(สำเนา)
เลขรับ ๕๘/๒๕๖๖ วันที่ ๒๑ ก.ย. ๒๕๖๖
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สภาผู้แทนราษฎร
ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๑ กันยายน ๒๕๖๖

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติฯ และเอกสารประกอบในเรื่องนี้

ข้าพเจ้ากับคณะ ขอเสนอร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. .... พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบกับเอกสารการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ (ถ้ามี) มาเพื่อได้โปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาและหากสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้วก็ขอได้โปรดนำเสนอวุฒิสภาพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) รังสิมันต์ โรม ผู้เสนอ
(นายรังสิมันต์ โรม)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) เฉลิมพงศ์ แสงดี ผู้เสนอ
(นายเฉลิมพงศ์ แสงดี)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) สิริลภัส กองตระการ ผู้เสนอ
(นางสาวสิริลภัส กองตระการ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) เชตวัน เตือประโคน ผู้เสนอ
(นายเชตวัน เตือประโคน)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) วีรนันท์ ฮวดศรี ผู้เสนอ
(นายวีรนันท์ ฮวดศรี)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) ธัญธร ธนินวัฒนาธร ผู้เสนอ
(นายธัญธร ธนินวัฒนาธร)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) ภัณฑิล น่วมเจิม ผู้เสนอ
(นายภัณฑิล น่วมเจิม)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) ณัฐพงศ์ เปรมพูลสวัสดิ์ ผู้เสนอ
(นายณัฐพงศ์ เปรมพูลสวัสดิ์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) รอมฎอน ปันจอร์ ผู้เสนอ
(นายรอมฎอน ปันจอร์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) นพดล ทิพยชล ผู้เสนอ
(นายนพดล ทิพยชล)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) ศุทธสิทธิ์ พจน์ฐศักดิ์ ผู้เสนอ
(นายศุทธสิทธิ์ พจน์ฐศักดิ์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(โปรดพลิก)

(ลงชื่อ) ชุติพงศ์ พิภพภิญโญ ผู้เสนอ
(นายชุติพงศ์ พิภพภิญโญ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) ชลธานี เชื้อน้อย ผู้เสนอ
(นายชลธานี เชื้อน้อย)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) ปิยชาติ รุจิพรวศิน ผู้เสนอ
(นายปิยชาติ รุจิพรวศิน)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) บุญเลิศ แสงพันธุ์ ผู้เสนอ
(นายบุญเลิศ แสงพันธุ์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) รัชนก สุขประเสริฐ ผู้เสนอ
(นางสาวรัชนก สุขประเสริฐ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) ตรัยวรรธน์ อิ่มใจ ผู้เสนอ
(นายตรัยวรรธน์ อิ่มใจ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) ปิยรัฐ จงเทพ ผู้เสนอ
(นายปิยรัฐ จงเทพ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) กรุณพล เทียนสุวรรณ ผู้เสนอ
(นายกรุณพล เทียนสุวรรณ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) นิตยา มีศรี ผู้เสนอ
(นางสาวนิตยา มีศรี)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) อิทธิพล ชลธราศิริ ผู้เสนอ
(นายอิทธิพล ชลธราศิริ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) วรรณิดา นพสิทธิ์ ผู้เสนอ
(นางสาววรรณิดา นพสิทธิ์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) เบญจา แสงจันทร์ ผู้เสนอ
(นางสาวเบญจา แสงจันทร์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) ฐิติกันต์ ฐิติพฤฒิกุล ผู้เสนอ
(นายฐิติกันต์ ฐิติพฤฒิกุล)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) กิตติภณ ปานพรหมมาศ ผู้เสนอ
(นายกิตติภณ ปานพรหมมาศ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) ฉัตร สุภัทรวณิชย์ ผู้เสนอ
(นายฉัตร สุภัทรวณิชย์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) ภัทรพงษ์ ลีลาภัทร์ ผู้เสนอ
(นายภัทรพงษ์ ลีลาภัทร์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) พนิดา มงคลสวัสดิ์ ผู้เสนอ
(นางสาวพนิดา มงคลสวัสดิ์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) วิทวิสิทธิ์ ปันสวนปลูก ผู้เสนอ
(นายวิทวิสิทธิ์ ปันสวนปลูก)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) สหัสวัต คุ้มคง ผู้เสนอ
(นายสหัสวัต คุ้มคง)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) ธีรัจชัย พันธุมาศ ผู้เสนอ
(นายธีรัจชัย พันธุมาศ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) พุธิตา ชัยอนันต์ ผู้เสนอ
(นางสาวพุธิตา ชัยอนันต์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) ณกร ชารีพันธ์ ผู้เสนอ
(นายณกร ชารีพันธ์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) ชุติมา คชพันธ์ ผู้เสนอ
(นางสาวชุติมา คชพันธ์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) แอนศิริ วลัยกนก ผู้เสนอ
(นางสาวแอนศิริ วลัยกนก)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) สรวีย์ ศุภปณิตา ผู้เสนอ
(นายสรวีย์ ศุภปณิตา)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) วรรณวิภา ไม้สน ผู้เสนอ
(นางสาววรรณวิภา ไม้สน)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) ณัฐพล โตวิจักษณ์ชัยกุล ผู้เสนอ
(นายณัฐพล โตวิจักษณ์ชัยกุล)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) รักชนก ศรีนอก ผู้เสนอ
(นางสาวรักชนก ศรีนอก)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) พริษฐ์ วัชรสินธุ ผู้เสนอ
(นายพริษฐ์ วัชรสินธุ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) ณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ ผู้เสนอ
(นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) สิทธิพล วิบูลย์ธนากุล ผู้เสนอ
(นายสิทธิพล วิบูลย์ธนากุล)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) เท่าพิภพ ลิ้มจิตรกร ผู้เสนอ
(นายเท่าพิภพ ลิ้มจิตรกร)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

สำเนาถูกต้อง

(นายสมิทธิชัย จันทร์เพ็ญ)
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานระเบียบวาระ
สำนักการประชุม

นายวสันต์ เจริญพร/เจ้าของเรื่อง
กลุ่มงานพระราชบัญญัติและญัตติ ๑
สิบตรี มนชัย พวงลำเจียก/พิมพ์
นางสาวสุรีฉาย แสงทอง/ทาน
นางสาวดวงใจ นิไชยโยค/ตรวจ

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน

พ.ศ. ....

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘

เหตุผล

โดยที่กฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินฉบับปัจจุบันได้ให้อำนาจนายกรัฐมนตรีในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินและออกข้อกำหนดต่าง ๆ ที่อาจมีผลจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนอย่างเกินสมควรแก่เหตุ และให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ในการใช้บังคับข้อกำหนดที่ออกมา โดยได้รับการละเว้นการตรวจสอบถ่วงดุลโดยสภาผู้แทนราษฎรและองค์กรตุลาการเป็นอย่างมาก ส่งผลให้ในทางปฏิบัตินายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีสามารถประกาศและขยายระยะเวลาสถานการณ์ฉุกเฉินออกไปโดยไม่มีองค์กรอื่นใดคัดค้านได้ และพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้บังคับข้อกำหนดจนส่งผลกระทบต่อประชาชนอย่างเกินความจำเป็นสมควรต้องกำหนดมาตรฐานในการตรวจสอบถ่วงดุลการใช้อำนาจดังกล่าวให้สอดคล้องกับหลักการแบ่งแยกอำนาจตามรัฐธรรมนูญ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง

พระราชบัญญัติ

การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน

พ.ศ. ....

.....

.....

.....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน

.....

.....

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบมาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน และเพื่อให้รัฐสามารถรักษาความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัย และการรักษาสิทธิและเสรีภาพของประชาชนทั้งปวงให้กลับสู่สภาพปกติได้โดยเร็ว ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“สถานการณ์ฉุกเฉิน” หมายความว่า สถานการณ์อันกระทบหรืออาจกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรือเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐหรืออาจทำให้ประเทศหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของประเทศตกอยู่ในภาวะคับขันหรือมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา การรบหรือการสงคราม ซึ่งจำเป็นต้องมีมาตรการเร่งด่วนเพื่อรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เอกราชและบูรณภาพแห่งอาณาเขต ผลประโยชน์ของชาติ การปฏิบัติตามกฎหมาย ความปลอดภัยของประชาชน

การดำรงชีวิตโดยปกติสุขของประชาชน การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ความสงบเรียบร้อยหรือประโยชน์ส่วนรวม หรือการป้องปัดหรือแก้ไขเยียวยาความเสียหายจากภัยพิบัติสาธารณะอันมีมาอย่างฉุกเฉินและร้ายแรง

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ เมื่อปรากฏว่ามีสถานการณ์ฉุกเฉินเกิดขึ้นและนายกรัฐมนตรีเห็นสมควรใช้กำลังเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารร่วมกันป้องกัน แก้ไข ปราบปราม ระงับยับยั้ง ฟื้นฟูหรือช่วยเหลือประชาชน ให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อบังคับใช้ทั่วราชอาณาจักรหรือในบางเขตบางท้องที่ได้ตามความจำเป็นแห่งสถานการณ์ ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีไม่อาจขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีได้ทันท่วงที นายกรัฐมนตรีอาจประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินไปก่อน แล้วดำเนินการให้ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีภายในสามวัน หากมิได้ดำเนินการขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีภายในเวลาที่กำหนดหรือคณะรัฐมนตรีไม่ให้ความเห็นชอบ ให้การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินดังกล่าวเป็นอันสิ้นสุดลง

การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามวรรคหนึ่ง ให้ใช้บังคับตลอดระยะเวลาที่นายกรัฐมนตรีกำหนด แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันประกาศ

เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ ให้นายกรัฐมนตรีดำเนินการให้ได้รับความเห็นชอบต่อสภาผู้แทนราษฎรภายในเจ็ดวันนับแต่วันประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยจะต้องนำเสนอแผนการณ์แก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินที่แสดงถึงเหตุผลในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน มาตรการและข้อกำหนดที่นายกรัฐมนตรีจะนำมาใช้เพื่อแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน และกระบวนการนำไปสู่การยุติการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินและการกลับสู่สถานการณ์ปกติต่อสภาผู้แทนราษฎร หากมิได้ดำเนินการขอความเห็นชอบต่อสภาผู้แทนราษฎรภายในเวลาที่กำหนด หรือสภาผู้แทนราษฎรไม่ให้ความเห็นชอบ ให้การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินดังกล่าวเป็นอันสิ้นสุดลง

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องขยายระยะเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ดำเนินการให้ได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสามเพื่อขยายระยะเวลาการใช้บังคับออกไปอีกเป็นคราว ๆ ละไม่เกินสามสิบวัน

ในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินระหว่างที่ไม่มีสภาผู้แทนราษฎร ให้นายกรัฐมนตรีดำเนินการให้ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามระยะเวลาที่นายกรัฐมนตรีกำหนด แต่ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันประกาศ และอาจขยายระยะเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินออกไปอีกได้ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันประกาศ หากภายหลังมีสภาผู้แทนราษฎรชุดใหม่

เข้าปฏิบัติหน้าที่และการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินยังไม่สิ้นสุดลง ให้นายกรัฐมนตรีดำเนินการให้ได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสามโดยทันที

การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินจะสิ้นสุดลงเมื่อสิ้นสุดกำหนดเวลา หรือเมื่อคณะรัฐมนตรีหรือสภาผู้แทนราษฎรไม่ให้ความเห็นชอบ หรือเมื่อนายกรัฐมนตรีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินนั้นตามที่เห็นสมควร นายกรัฐมนตรีต้องนำเสนอรายงานผลการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินต่อสภาผู้แทนราษฎรภายในสามสิบวันนับแต่วันสิ้นสุดการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน

กรณีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินระหว่างที่ไม่มีสภาผู้แทนราษฎร หากต่อมาปรากฏว่าการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินสิ้นสุดลงก่อนการเข้าปฏิบัติหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎรชุดใหม่ ให้นายกรัฐมนตรีนำเสนอรายงานการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินต่อสภาผู้แทนราษฎรภายในสามสิบวันนับแต่การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินสิ้นสุดลง หรือรายงานต่อสภาผู้แทนราษฎรโดยทันที กรณีที่การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินสิ้นสุดลงเกินกว่าสามสิบวัน

การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินอีกครั้งภายหลังการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเดิมสิ้นสุดลงน้อยกว่าสามวันจะกระทำมิได้

ภายในระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับตั้งแต่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน หากยังมีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินอยู่ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติหรือผู้ตรวจการแผ่นดินยื่นคำร้องต่อศาลปกครองสูงสุดเพื่อวินิจฉัยว่าสถานการณ์ฉุกเฉินยังคงดำรงอยู่หรือไม่ และให้ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวัน ในกรณีที่ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่าสถานการณ์ฉุกเฉินได้สิ้นสุดลงแล้ว ให้นายกรัฐมนตรียกเลิกการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินนั้น

มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการบริหารสถานการณ์ฉุกเฉินคณะหนึ่ง ประกอบด้วย รองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงยุติธรรม ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ อัยการสูงสุด ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมการปกครอง และอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นกรรมการ และเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นกรรมการและเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ติดตามและตรวจสอบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกประเทศที่อาจเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อเสนอแนะต่อนายกรัฐมนตรีในกรณีที่มีความจำเป็นต้องประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามมาตรา ๕

หรือสถานการณ์ที่มีความร้ายแรงตามมาตรา ๑๑ และในการใช้มาตรการที่เหมาะสมตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อการป้องกัน แก้ไขหรือระงับสถานการณ์ฉุกเฉินนั้น

ความในมาตรานี้ไม่กระทบกระเทือนการใช้อำนาจของนายกรัฐมนตรี ตามมาตรา ๕ ในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเมื่อมีเหตุการณ์จำเป็นเร่งด่วนอันอาจเป็นภัยต่อประเทศหรือประชาชน

มาตรา ๗ ในเขตท้องที่ที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามมาตรา ๕ ให้บรรดาอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงใดกระทรวงหนึ่งหรือหลายกระทรวง หรือที่เป็นผู้รักษาการตามกฎหมายหรือที่มีอยู่ตามกฎหมายใดก็ตาม เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการอนุญาต อนุมัติ สั่งการ บังคับ บัญชา หรือช่วยในการป้องกัน แก้ไข ปราบปราม ระงับยับยั้งในสถานการณ์ฉุกเฉินหรือฟื้นฟูหรือช่วยเหลือประชาชน โอนมาเป็นอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีเป็นการชั่วคราว เพื่อให้การสั่งการและการแก้ไขสถานการณ์เป็นไปโดยมีเอกภาพ รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

การกำหนดให้อำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีตามกฎหมายใดทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามประกาศที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ และเพื่อปฏิบัติงานตามกฎหมายที่ได้รับโอนมาเป็นอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่ง โดยให้ถือว่าบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้มีอำนาจตามกฎหมายนั้น ในการนี้ นายกรัฐมนตรีอาจมอบหมายให้ส่วนราชการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายนั้นยังคงใช้อำนาจหน้าที่เช่นเดิมต่อไปก็ได้ แต่ต้องปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์ที่นายกรัฐมนตรีกำหนด

ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งข้าราชการพลเรือน ตำรวจหรือทหารซึ่งมีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดี ผู้บัญชาการตำรวจ แม่ทัพ หรือเทียบเท่าเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่และกำหนดให้เป็นหัวหน้าผู้รับผิดชอบในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินในพื้นที่และบังคับบัญชาข้าราชการและพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการนี้ให้การปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการและข้าราชการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นไปตามการสั่งการของหัวหน้าผู้รับผิดชอบนั้น เว้นแต่การปฏิบัติหน้าที่ทางทหารให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับการใช้กำลังทหารแต่จะต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการที่ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นหัวหน้าผู้รับผิดชอบกำหนด

นายกรัฐมนตรีอาจมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้ใช้อำนาจตามวรรคหนึ่ง วรรคสาม หรือวรรคสี่แทน หรือมอบหมายให้เป็นผู้กำกับการปฏิบัติงานของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง พนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคสาม และหัวหน้าผู้รับผิดชอบตามวรรคสี่ได้ และให้ถือว่าเป็นผู้บังคับบัญชาหัวหน้าผู้รับผิดชอบ ข้าราชการ และพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๘ เพื่อประโยชน์ในการประสานการปฏิบัติงานในพื้นที่ที่ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินให้เป็นไปด้วยความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพเหตุการณ์และความเป็นอยู่ของประชาชนในเขตพื้นที่ นายกรัฐมนตรีหรือผู้ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายอาจมีคำสั่งแต่งตั้งคณะบุคคลหรือบุคคลเป็นที่ปรึกษาในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเป็นผู้ช่วยเหลือพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ได้

มาตรา ๙ ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินให้ยุติลงได้โดยเร็ว หรือป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรงมากขึ้น ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจออกข้อกำหนด ดังต่อไปนี้

(๑) ห้ามมิให้บุคคลใดออกนอกเคหสถานภายในระยะเวลาที่กำหนด เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเป็นบุคคลซึ่งได้รับยกเว้น

(๒) ห้ามมิให้มีการชุมนุมหรือมั่วสุมกัน ณ ที่ใด ๆ หรือกระทำการใดอันเป็นการยุยงให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย

(๓) ห้ามการใช้เส้นทางคมนาคมหรือการใช้ยานพาหนะ หรือกำหนดเงื่อนไขการใช้เส้นทางคมนาคมหรือการใช้ยานพาหนะ

(๔) ห้ามการใช้อาคาร หรือเข้าไปหรืออยู่ในสถานที่ใด ๆ

(๕) ให้อพยพประชาชนออกจากพื้นที่ที่กำหนดเพื่อความปลอดภัยของประชาชนดังกล่าว หรือห้ามผู้ใดเข้าไปในพื้นที่ที่กำหนด

ข้อกำหนดตามวรรคหนึ่ง จะกำหนดเงื่อนเวลาในการปฏิบัติตามข้อกำหนดหรือเงื่อนไขในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดพื้นที่และรายละเอียดอื่นเพิ่มเติม เพื่อมิให้มีการปฏิบัติที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนเกินสมควรแก่เหตุก็ได้

มาตรา ๑๐ เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ที่เกิดสถานการณ์ฉุกเฉินให้สามารถกระทำได้โดยรวดเร็ว นายกรัฐมนตรีอาจมอบอำนาจให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นหัวหน้าผู้รับผิดชอบตามมาตรา ๗ วรรคสี่ เป็นผู้ใช้อำนาจออกข้อกำหนดตามมาตรา ๙ แทนก็ได้ แต่เมื่อดำเนินการแล้วต้องรีบรายงานให้นายกรัฐมนตรีทราบโดยเร็ว และถ้านายกรัฐมนตรีมิได้มีข้อกำหนดในเรื่องเดียวกันภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่ออกข้อกำหนด ให้ข้อกำหนดนั้นเป็นอันสิ้นผลใช้บังคับ

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่สถานการณ์ฉุกเฉินมีการก่อการร้าย การใช้กำลังประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำที่มีความรุนแรงกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ

ความปลอดภัยในชีวิตหรือทรัพย์สินของรัฐหรือบุคคล และมีความจำเป็นที่จะต้องเร่งแก้ไขปัญหาให้ยุติได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันท่วงที ให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศให้สถานการณ์ฉุกเฉินนั้นเป็นสถานการณ์ที่มีความร้ายแรง และให้นำความในมาตรา ๕ และมาตรา ๖ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อมีประกาศตามวรรคหนึ่งแล้ว นอกจากอำนาจตามมาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ และมาตรา ๑๐ ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวบุคคลที่สงสัยว่าจะเป็นผู้ร่วมกระทำการให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือเป็นผู้ใช้ ผู้โฆษณา ผู้สนับสนุนการกระทำเช่นว่านั้น หรือปกปิดข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน ทั้งนี้ เท่าที่มีเหตุจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้บุคคลนั้นกระทำการหรือร่วมมือกระทำการใด ๆ อันจะทำให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรง หรือเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการระงับเหตุการณ์ร้ายแรง

(๒) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งเรียกให้บุคคลใดมารายงานตัวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือมาให้ถ้อยคำหรือส่งมอบเอกสารหรือหลักฐานใดที่เกี่ยวเนื่องกับสถานการณ์ฉุกเฉิน

(๓) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งยึดหรืออายัดอาวุธ สินค้า เครื่องอุปโภคบริโภค เคมีภัณฑ์ หรือวัตถุอื่นใด ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่า ได้ใช้หรือจะใช้สิ่งนั้น เพื่อการกระทำการหรือสนับสนุนการกระทำให้เกิดเหตุสถานการณ์ฉุกเฉิน

(๔) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งตรวจค้น รื้อ ถอน หรือทำลายซึ่งอาคาร สิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งกีดขวาง ตามความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อระงับเหตุการณ์ร้ายแรงให้ยุติโดยเร็วและหากปล่อยเนิ่นช้าจะทำให้ไม่อาจระงับเหตุการณ์ได้ทันท่วงที

(๕) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งห้ามมิให้ผู้ใดออกไปนอกราชอาณาจักร เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการออกไปนอกราชอาณาจักรจะเป็นการกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของรัฐหรือความปลอดภัยของประเทศ

(๖) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งการให้คนต่างด้าวออกไปนอกราชอาณาจักรในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเป็นผู้สนับสนุนการกระทำให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน ทั้งนี้ โดยให้นำกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๗) ประกาศให้การซื้อ ขาย ใช้ หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งอาวุธ สินค้า เวชภัณฑ์ เครื่องอุปโภคบริโภค เคมีภัณฑ์ หรือวัสดุอุปกรณ์อย่างหนึ่งอย่างใดซึ่งอาจใช้ในการก่อความไม่สงบหรือก่อการร้ายต้องรายงานหรือได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่หรือปฏิบัติตามเงื่อนไขที่นายกรัฐมนตรีกำหนด

(๘) ออกคำสั่งให้ใช้กำลังทหารเพื่อช่วยเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจระงับเหตุการณ์ร้ายแรง หรือควบคุมสถานการณ์ให้เกิดความสงบโดยด่วน ทั้งนี้ ในการปฏิบัติหน้าที่ของทหารให้มีอำนาจ

หน้าที่เช่นเดียวกับอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยการใช้อำนาจหน้าที่ของฝ่ายทหารจะทำได้ในกรณีใดได้เพียงใดให้เป็นไปตามเงื่อนไขและเงื่อนเวลาที่นายกรัฐมนตรีกำหนด แต่ต้องไม่เกินกว่ากรณีที่มีการใช้กฎอัยการศึก

เมื่อเหตุการณ์ร้ายแรงตามวรรคหนึ่งยุติลงแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีประกาศยกเลิกประกาศตามมาตรานี้โดยเร็ว

มาตรา ๑๒ ในการจับกุมและควบคุมตัวบุคคลที่ต้องสงสัยตามประกาศในมาตรา ๑๑ (๑) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ร้องขอต่อศาลที่มีเขตอำนาจหรือศาลอาญาเพื่อขออนุญาตดำเนินการ เมื่อได้รับอนุญาตจากศาลแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวได้ไม่เกินสี่สิบแปดชั่วโมง โดยจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นในลักษณะเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ เมื่อครบกำหนดแล้ว หากจะต้องควบคุมตัวต่อไป ให้ดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดทำรายงานเกี่ยวกับการจับกุมและควบคุมตัวบุคคลนั้นเสนอต่อศาลที่มีคำสั่งอนุญาตตามวรรคหนึ่ง และจัดสำเนารายงานนั้นไว้ ณ ที่ทำการของพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้ญาติของบุคคลนั้นสามารถขอดูรายงานดังกล่าวได้ตลอดระยะเวลาที่ควบคุมตัวบุคคลนั้นไว้ ทั้งนี้การจับกุมและควบคุมตัวบุคคลดังกล่าวจะต้องไม่กระทบกระเทือนต่อสิทธิของญาติที่จะได้เข้าเยี่ยมบุคคลนั้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

การร้องขออนุญาตต่อศาลตามวรรคหนึ่ง ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับวิธีการขอออกหมายอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๓ สิ่งของหรือวัสดุอุปกรณ์ที่ประกาศตามมาตรา ๑๑ (๗) หากเป็นเครื่องมือหรือส่วนหนึ่งของเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสาร นายกรัฐมนตรีอาจประกาศให้ใช้มาตรการดังกล่าวทั่วราชอาณาจักรหรือในพื้นที่อื่นซึ่งมิได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเพิ่มขึ้นด้วยก็ได้

มาตรา ๑๔ ข้อกำหนด ประกาศ และคำสั่งตามมาตรา ๕ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๕ เมื่อมีผลใช้บังคับแล้ว ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วย

มาตรา ๑๕ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และมีอำนาจหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ทั้งนี้ ตามที่นายกรัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๖ ข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำตามพระราชบัญญัตินี้ไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

ผู้ใดได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำตามพระราชบัญญัตินี้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง และให้ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาวินิจฉัยโดยเร่งด่วน ทั้งนี้ให้แล้วเสร็จภายในสามวัน

มาตรา ๑๗ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนด ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามมาตรา ๙ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ หรือมาตรา ๑๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๘ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

.....

.....

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน
พ.ศ. ....

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะได้เสนอร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. .... ต่อสภาผู้แทนราษฎร และได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตามข้อ ๑๑๐ ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่กฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินฉบับปัจจุบันได้ให้อำนาจนายกรัฐมนตรีในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินและออกข้อกำหนดต่าง ๆ ที่อาจมีผลจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนอย่างเกินสมควรแก่เหตุ และให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ในการใช้บังคับข้อกำหนดที่ออกมา โดยได้รับการละเว้นการตรวจสอบถ่วงดุลโดยสภาผู้แทนราษฎรและองค์กรตุลาการเป็นอย่างมาก ส่งผลให้ในทางปฏิบัตินายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีสามารถประกาศและขยายระยะเวลาสถานการณ์ฉุกเฉินออกไปโดยไม่มีองค์กรอื่นใดคัดค้านได้ และพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้บังคับข้อกำหนดจนส่งผลกระทบต่อประชาชนอย่างเกินความจำเป็นสมควรต้องกำหนดมาตรฐานในการตรวจสอบถ่วงดุลการใช้อำนาจดังกล่าวให้สอดคล้องกับหลักการแบ่งแยกอำนาจตามรัฐธรรมนูญ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. .... มีสาระสำคัญเป็นการปรับปรุงพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ ดังต่อไปนี้

๒.๑ กำหนดบทนิยามของถ้อยคำที่จำเป็นเพื่อการอ้างอิงในการบังคับใช้ร่างพระราชบัญญัติฯ (ร่างมาตรา ๔)

(๑) คำว่า “สถานการณ์ฉุกเฉิน” หมายความว่า สถานการณ์อันกระทบหรืออาจกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรือเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐหรืออาจทำให้ประเทศหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของประเทศตกอยู่ในภาวะคับขันหรือมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา การรบหรือการสงคราม ซึ่งจำเป็นต้องมีมาตรการเร่งด่วนเพื่อรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เอกราชและบูรณภาพแห่งอาณาเขต ผลประโยชน์ของชาติ การปฏิบัติตามกฎหมาย ความปลอดภัยของประชาชน การดำรงชีวิตโดยปกติสุขของประชาชน การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ความสงบเรียบร้อยหรือประโยชน์ส่วนรวม หรือการป้องปัดหรือแก้ไขเยียวยาความเสียหายจากภัยพิบัติสาธารณะอันมีมาอย่างฉุกเฉินและร้ายแรง

(๒) “พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

๒.๒ กำหนดขั้นตอน หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน รวมถึงมาตรการการตรวจสอบถ่วงดุลการใช้อำนาจประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน (ร่างมาตรา ๕) ดังนี้

(๑) กำหนดให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อบังคับใช้ทั่วราชอาณาจักรหรือในบางเขตบางท้องที่ได้ตามความจำเป็นแห่งสถานการณ์ เมื่อปรากฏว่ามีสถานการณ์ฉุกเฉินเกิดขึ้นและนายกรัฐมนตรีเห็นสมควรใช้กำลังเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารร่วมกันป้องกันแก้ไข ปราบปรามระงับยับยั้ง ฟื้นฟูหรือช่วยเหลือประชาชน ทั้งนี้ กรณีไม่อาจขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีได้ทันท่วงที นายกรัฐมนตรีอาจประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินไปก่อน แล้วดำเนินการให้ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีภายในสามวัน หากมิได้ดำเนินการขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีภายในเวลาที่กำหนด หรือคณะรัฐมนตรีไม่ให้ความเห็นชอบ ให้การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินดังกล่าวเป็นอันสิ้นสุดลง

(๒) กำหนดให้นายกรัฐมนตรีต้องดำเนินการให้ได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรภายในเจ็ดวันนับแต่วันประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยจะต้องนำเสนอแผนการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินที่แสดงถึงเหตุผลในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน มาตรการและข้อกำหนดที่นายกรัฐมนตรีจะนำมาใช้เพื่อแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน และกระบวนการนำไปสู่การยุติการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินและการกลับสู่สถานการณ์ปกติต่อสภาผู้แทนราษฎร หากมิได้ดำเนินการขอความเห็นชอบต่อสภาผู้แทนราษฎรภายในเวลาที่กำหนด หรือสภาผู้แทนราษฎรไม่ให้ความเห็นชอบให้การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินดังกล่าวเป็นอันสิ้นสุดลง

(๓) กำหนดระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดของการบังคับใช้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน รวมถึงเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ในการขยายระยะเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน

(๔) กำหนดกรณีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในระหว่างที่ไม่มีสภาผู้แทนราษฎร โดยกำหนดให้นายกรัฐมนตรีต้องดำเนินการให้ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามระยะเวลาที่นายกรัฐมนตรีกำหนด แต่ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันประกาศ โดยอาจขยายระยะเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินออกไปอีกได้ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันประกาศ และกำหนดกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรชุดใหม่เข้าปฏิบัติหน้าที่และการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินยังไม่สิ้นสุดลง นายกรัฐมนตรีต้องดำเนินการให้ได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรโดยทันที

(๕) กำหนดให้นายกรัฐมนตรีต้องนำเสนอรายงานผลการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินต่อสภาผู้แทนราษฎรภายในสามสิบวันนับแต่วันสิ้นสุดการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ไม่ว่าจะด้วยเหตุสิ้นสุดกำหนดเวลา หรือเมื่อคณะรัฐมนตรีหรือสภาผู้แทนราษฎรไม่ให้ความเห็นชอบ หรือเมื่อนายกรัฐมนตรี

ประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินนั้นตามที่เห็นสมควร นอกจากนี้ ยังกำหนดถึงกรณีที่เป็นการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินระหว่างที่ไม่มีสภาผู้แทนราษฎร หากต่อมาปรากฏว่าการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินสิ้นสุดลงก่อนการเข้าปฏิบัติหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎรชุดใหม่ นายกรัฐมนตรีต้องนำเสนอรายงานการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินต่อสภาผู้แทนราษฎรภายในสามสิบวันนับแต่การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินสิ้นสุดลง หรือรายงานต่อสภาผู้แทนราษฎรโดยทันที กรณีที่การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินสิ้นสุดลงเกินกว่าสามสิบวัน

(๖) กำหนดข้อห้ามในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินอีกครั้งภายหลังการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเดิมสิ้นสุดลง

(๗) กำหนดให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติหรือผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลปกครองสูงสุดเพื่อวินิจฉัยว่าสถานการณ์ฉุกเฉินยังคงดำรงอยู่หรือไม่ ภายในระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับตั้งแต่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน หากยังมีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินอยู่ โดยกำหนดให้ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวัน และหากศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่าสถานการณ์ฉุกเฉินได้สิ้นสุดลงแล้ว ให้นายกรัฐมนตรียกเลิกการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินนั้น

๒.๓ กำหนดองค์ประกอบและที่มาของคณะกรรมการบริหารสถานการณ์ฉุกเฉิน รวมถึงอำนาจหน้าที่ (ร่างมาตรา ๖)

๒.๔ กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการโอนอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงใดกระทรวงหนึ่งหรือหลายกระทรวง หรือที่เป็นผู้รักษาการตามกฎหมายหรือที่มีอยู่ตามกฎหมายใด ในเขตท้องที่ที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน มาเป็นอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีเป็นการชั่วคราว โดยให้เป็นไปตามประกาศที่คณะรัฐมนตรีกำหนด และกำหนดให้นายกรัฐมนตรีอำนาจในการแต่งตั้งบุคคลเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ และเพื่อปฏิบัติงานตามกฎหมายที่ได้รับโอนมาเป็นอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรี รวมถึงการมอบหมายในการใช้อำนาจข้างต้น (ร่างมาตรา ๗)

๒.๕ กำหนดให้นายกรัฐมนตรีหรือผู้ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายอาจมีคำสั่งแต่งตั้งคณะบุคคลหรือบุคคลเป็นที่ปรึกษาในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเป็นผู้ช่วยเหลือพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ได้ เพื่อประโยชน์ในการประสานการปฏิบัติงานในพื้นที่ที่ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินให้เป็นไปด้วยความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพเหตุการณ์และความเป็นอยู่ของประชาชนในเขตพื้นที่ (ร่างมาตรา ๘)

๒.๖ กำหนดให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจออกข้อกำหนด ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินให้ยุติลงได้โดยเร็ว หรือป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรงมากขึ้น โดยจะกำหนดเงื่อนเวลาในการปฏิบัติตามข้อกำหนดหรือเงื่อนไขในการปฏิบัติของพนักงานเจ้าหน้าที่ก็ได้ (ร่างมาตรา ๙) รวมถึง

การกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการมอบหมายให้ใช้อำนาจออกข้อกำหนดแทน เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ที่เกิดสถานการณ์ฉุกเฉินให้สามารถกระทำได้โดยรวดเร็ว (ร่างมาตรา ๑๐)

๒.๗ กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการประกาศให้สถานการณ์ฉุกเฉินเป็นสถานการณ์ที่มีความร้ายแรง รวมถึงกำหนดให้มีอำนาจออกประกาศเพื่อกำหนดมาตรการในดำเนินการ (ร่างมาตรา ๑๑)

๒.๘ กำหนดขั้นตอนและแนวทางการดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการจับกุมและควบคุมตัวบุคคลที่ต้องสงสัยว่าจะเป็นผู้ร่วมกระทำการให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือเป็นผู้ใช้ ผู้โฆษณา ผู้สนับสนุนการกระทำเช่นว่านั้น หรือปกปิดข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน ในกรณีสถานการณ์ฉุกเฉินที่เป็นสถานการณ์ที่มีความร้ายแรง (ร่างมาตรา ๑๒)

๒.๙ กำหนดให้สิ่งของหรือวัสดุอุปกรณ์ที่ประกาศให้การซื้อ ขาย ใช้ หรือมีไว้ในครอบครอง ซึ่งอาวุธ สินค้า เวชภัณฑ์ เครื่องอุปโภคบริโภค เคมีภัณฑ์ หรือวัสดุอุปกรณ์อย่างหนึ่งอย่างใดซึ่งอาจใช้ในการก่อความไม่สงบหรือก่อการร้าย ต้องรายงานหรือได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่หรือปฏิบัติตามเงื่อนไขที่นายกรัฐมนตรีกำหนด หากเป็นเครื่องมือหรือส่วนหนึ่งของเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสาร นายกรัฐมนตรีอาจประกาศให้ใช้มาตรการดังกล่าวทั่วราชอาณาจักรหรือในพื้นที่อื่นซึ่งมิได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเพิ่มขึ้นด้วยก็ได้ (ร่างมาตรา ๑๓)

๒.๑๐ กำหนดให้ข้อกำหนด ประกาศ และคำสั่งที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้เมื่อมีผลใช้บังคับแล้ว ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วย (ร่างมาตรา ๑๔)

๒.๑๑ กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และมีอำนาจหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ทั้งนี้ ตามที่นายกรัฐมนตรีประกาศกำหนด (ร่างมาตรา ๑๕)

๒.๑๒ กำหนดให้ข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง โดยกำหนดให้ผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำตามพระราชบัญญัตินี้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง และให้ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาวินิจฉัยโดยเร่งด่วน และให้แล้วเสร็จภายในสามวัน (ร่างมาตรา ๑๖)

๒.๑๓ กำหนดบทกำหนดโทษทางอาญาแก่ผู้กระทำการฝ่าฝืนข้อกำหนด ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามในพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๗)

๒.๑๔ กำหนดให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๘)

รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น
และการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ....

(นายรังสิมันต์ โรม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ)

โดย

คณะกรรมการขับเคลื่อนการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปสู่ภาคประชาชน
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	ก
บทสรุปผู้บริหาร	ข
ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของร่างพระราชบัญญัติ	**1-1**
1. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ	1-1
2. หลักการและเหตุผล	1-1
3. ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ	1-1
ส่วนที่ 2 การรับฟังความคิดเห็นและสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น	**2-1**
1. ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น	2-1
2. ตารางเปรียบเทียบร่างพระราชบัญญัติ	2-2
3. ผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากร่างพระราชบัญญัติ	2-16
4. ประเด็นการรับฟังความคิดเห็น	2-17
5. ระยะเวลาและวิธีการการรับฟังความคิดเห็น	2-18
6. สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น	2-19
ส่วนที่ 3 รายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ	**3-1**
1. ความเป็นมา สภาพปัญหา ความจำเป็นที่จะต้องตราพระราชบัญญัติ	3-1
2. ความสอดคล้องของร่างพระราชบัญญัติ	3-1
3. ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ	3-4
4. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น	3-4
5. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย	3-4
6. ผลกระทบของร่างกฎหมายที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (CORRUPTION)	3-5
7. การกำหนดให้มีระบบอนุญาตอนุมัติหรือการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่	3-8
8. การกำหนดให้มีระบบคณะกรรมการ	3-9
9. บทกำหนดโทษ	3-9
ส่วนที่ 4 การเปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ	**4-1**
ภาคผนวก รายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. .... ที่เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25	

บทสรุปผู้บริหาร

ร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. .... ซึ่งเสนอโดย นายรังสิมันต์ โรม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะ มีหลักการสำคัญเพื่อปรับปรุงพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 โดยที่พระราชกำหนดฉบับดังกล่าวได้ให้อำนาจนายกรัฐมนตรีในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินและออกข้อกำหนดต่าง ๆ ที่อาจมีผลจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนอย่างเกินสมควรแก่เหตุ และให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ในการใช้บังคับข้อกำหนดที่ออกมาโดยได้รับการละเว้นการตรวจสอบถ่วงดุลจากสภาผู้แทนราษฎรและองค์กรตุลาการ ส่งผลให้ในทางปฏิบัตินายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีสามารถประกาศและขยายระยะเวลาสถานการณ์ฉุกเฉินออกไปโดยไม่มีองค์กรอื่นใดคัดค้านได้ และพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้บังคับข้อกำหนดจนส่งผลกระทบต่อประชาชนอย่างเกินความจำเป็น ดังนั้น จึงสมควรกำหนดมาตรฐานในการตรวจสอบถ่วงดุลการใช้อำนาจดังกล่าวให้สอดคล้องกับหลักการแบ่งแยกอำนาจตามรัฐธรรมนูญ

สำหรับการรับฟังความคิดเห็นได้รับฟังด้วยวิธีการรับฟังผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา และส่งประเด็นไปรับฟังความคิดเห็นจากผู้ได้รับผลกระทบโดยตรง รวมทั้งสัมภาษณ์ผู้สมัครให้ความเห็นทางกฎหมาย โดยสรุปความคิดเห็น ดังนี้

ฝ่ายที่เห็นด้วย เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. .... มีหลักการสำคัญเพื่อปรับปรุงพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ให้มีความสอดคล้องกับหลักนิติรัฐ หลักการถ่วงดุลอำนาจ พันธกรณีและมาตรการระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในหลายประเด็น เช่น การกำหนดให้ควบคุมตัวผู้ต้องสงสัยได้ไม่เกิน 48 ชั่วโมง ซึ่งแตกต่างจากพระราชกำหนดฯ พ.ศ. 2548 ที่กำหนดให้ควบคุมตัวได้คราวละไม่เกิน 7 วัน ถือเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนโดยเฉพาะสิทธิในกระบวนการยุติธรรมให้มากยิ่งขึ้น การลดระยะเวลาในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน จากเดิมที่กำหนดใช้บังคับไม่เกิน 3 เดือน ลดลงเหลือไม่เกิน 30 วัน ซึ่งมีความเหมาะสมไม่เป็นการกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเกินความจำเป็น และยังมีการกำหนดกลไกการตรวจสอบถ่วงดุลระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหาร โดยเมื่อนายกรัฐมนตรีใช้อำนาจประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินต้องขอความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรภายใน 7 วันนับแต่วันประกาศฯ และการขยายระยะเวลาประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินจะต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาฯ รวมทั้งต้องรายงานผลการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินต่อสภาฯ ภายหลังการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินสิ้นสุดลง นอกจากนี้ยังมีการกำหนดกลไกการตรวจสอบถ่วงดุลของฝ่ายตุลาการ โดยกำหนดให้ศาลปกครองสูงสุดมีอำนาจวินิจฉัยว่าสถานการณ์ฉุกเฉินยังคงดำรงอยู่หรือไม่ภายใน 180 วันนับแต่วันประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน รวมทั้งกำหนดให้ผู้ได้รับผลกระทบจากการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง เป็นต้น

ฝ่ายที่ไม่เห็นด้วย เห็นว่า แม้ว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จะมีการกำหนดกลไกและมาตรการต่าง ๆ ที่เป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเพื่อไม่ให้ถูกกระทบมากจนเกินความจำเป็น รวมทั้งได้มีการกำหนดกลไกการตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้อำนาจของฝ่ายบริหารในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน แต่อย่างไรก็ตาม บางมาตรการมีลักษณะเป็นการเพิ่มขั้นตอนการดำเนินการ หรือมีกำหนดการเงื่อนไขที่ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ฉุกเฉินซึ่งมีความซับซ้อนและไม่อาจคาดหมายได้ อันจะส่งผลให้การแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินไม่เป็นไปอย่างทันท่วงที รวมทั้งไม่สอดคล้องกับความมุ่งหมายของรัฐธรรมนูญ มาตรา 172 ในการให้อำนาจฝ่ายบริหารเพื่อรักษาความปลอดภัยของประเทศ หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะอย่างทันท่วงที เช่น การกำหนดให้นายกรัฐมนตรีต้องขอความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรภายใน 7 วันนับแต่วันประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน อาจเป็นระยะเวลาที่ไม่เหมาะสมเพราะระหว่างนั้นอยู่ในช่วงที่รัฐบาลกำลังแก้ไขสถานการณ์ และการขยายระยะเวลาประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่ต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาฯ อาจทำให้เกิดความล่าช้าในการแก้ไขสถานการณ์ เป็นต้น และเห็นว่าการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือการขยายระยะเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน มีสถานะเป็นกฎหมายลำดับรองและเป็นอำนาจของฝ่ายบริหารโดยแท้ ซึ่งตามรัฐธรรมนูญมิได้กำหนดให้ฝ่ายบริหารต้องเสนอกฎหมายลำดับรองให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเห็นชอบ กรณีนี้จึงอาจไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ

สำหรับการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากการร่างกฎหมายมีดังนี้ **1) ผลกระทบต่อสังคม** เป็นผลดีต่อประชาชนทำให้ได้รับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพมากยิ่งขึ้นในระหว่างที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน อีกทั้งการกำหนดให้ฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายตุลาการสามารถตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้อำนาจของฝ่ายบริหารในการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินได้ จะส่งผลให้การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเป็นไปด้วยความรอบคอบและพอสมควรแก่เหตุตามความจำเป็นแห่งสถานการณ์ รวมทั้งชอบด้วยกฎหมาย **2) ผลกระทบอื่นที่สำคัญ** เนื้อหาบางบทบัญญัติของร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. .... มีลักษณะเป็นการเพิ่มขั้นตอนการดำเนินการ หรือมีกำหนดการเงื่อนไขที่ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ฉุกเฉิน อันจะส่งผลให้การแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินไม่เป็นไปอย่างทันท่วงที รวมทั้งไม่สอดคล้องกับความมุ่งหมายของรัฐธรรมนูญ มาตรา 172 ในการให้อำนาจฝ่ายบริหารเพื่อรักษาความปลอดภัยของประเทศ หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะอย่างทันท่วงที

ส่วนผลกระทบที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption Risk Assessment) พบว่าถ้อยคำในบางบทบัญญัติมีความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) เกี่ยวกับการกำหนดให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย อย่างไรก็ตาม แม้ว่าถ้อยคำในบทบัญญัติดังกล่าวจะมีความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) แต่ร่างพระราชบัญญัติฯ ได้กำหนดกลไกในการตรวจสอบการใช้ดุลพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ไว้อย่างเหมาะสมแล้ว

รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น
และรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของร่างพระราชบัญญัติ

1. ร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ....

☑ กฎหมายใหม่/ร่างปรับปรุง ☐ แก้ไขเพิ่มเติม ☐ยกเลิก

2. หลักการและเหตุผล

2.1 หลักการ

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีหลักการเพื่อปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการ์ฉุกเฉิน

2.2 เหตุผล

โดยที่กฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินฉบับปัจจุบันได้ให้อำนาจนายกรัฐมนตรีในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินและออกข้อกำหนดต่าง ๆ ที่อาจมีผลจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนอย่างเกินสมควรแก่เหตุ และให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ในการใช้บังคับข้อกำหนดที่ออกมา โดยได้รับการละเว้นการตรวจสอบถ่วงดุลโดยสภาผู้แทนราษฎรและองค์กรตุลาการเป็นอย่างมาก ส่งผลให้ในทางปฏิบัตินายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีสามารถประกาศและขยายระยะเวลาสถานการณ์ฉุกเฉินออกไปโดยไม่มีองค์กรอื่นใดคัดค้านได้ และพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้บังคับข้อกำหนดจนส่งผลกระทบต่อประชาชนอย่างเกินความจำเป็นสมควรต้องกำหนดมาตรฐานในการตรวจสอบถ่วงดุลการใช้อำนาจดังกล่าวให้สอดคล้องกับหลักการแบ่งแยกอำนาจ ตามรัฐธรรมนูญ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

3. ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ

☑ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ☐ ประชาชนเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

นายรังสิมันต์ โรม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ

ส่วนที่ 2 การรับฟังความคิดเห็นและสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

1. ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น

ร่างพระราชบัญญัตินี้มีหลักการเพื่อปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน คือ พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 โดยที่กฎหมายดังกล่าวได้ให้อำนาจนายกรัฐมนตรีในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินและออกข้อกำหนดต่าง ๆ ที่อาจมีผลจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนอย่างเกินสมควรแก่เหตุ และให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ในการใช้บังคับข้อกำหนดที่ออกมา โดยได้รับการละเว้นการตรวจสอบถ่วงดุลโดยสภาผู้แทนราษฎรและองค์กรตุลาการเป็นอย่างมาก ส่งผลให้ในทางปฏิบัตินายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีสามารถประกาศและขยายระยะเวลาสถานการณ์ฉุกเฉินออกไปโดยไม่มีองค์กรอื่นใดคัดค้านได้ และพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้บังคับข้อกำหนดจนส่งผลกระทบต่อประชาชนอย่างเกินความจำเป็น สมควรต้องกำหนดมาตรฐานในการตรวจสอบถ่วงดุลการใช้อำนาจดังกล่าวให้สอดคล้องกับหลักการแบ่งแยกอำนาจตามรัฐธรรมนูญ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

โดยร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. กำหนดขั้นตอน หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน รวมถึงมาตรการการตรวจสอบถ่วงดุลในการใช้อำนาจประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน (ร่างมาตรา 5) เช่น กำหนดให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อบังคับใช้ทั่วราชอาณาจักรหรือในบางเขตบางท้องที่ได้ตามความจำเป็นแห่งสถานการณ์ กรณีไม่อาจขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีได้ทันท่วงที นายกรัฐมนตรีอาจประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินไปก่อนแล้วหลังจากนั้นขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีภายในสามวัน หากไม่ขอภายในสามวัน หรือขอแล้วแต่คณะรัฐมนตรีไม่เห็นชอบ ให้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินนั้นเป็นอันสิ้นสุดลง (ร่างมาตรา 5 วรรคหนึ่ง) นอกจากนี้ เพื่อเป็นการตรวจสอบถ่วงดุลการใช้อำนาจในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน กำหนดให้นายกรัฐมนตรีต้องดำเนินการให้ได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎร ภายในเจ็ดวันนับแต่วันประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยจะต้องเสนอแผนการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน เหตุผล มาตรการและข้อกำหนดที่จะนำมาใช้ในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน และกระบวนการนำไปสู่การยุติการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินและการกลับเข้าสู่สถานการณ์ปกติต่อสภาผู้แทนราษฎรด้วย (ร่างมาตรา 5 วรรคสาม) เป็นต้น

2. กำหนดระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดของการบังคับใช้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน รวมถึงเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ในการขยายเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน (ร่างมาตรา 5) เช่น การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินให้ใช้บังคับตลอดระยะเวลาที่นายกรัฐมนตรีกำหนด แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันประกาศ (ร่างมาตรา 5 วรรคสอง) ซึ่งมีความแตกต่างจากพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ที่กำหนดให้ไม่เกินสามเดือนนับแต่วันประกาศ และในกรณีที่มีความจำเป็นต้องขยายการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินกำหนดให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีต้องดำเนินการให้ได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎร เพื่อขยายระยะเวลาออกไปอีกเป็นคราว ๆ ละไม่เกินสามวัน (ร่างมาตรา 5 วรรคสี่) กำหนดให้นายกรัฐมนตรีต้องนำเสนอรายงานผลการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินต่อสภาผู้แทนราษฎรภายในสามสิบวันนับแต่วันสิ้นสุดการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ไม่ว่าจะสิ้นสุดลงด้วยเหตุใด (ร่างมาตรา 5 วรรคหก) กรณีหากจะประกาศสถานการฉุกเฉินอีกครั้งภายหลังการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเดิมสิ้นสุดลง ระยะเวลาของการประกาศหากน้อยกว่าสามวัน

จะกระทำมิได้ (ร่างมาตรา 5 วรรคแปด) นอกจากนี้ ภายในระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับตั้งแต่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน หากยังมีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินอยู่ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติหรือผู้ตรวจการแผ่นดินยื่นคำร้องต่อศาลปกครองสูงสุดเพื่อวินิจฉัยว่าสถานการณ์ฉุกเฉินยังคงดำรงอยู่หรือไม่ และให้ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวัน ในกรณีที่ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่าสถานการณ์ฉุกเฉินได้สิ้นสุดลงแล้ว ให้นายกรัฐมนตรียกเลิกการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินนั้น (ร่างมาตรา 5 วรรคเก้า) เป็นต้น

3. กำหนดองค์ประกอบและที่มาของคณะกรรมการบริการสถานการณ์ฉุกเฉิน รวมถึงอำนาจหน้าที่ (ร่างมาตรา 6)

4. กำหนดขั้นตอนและแนวทางในการจับกุมและควบคุมตัวบุคคลที่ต้องสงสัยตามประกาศในร่างมาตรา 11 (1) โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่ร้องขอต่อศาลที่มีเขตอำนาจหรือศาลอาญาเพื่อขออนุญาตดำเนินการ เมื่อได้รับอนุญาตจากศาลแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวได้ไม่เกินสี่สิบแปดชั่วโมง (ร่างมาตรา 12 วรรคหนึ่ง) แตกต่างจากพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ที่กำหนดให้ควบคุมตัวได้ไม่เกินเจ็ดวัน และการจับกุมและควบคุมตัวบุคคลดังกล่าวจะต้องไม่กระทบกระเทือนต่อสิทธิของญาติที่จะได้เข้าเยี่ยมบุคคลนั้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ร่างมาตรา 12 วรรคสอง)

5. กำหนดให้ข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง และหากผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้ มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง และให้ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาวินิจฉัยโดยเร่งด่วน ทั้งนี้ให้แล้วเสร็จภายในสามวัน (ร่างมาตรา 16)

2. ตารางเปรียบเทียบร่างปรับปรุง

พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548	**ร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ....**
มาตรา 1 พระราชกำหนดนี้เรียกว่า “พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548	**มาตรา 1** พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ....”
มาตรา 2 พระราชกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป	**มาตรา 2** พระราชกำหนดพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป
	มาตรา 3 ให้ยกเลิกพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548

พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548	ร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ....
มาตรา 4 ในพระราชกำหนดนี้ "สถานการณ์ฉุกเฉิน" หมายความว่า สถานการณ์อันกระทบหรืออาจกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรือเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐหรืออาจทำให้ประเทศหรือส่วนใด ส่วนหนึ่งของประเทศตกอยู่ในภาวะคับขันหรือมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา การรบหรือการสงคราม ซึ่งจำเป็นต้องมีมาตรการเร่งด่วนเพื่อรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เอกราชและบูรณภาพแห่งอาณาเขต ผลประโยชน์ของชาติ การปฏิบัติตามกฎหมาย ความปลอดภัยของประชาชน การดำรงชีวิตโดยปกติสุขของประชาชน การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ความสงบเรียบร้อยหรือประโยชน์ส่วนรวม หรือการป้องปัดหรือแก้ไขเยียวยาความเสียหายจากภัยพิบัติสาธารณะอันมีมาอย่างฉุกเฉินและร้ายแรง "พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้	**มาตรา 4** ในพระราชกำหนดพระราชบัญญัตินี้ "สถานการณ์ฉุกเฉิน" หมายความว่า สถานการณ์อันกระทบหรืออาจกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรือเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐหรืออาจทำให้ประเทศหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของประเทศตกอยู่ในภาวะคับขันหรือมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา การรบหรือการสงคราม ซึ่งจำเป็นต้องมีมาตรการเร่งด่วนเพื่อรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เอกราชและบูรณภาพแห่งอาณาเขต ผลประโยชน์ของชาติ การปฏิบัติตามกฎหมาย ความปลอดภัยของประชาชน การดำรงชีวิตโดยปกติสุขของประชาชน การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ความสงบเรียบร้อยหรือประโยชน์ส่วนรวม หรือการป้องปัดหรือแก้ไขเยียวยาความเสียหายจากภัยพิบัติสาธารณะอันมีมาอย่างฉุกเฉินและร้ายแรง "พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกำหนดพระราชบัญญัตินี้
มาตรา 5 เมื่อปรากฏว่ามีสถานการณ์ฉุกเฉินเกิดขึ้นและนายกรัฐมนตรีเห็นสมควรใช้กำลังเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารร่วมกันป้องกัน แก้ไข ปราบปราม ระงับยับยั้ง ฟื้นฟูหรือช่วยเหลือประชาชน ให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อบังคับใช้ทั่วราชอาณาจักรหรือในบางเขตบางท้องที่ได้ตามความจำเป็นแห่งสถานการณ์ ในกรณีที่ไม่อาจขอความ	**มาตรา 5** เมื่อปรากฏว่ามีสถานการณ์ฉุกเฉินเกิดขึ้นและนายกรัฐมนตรีเห็นสมควรใช้กำลังเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารร่วมกันป้องกัน แก้ไข ปราบปราม ระงับยับยั้ง ฟื้นฟูหรือช่วยเหลือประชาชน ให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อบังคับใช้ทั่วราชอาณาจักรหรือในบางเขตบางท้องที่ได้ตามความจำเป็นแห่งสถานการณ์ ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีไม่อาจขอความ

พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548	ร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ....
เห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีได้ทันท่วงที นายกรัฐมนตรีอาจประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินไปก่อน แล้วดำเนินการให้ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีภายในสามวัน หากมิได้ดำเนินการขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีภายในเวลาที่กำหนด หรือคณะรัฐมนตรีไม่ให้ความเห็นชอบ ให้การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินดังกล่าวเป็นอันสิ้นสุดลง	เห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีได้ทันท่วงที นายกรัฐมนตรีอาจประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินไปก่อน แล้วดำเนินการให้ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีภายในสามวัน หากมิได้ดำเนินการขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีภายในเวลาที่กำหนด หรือคณะรัฐมนตรีไม่ให้ความเห็นชอบ ให้การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินดังกล่าวเป็นอันสิ้นสุดลง
การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามวรรคหนึ่ง ให้ใช้บังคับตลอดระยะเวลาที่นายกรัฐมนตรีกำหนด แต่ต้องไม่เกินสามเดือนนับแต่วันประกาศ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องขยายระยะเวลา ให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศขยายระยะเวลา การใช้บังคับออกไปอีกเป็นคราว ๆ คราวละไม่เกินสามเดือน	การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามวรรคหนึ่ง ให้ใช้บังคับตลอดระยะเวลาที่นายกรัฐมนตรีกำหนด แต่ต้องไม่เกิน ~~สามเดือน~~ สามสิบวันนับแต่วันประกาศ
เมื่อสถานการณ์ฉุกเฉินสิ้นสุดลงแล้ว หรือเมื่อคณะรัฐมนตรีไม่ให้ความเห็นชอบหรือเมื่อสิ้นสุดกำหนดเวลาตามวรรคสอง ให้นายกรัฐมนตรีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินนั้น	เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบให้นายกรัฐมนตรีดำเนินการให้ได้รับความเห็นชอบต่อสภาผู้แทนราษฎรภายในเจ็ดวันนับแต่วันประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยจะต้องนำเสนอแผนการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินที่แสดงถึงเหตุผลในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน มาตรการและข้อกำหนดที่นายกรัฐมนตรีจะนำมาใช้เพื่อแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน และกระบวนการนำไปสู่การยุติการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินและการกลับสู่สถานการณ์ปกติต่อสภาผู้แทนราษฎร หากมิได้ดำเนินการขอความเห็นชอบต่อสภาผู้แทนราษฎรภายในเวลาที่กำหนด หรือสภาผู้แทนราษฎรไม่ให้ความเห็นชอบ ให้การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินดังกล่าวเป็นอันสิ้นสุดลง ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องขยายระยะเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีดำเนินการให้ได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรตาม

พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548	ร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ....
	วรรคสาม เพื่อขยายระยะเวลาการใช้บังคับออกไปอีกเป็นคราว ๆ ละไม่เกินสามสิบวัน ในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินระหว่างที่ไม่มีสภาผู้แทนราษฎร ให้นายกรัฐมนตรีดำเนินการให้ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามระยะเวลาที่นายกรัฐมนตรีกำหนด แต่ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันประกาศ และอาจขยายระยะเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินออกไปอีกได้ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันประกาศ หากภายหลังมีสภาผู้แทนราษฎรชุดใหม่เข้าปฏิบัติหน้าที่และการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินยังไม่สิ้นสุดลง ให้นายกรัฐมนตรีดำเนินการให้ได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสามโดยทันที การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินจะสิ้นสุดลงเมื่อสิ้นสุดกำหนดเวลา หรือเมื่อคณะรัฐมนตรีหรือสภาผู้แทนราษฎรไม่ให้ความเห็นชอบ หรือเมื่อนายกรัฐมนตรีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินนั้นตามที่เห็นสมควร นายกรัฐมนตรีต้องนำเสนอรายงานผลการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินต่อสภาผู้แทนราษฎรภายในสามสิบวันนับแต่วันสิ้นสุดการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน กรณีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินระหว่างที่ไม่มีสภาผู้แทนราษฎร หากต่อมาปรากฏว่าการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินสิ้นสุดลงก่อนการเข้าปฏิบัติหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎรชุดใหม่ ให้นายกรัฐมนตรีนำเสนอรายงานการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินต่อสภาผู้แทนราษฎรภายในสามสิบวันนับแต่การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินสิ้นสุดลง หรือรายงานต่อสภาผู้แทนราษฎรโดยทันทีกรณีที่การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินสิ้นสุดลงเกินกว่าสามสิบวัน

พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548	ร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ....
	การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินอีกครั้งภายหลังการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเดิมสิ้นสุดลงน้อยกว่าสามวันจะกระทำมิได้ ภายในระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับตั้งแต่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน หากยังมีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินอยู่ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติหรือผู้ตรวจการแผ่นดินยื่นคำร้องต่อศาลปกครองสูงสุดเพื่อวินิจฉัยว่าสถานการณ์ฉุกเฉินยังคงดำรงอยู่หรือไม่ และให้ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวัน ในกรณีที่ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่าสถานการณ์ฉุกเฉินได้สิ้นสุดลงแล้ว ให้นายกรัฐมนตรียกเลิกการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินนั้น
มาตรา 6 ให้มีคณะกรรมการบริหารสถานการณ์ฉุกเฉินคณะหนึ่ง ประกอบด้วย รองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงการพัฒนา สังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงยุติธรรม ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ อัยการสูงสุด ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมการปกครอง และอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นกรรมการ และเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นกรรมการและเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ติดตามและตรวจสอบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกประเทศ	**มาตรา 6** ให้มีคณะกรรมการบริหารสถานการณ์ฉุกเฉินคณะหนึ่ง ประกอบด้วย รองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงยุติธรรม ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ อัยการสูงสุด ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมการปกครอง และอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นกรรมการ และเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นกรรมการและเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ติดตามและตรวจสอบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกประเทศ

พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548	ร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ....
ที่อาจเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อเสนอแนะต่อนายกรัฐมนตรีในกรณีที่มีความจำเป็นต้องประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามมาตรา 5 หรือสถานการณ์ที่มีความร้ายแรงตามมาตรา 11 และในการใช้มาตรการที่เหมาะสมตามพระราชกำหนดนี้ เพื่อการป้องกัน แก้ไขหรือระงับสถานการณ์ฉุกเฉินนั้น ความในมาตรานี้ไม่กระทบกระเทือนการใช้อำนาจของนายกรัฐมนตรีตามมาตรา 5 ในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเมื่อมีเหตุการณ์จำเป็นเร่งด่วนอันอาจเป็นภัยต่อประเทศหรือประชาชน	ที่อาจเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อเสนอแนะต่อนายกรัฐมนตรีในกรณีที่มีความจำเป็นต้องประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามมาตรา 5 หรือสถานการณ์ที่มีความร้ายแรงตามมาตรา 11 และในการใช้มาตรการที่เหมาะสมตาม~~พระราชกำหนด~~ พระราชบัญญัตินี้ เพื่อการป้องกัน แก้ไขหรือระงับสถานการณ์ฉุกเฉินนั้น ความในมาตรานี้ไม่กระทบกระเทือนการใช้อำนาจของนายกรัฐมนตรี ตามมาตรา 5 ในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเมื่อมีเหตุการณ์จำเป็นเร่งด่วนอันอาจเป็นภัยต่อประเทศหรือประชาชน
มาตรา 7 ในเขตท้องที่ที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามมาตรา 5 ให้บรรดาอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงใดกระทรวงหนึ่งหรือหลายกระทรวง หรือที่เป็นผู้รักษาการตามกฎหมายหรือที่มีอยู่ตามกฎหมายใดก็ตาม เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการอนุญาต อนุมัติ สั่งการ บังคับ บัญชา หรือช่วยในการป้องกัน แก้ไข ปราบปราม ระงับยับยั้งในสถานการณ์ฉุกเฉินหรือฟื้นฟูหรือช่วยเหลือประชาชน โอนมาเป็นอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีเป็นการชั่วคราว เพื่อให้การสั่งการและการแก้ไขสถานการณ์เป็นไปโดยมีเอกภาพ รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ การกำหนดให้อำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีตามกฎหมายใดทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามประกาศที่คณะรัฐมนตรีกำหนด ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้ และเพื่อปฏิบัติงานตาม	**มาตรา 7** ในเขตท้องที่ที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามมาตรา 5 ให้บรรดาอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงใดกระทรวงหนึ่งหรือหลายกระทรวง หรือที่เป็นผู้รักษาการตามกฎหมายหรือที่มีอยู่ตามกฎหมายใดก็ตาม เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการอนุญาต อนุมัติ สั่งการ บังคับ บัญชา หรือช่วยในการป้องกัน แก้ไข ปราบปราม ระงับยับยั้งในสถานการณ์ฉุกเฉินหรือฟื้นฟูหรือช่วยเหลือประชาชน โอนมาเป็นอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีเป็นการชั่วคราว เพื่อให้การสั่งการและการแก้ไขสถานการณ์เป็นไปโดยมีเอกภาพ รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ การกำหนดให้อำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีตามกฎหมายใดทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามประกาศที่คณะรัฐมนตรีกำหนด ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตาม~~พระราชกำหนด~~ พระราชบัญญัตินี้ และเพื่อ

พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548	ร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ....
กฎหมายที่ได้รับโอนมาเป็นอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่ง โดยให้ถือว่าบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้มีอำนาจตามกฎหมายนั้น ในการนี้ นายกรัฐมนตรีอาจมอบหมายให้ส่วนราชการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายนั้นยังคงใช้อำนาจหน้าที่เช่นเดิมต่อไปก็ได้ แต่ต้องปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์ที่นายกรัฐมนตรีกำหนด	ปฏิบัติงานตามกฎหมายที่ได้รับโอนมาเป็นอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่ง โดยให้ถือว่าบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้มีอำนาจตามกฎหมายนั้น ในการนี้ นายกรัฐมนตรีอาจมอบหมายให้ส่วนราชการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายนั้นยังคงใช้อำนาจหน้าที่เช่นเดิมต่อไปก็ได้ แต่ต้องปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์ที่นายกรัฐมนตรีกำหนด
ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งข้าราชการพลเรือน ตำรวจหรือทหารซึ่งมีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดี ผู้บัญชาการตำรวจ แม่ทัพ หรือเทียบเท่าเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่และกำหนดให้เป็นหัวหน้าผู้รับผิดชอบในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินในพื้นที่และบังคับบัญชาข้าราชการและพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการนี้ ให้การปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการและข้าราชการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นไปตามการสั่งการของหัวหน้าผู้รับผิดชอบนั้น เว้นแต่การปฏิบัติหน้าที่ทางทหารให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับการใช้กำลังทหารแต่จะต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการที่ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นหัวหน้าผู้รับผิดชอบกำหนด	ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งข้าราชการพลเรือน ตำรวจหรือทหารซึ่งมีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดี ผู้บัญชาการตำรวจ แม่ทัพ หรือเทียบเท่าเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่และกำหนดให้เป็นหัวหน้าผู้รับผิดชอบในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินในพื้นที่และบังคับบัญชาข้าราชการและพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการนี้ ให้การปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการและข้าราชการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นไปตามการสั่งการของหัวหน้าผู้รับผิดชอบนั้น เว้นแต่การปฏิบัติหน้าที่ทางทหารให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับการใช้กำลังทหารแต่จะต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการที่ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นหัวหน้าผู้รับผิดชอบกำหนด
ในกรณีที่มีความจำเป็น คณะรัฐมนตรีอาจให้มีการจัดตั้งหน่วยงานพิเศษเป็นการเฉพาะเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้เป็นการชั่วคราวได้ จนกว่าจะยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน	
นายกรัฐมนตรีอาจมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้ใช้อำนาจตามวรรคหนึ่ง วรรคสาม หรือวรรคสี่แทน หรือมอบหมายให้เป็นผู้กำกับการปฏิบัติงานของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง พนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคสาม หัวหน้าผู้รับผิดชอบ	นายกรัฐมนตรีอาจมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้ใช้อำนาจตามวรรคหนึ่ง วรรคสาม หรือวรรคสี่แทน หรือมอบหมายให้เป็นผู้กำกับการปฏิบัติงานของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง พนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคสาม <u>และ</u>หัวหน้าผู้รับผิดชอบ

พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548	ร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ....
ตามวรรคสี่ และหน่วยงานตามวรรคห้าได้ และให้ถือว่าเป็นผู้บังคับบัญชาหัวหน้าผู้รับผิดชอบ ข้าราชการ และพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	ตามวรรคสี่ และหน่วยงานตามวรรคห้าได้ และให้ถือว่าเป็นผู้บังคับบัญชาหัวหน้าผู้รับผิดชอบ ข้าราชการ และพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
มาตรา 8 เพื่อประโยชน์ในการประสานการปฏิบัติงานในพื้นที่ที่ประกาศ สถานการณ์ฉุกเฉินให้เป็นไปด้วยความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพเหตุการณ์และความเป็นอยู่ ของประชาชนในเขตพื้นที่ นายกรัฐมนตรีหรือผู้ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายอาจมีคำสั่งแต่งตั้งคณะบุคคลหรือบุคคลเป็นที่ปรึกษาในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเป็นผู้ช่วยเหลือพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้ได้ ให้บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งได้รับความคุ้มครองเช่นเดียวกับการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ ตามขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับแต่งตั้ง	**มาตรา 8** เพื่อประโยชน์ในการประสานการปฏิบัติงานในพื้นที่ที่ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินให้เป็นไปด้วยความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพเหตุการณ์และความเป็นอยู่ของประชาชนในเขตพื้นที่ นายกรัฐมนตรีหรือผู้ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายอาจมีคำสั่งแต่งตั้งคณะบุคคลหรือบุคคลเป็นที่ปรึกษาในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเป็นผู้ช่วยเหลือพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม<u>พระราชบัญญัตินี้</u>ได้
มาตรา 9 ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินให้ยุติลงได้โดยเร็ว หรือป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรงมากขึ้น ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจออกข้อกำหนดดังต่อไปนี้ (1) ห้ามมิให้บุคคลใดออกนอกเคหสถานภายในระยะเวลาที่กำหนด เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเป็นบุคคลซึ่งได้รับยกเว้น (2) ห้ามมิให้มีการชุมนุมหรือมั่วสุมกัน ณ ที่ใด ๆ หรือกระทำการใดอันเป็นการยุยงให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย (3) ห้ามการเสนอข่าว การจำหน่าย หรือทำให้แพร่หลายซึ่งหนังสือ สิ่งพิมพ์หรือสื่ออื่นใดที่มีข้อความอันอาจทำให้ประชาชนเกิดความ	**มาตรา 9** ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินให้ยุติลงได้โดยเร็ว หรือป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรงมากขึ้น ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจออกข้อกำหนดดังต่อไปนี้ (1) ห้ามมิให้บุคคลใดออกนอกเคหสถานภายในระยะเวลาที่กำหนด เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเป็นบุคคลซึ่งได้รับยกเว้น (2) ห้ามมิให้มีการชุมนุมหรือมั่วสุมกัน ณ ที่ใด ๆ หรือกระทำการใดอันเป็นการยุยงให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย

พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548	ร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ....
หวาดกลัวหรือเจตนาบิดเบือนข้อมูลข่าวสารทำให้เกิดความเข้าใจผิดในสถานการณ์ฉุกเฉินจนกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ หรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ทั้งในเขตพื้นที่ที่ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือทั่วราชอาณาจักร	
(4) ห้ามการใช้เส้นทางคมนาคมหรือการใช้ยานพาหนะ หรือกำหนดเงื่อนไขการใช้เส้นทางคมนาคมหรือการใช้ยานพาหนะ	(3) ห้ามการใช้เส้นทางคมนาคมหรือการใช้ยานพาหนะ หรือกำหนดเงื่อนไขการใช้เส้นทางคมนาคมหรือการใช้ยานพาหนะ
(5) ห้ามการใช้อาคาร หรือเข้าไปหรืออยู่ในสถานที่ใด ๆ	(4) ห้ามการใช้อาคาร หรือเข้าไปหรืออยู่ในสถานที่ใด ๆ
(6) ให้อพยพประชาชนออกจากพื้นที่ที่กำหนดเพื่อความปลอดภัยของประชาชนดังกล่าว หรือห้ามผู้ใดเข้าไปในพื้นที่ที่กำหนด	(5) ให้อพยพประชาชนออกจากพื้นที่ที่กำหนดเพื่อความปลอดภัยของประชาชนดังกล่าว หรือห้ามผู้ใดเข้าไปในพื้นที่ที่กำหนด
ข้อกำหนดตามวรรคหนึ่ง จะกำหนดเงื่อนเวลาในการปฏิบัติตามข้อกำหนดหรือ เงื่อนไขในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดพื้นที่และรายละเอียดอื่นเพิ่มเติม เพื่อมิให้มีการปฏิบัติที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนเกินสมควรแก่เหตุก็ได้	ข้อกำหนดตามวรรคหนึ่ง จะกำหนดเงื่อนเวลาในการปฏิบัติตามข้อกำหนดหรือเงื่อนไขในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดพื้นที่และรายละเอียดอื่นเพิ่มเติม เพื่อมิให้มีการปฏิบัติที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนเกินสมควรแก่เหตุก็ได้
มาตรา 10 เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ที่เกิดสถานการณ์ฉุกเฉินให้สามารถกระทำได้โดยรวดเร็ว นายกรัฐมนตรีอาจมอบอำนาจให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นหัวหน้าผู้รับผิดชอบตามมาตรา 7 วรรคสี่ เป็นผู้ใช้อำนาจออกข้อกำหนดตามมาตรา 9 แทนก็ได้ แต่เมื่อดำเนินการแล้วต้องรีบรายงานให้นายกรัฐมนตรีทราบโดยเร็ว และถ้านายกรัฐมนตรีมิได้มีข้อกำหนดในเรื่องเดียวกันภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่ออกข้อกำหนด ให้ข้อกำหนดนั้นเป็นอันสิ้นผลใช้บังคับ	**มาตรา 10** เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ที่เกิดสถานการณ์ฉุกเฉินให้สามารถกระทำได้โดยรวดเร็ว นายกรัฐมนตรีอาจมอบอำนาจให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นหัวหน้าผู้รับผิดชอบตามมาตรา 7 วรรคสี่ เป็นผู้ใช้อำนาจออกข้อกำหนดตามมาตรา 9 แทนก็ได้ แต่เมื่อดำเนินการแล้วต้องรีบรายงานให้นายกรัฐมนตรีทราบโดยเร็ว และถ้านายกรัฐมนตรีมิได้มีข้อกำหนดในเรื่องเดียวกันภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่ออกข้อกำหนด ให้ข้อกำหนดนั้นเป็นอันสิ้นผลใช้บังคับ

พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548	ร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ....
มาตรา 11 ในกรณีที่สถานการณ์ฉุกเฉินมีการก่อการร้าย การใช้กำลังประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำที่มีความรุนแรงกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยในชีวิตหรือทรัพย์สินของรัฐ หรือบุคคล และมีความจำเป็นที่จะต้องเร่งแก้ไขปัญหาให้ยุติได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันท่วงที ให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศให้สถานการณ์ฉุกเฉินนั้นเป็นสถานการณ์ที่มีความร้ายแรง และให้นำความในมาตรา 5 และมาตรา 6 วรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม	**มาตรา 11** ในกรณีที่สถานการณ์ฉุกเฉินมีการก่อการร้าย การใช้กำลังประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำที่มีความรุนแรงกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยในชีวิตหรือทรัพย์สินของรัฐ หรือบุคคล และมีความจำเป็นที่จะต้องเร่งแก้ไขปัญหาให้ยุติได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันท่วงที ให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศให้สถานการณ์ฉุกเฉินนั้นเป็นสถานการณ์ที่มีความร้ายแรง และให้นำความในมาตรา 5 และมาตรา 6 วรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม
เมื่อมีประกาศตามวรรคหนึ่งแล้ว นอกจากอำนาจตามมาตรา 7 มาตรา 8 มาตรา 9 และมาตรา 10 ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจดังต่อไปนี้ด้วย	เมื่อมีประกาศตามวรรคหนึ่งแล้ว นอกจากอำนาจตามมาตรา 7 มาตรา 8 มาตรา 9 และมาตรา 10 ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจดังต่อไปนี้ด้วย
(1) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวบุคคลที่สงสัยว่าจะเป็นผู้ร่วมกระทำการให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือเป็นผู้ใช้ ผู้โฆษณา ผู้สนับสนุนการกระทำเช่นว่านั้น หรือปกปิดข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน ทั้งนี้ เท่าที่มีเหตุจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้บุคคลนั้นกระทำการหรือร่วมมือกระทำการใด ๆ อันจะทำให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรง หรือเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการระงับเหตุการณ์ร้ายแรง	(1) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวบุคคลที่สงสัยว่าจะเป็นผู้ร่วมกระทำการให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือเป็นผู้ใช้ ผู้โฆษณา ผู้สนับสนุนการกระทำเช่นว่านั้น หรือปกปิดข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน ทั้งนี้ เท่าที่มีเหตุจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้บุคคลนั้นกระทำการหรือร่วมมือกระทำการใด ๆ อันจะทำให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรง หรือเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการระงับเหตุการณ์ร้ายแรง
(2) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งเรียกให้บุคคลใดมารายงานตัวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือมาให้ถ้อยคำหรือส่งมอบเอกสารหรือหลักฐานใดที่เกี่ยวเนื่องกับสถานการณ์ฉุกเฉิน	(2) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งเรียกให้บุคคลใดมารายงานตัวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือมาให้ถ้อยคำหรือส่งมอบเอกสารหรือหลักฐานใดที่เกี่ยวเนื่องกับสถานการณ์ฉุกเฉิน
(3) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งยึดหรืออายัดอาวุธ สินค้าเครื่องอุปโภคบริโภค เคมีภัณฑ์หรือวัตถุอื่นใดในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่า ได้ใช้หรือจะใช้สิ่งนั้น	(3) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งยึดหรืออายัดอาวุธ สินค้าเครื่องอุปโภคบริโภค เคมีภัณฑ์ หรือวัตถุอื่นใดในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่า ได้ใช้หรือจะใช้สิ่งนั้น

พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548	ร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ....
เพื่อการกระทำการหรือสนับสนุนการกระทำให้เกิดเหตุสถานการณ์ฉุกเฉิน	เพื่อการกระทำการหรือสนับสนุนการกระทำให้เกิดเหตุสถานการณ์ฉุกเฉิน
(4) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งตรวจค้น รื้อ ถอน หรือทำลายซึ่งอาคาร สิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งกีดขวางตามความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อระงับเหตุการณ์ร้ายแรงให้ยุติโดยเร็วและหากปล่อยเนิ่นช้าจะทำให้ไม่อาจระงับเหตุการณ์ได้ทันท่วงที	(4) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งตรวจค้น รื้อ ถอน หรือทำลายซึ่งอาคาร สิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งกีดขวางตามความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อระงับเหตุการณ์ร้ายแรงให้ยุติโดยเร็วและหากปล่อยเนิ่นช้าจะทำให้ไม่อาจระงับเหตุการณ์ได้ทันท่วงที
(5) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งตรวจสอบจดหมาย หนังสือ สิ่งพิมพ์ โทรเลข โทรศัพท์หรือการสื่อสารด้วยวิธีการอื่นใด ตลอดจนการสั่งระงับหรือยับยั้งการติดต่อหรือการสื่อสารใด เพื่อป้องกันหรือระงับเหตุการณ์ร้ายแรง โดยต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษโดยอนุโลม	
(6) ประกาศห้ามมิให้กระทำการใด ๆ หรือสั่งให้กระทำการใด ๆ เท่าที่จำเป็นแก่การรักษาความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประเทศหรือความปลอดภัยของประชาชน	
(7) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งห้ามมิให้ผู้ใดออกไปนอกราชอาณาจักร เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการออกไปนอกราชอาณาจักรจะเป็นการกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของรัฐหรือความปลอดภัยของประเทศ	(5) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งห้ามมิให้ผู้ใดออกไปนอกราชอาณาจักร เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการออกไปนอกราชอาณาจักรจะเป็นการกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของรัฐหรือความปลอดภัยของประเทศ
(8) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งการให้คนต่างด้าวออกไปนอกราชอาณาจักร ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเป็นผู้สนับสนุนการกระทำให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉินทั้งนี้ โดยให้นำกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองมาใช้บังคับโดยอนุโลม	(6) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งการให้คนต่างด้าวออกไปนอกราชอาณาจักร ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเป็นผู้สนับสนุนการกระทำให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉินทั้งนี้ โดยให้นำกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองมาใช้บังคับโดยอนุโลม
(9) ประกาศให้การซื้อ ขาย ใช้หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งอาวุธ สินค้า เวชภัณฑ์ เครื่อง	(7) ประกาศให้การซื้อ ขาย ใช้ หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งอาวุธ สินค้า เวชภัณฑ์ เครื่อง

พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548	ร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ....
อุปโภคบริโภค เคมีภัณฑ์หรือวัสดุอุปกรณ์อย่างหนึ่งอย่างใดซึ่งอาจใช้ในการก่อความไม่สงบหรือก่อการร้ายต้องรายงานหรือได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่หรือปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ นายกรัฐมนตรีกำหนด (10) ออกคำสั่งให้ใช้กำลังทหารเพื่อช่วยเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจระงับเหตุการณ์ร้ายแรง หรือควบคุมสถานการณ์ให้เกิดความสงบโดยด่วน ทั้งนี้ ในการปฏิบัติหน้าที่ของทหารให้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้ โดยการใช้อำนาจหน้าที่ของฝ่ายทหารจะทำได้ในกรณีใดได้เพียงใดให้เป็นไปตามเงื่อนไขและเงื่อนเวลาที่นายกรัฐมนตรีกำหนด แต่ต้องไม่เกินกว่ากรณีที่มีการใช้กฎอัยการศึก เมื่อเหตุการณ์ร้ายแรงตามวรรคหนึ่งยุติลงแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีประกาศยกเลิกประกาศตามมาตรานี้โดยเร็ว	อุปโภคบริโภค เคมีภัณฑ์ หรือวัสดุอุปกรณ์อย่างหนึ่งอย่างใดซึ่งอาจใช้ในการก่อความไม่สงบหรือก่อการร้ายต้องรายงานหรือได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่หรือปฏิบัติตามเงื่อนไขที่นายกรัฐมนตรีกำหนด (8) ออกคำสั่งให้ใช้กำลังทหารเพื่อช่วยเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจระงับเหตุการณ์ร้ายแรง หรือควบคุมสถานการณ์ให้เกิดความสงบโดยด่วน ทั้งนี้ ในการปฏิบัติหน้าที่ของทหารให้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม***พระราชกำหนด*** พระราชบัญญัตินี้ โดยการใช้อำนาจหน้าที่ของฝ่ายทหารจะทำได้ในกรณีใดได้เพียงใดให้เป็นไปตามเงื่อนไขและเงื่อนเวลาที่นายกรัฐมนตรีกำหนด แต่ต้องไม่เกินกว่ากรณีที่มีการใช้กฎอัยการศึก เมื่อเหตุการณ์ร้ายแรงตามวรรคหนึ่งยุติลงแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีประกาศยกเลิกประกาศตามมาตรานี้โดยเร็ว
มาตรา 12 ในการจับกุมและควบคุมตัวบุคคลที่ต้องสงสัยตามประกาศในมาตรา 11 (1) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ร้องขอต่อศาลที่มีเขตอำนาจหรือศาลอาญาเพื่อขออนุญาตดำเนินการ เมื่อได้รับอนุญาตจากศาลแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวได้ไม่เกินเจ็ดวัน และต้องควบคุมไว้ในสถานที่ที่กำหนด ซึ่งไม่ใช่สถานีตำรวจ ที่คุมขัง ทัณฑสถาน หรือเรือนจำ โดยจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นในลักษณะเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องควบคุมตัวต่อเพื่อประโยชน์ในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ร้องขอต่อศาลเพื่อขยายระยะเวลาการควบคุมตัวต่อได้อีกคราวละเจ็ดวัน แต่รวมระยะเวลาควบคุมตัวทั้งหมดต้องไม่เกินกว่าสามสิบวัน เมื่อครบ	**มาตรา 12** ในการจับกุมและควบคุมตัวบุคคลที่ต้องสงสัยตามประกาศในมาตรา 11 (1) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ร้องขอต่อศาลที่มีเขตอำนาจหรือศาลอาญาเพื่อขออนุญาตดำเนินการ เมื่อได้รับอนุญาตจากศาลแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวได้ไม่เกิน ***เจ็ดวัน และต้องควบคุมไว้ในสถานที่ที่กำหนด ซึ่งไม่ใช่สถานีตำรวจ ที่คุมขัง ทัณฑสถาน หรือเรือนจำ***สี่สิบแปดชั่วโมง โดยจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นในลักษณะเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ ***ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องควบคุมตัวต่อเพื่อประโยชน์ในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ร้องขอต่อศาลเพื่อขยายระยะเวลาการควบคุมตัวต่อได้อีกคราวละเจ็ดวัน แต่รวม***

พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548	ร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ....
กำหนดแล้ว หากจะต้องควบคุมตัวต่อไป ให้ดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดทำรายงานเกี่ยวกับการจับกุมและควบคุมตัวบุคคลนั้นเสนอต่อศาลที่มีคำสั่งอนุญาตตามวรรคหนึ่ง และจัดสำเนารายงานนั้นไว้ ณ ที่ทำการของพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้ญาติของบุคคลนั้นสามารถขอดูรายงานดังกล่าวได้ตลอดระยะเวลาที่ควบคุมตัวบุคคลนั้นไว้ การร้องขออนุญาตต่อศาลตามวรรคหนึ่ง ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับวิธีการขอออกหมายอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม	~~ระยะเวลาควบคุมตัวทั้งหมดต้องไม่เกินกว่าสามสิบวัน~~ เมื่อครบกำหนดแล้ว หากจะต้องควบคุมตัวต่อไป ให้ดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดทำรายงานเกี่ยวกับการจับกุมและควบคุมตัวบุคคลนั้นเสนอต่อศาลที่มีคำสั่งอนุญาตตามวรรคหนึ่ง และจัดสำเนารายงานนั้นไว้ ณ ที่ทำการของพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้ญาติของบุคคลนั้นสามารถขอดูรายงานดังกล่าวได้ตลอดระยะเวลาที่ควบคุมตัวบุคคลนั้นไว้ ทั้งนี้การจับกุมและควบคุมตัวบุคคลดังกล่าวจะต้องไม่กระทบกระเทือนต่อสิทธิของญาติที่จะได้เข้าเยี่ยมบุคคลนั้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา การร้องขออนุญาตต่อศาลตามวรรคหนึ่ง ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับวิธีการขอออกหมายอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม
มาตรา 13 สิ่งของหรือวัสดุอุปกรณ์ที่ประกาศตามมาตรา 11 (9) หากเป็นเครื่องมือหรือส่วนหนึ่งของเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสาร นายกรัฐมนตรีอาจประกาศให้ใช้มาตรการดังกล่าวทั่วราชอาณาจักรหรือในพื้นที่อื่นซึ่งมิได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเพิ่มขึ้นด้วยก็ได้	**มาตรา 13** สิ่งของหรือวัสดุอุปกรณ์ที่ประกาศตามมาตรา 11 (7) หากเป็นเครื่องมือหรือส่วนหนึ่งของเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสาร นายกรัฐมนตรีอาจประกาศให้ใช้มาตรการดังกล่าวทั่วราชอาณาจักรหรือในพื้นที่อื่นซึ่งมิได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเพิ่มขึ้นด้วยก็ได้
มาตรา 14 ข้อกำหนด ประกาศ และคำสั่งตามมาตรา 5 มาตรา 7 มาตรา 8 มาตรา 9 มาตรา 11 และมาตรา 15 เมื่อมีผลใช้บังคับแล้ว ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วย	**มาตรา 14** ข้อกำหนด ประกาศ และคำสั่งตามมาตรา 5 มาตรา 7 มาตรา 8 มาตรา 9 มาตรา 11 และมาตรา 15 เมื่อมีผลใช้บังคับแล้ว ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วย

พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548	ร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ....
มาตรา 15 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และมีอำนาจหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ทั้งนี้ ตามที่นายกรัฐมนตรีประกาศกำหนด	**มาตรา 15** ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม~~*พระราชกำหนด*~~พระราชบัญญัตินี้เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และมีอำนาจหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ทั้งนี้ ตามที่นายกรัฐมนตรีประกาศกำหนด
มาตรา 16 ข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำตามพระราชกำหนดนี้ไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง และกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง	**มาตรา 16** ข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำตาม~~*พระราชกำหนด*~~พระราชบัญญัตินี้ไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ~~*และกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง*~~ ผู้ใดได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำตามพระราชบัญญัตินี้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง และให้ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาวินิจฉัยโดยเร่งด่วน ทั้งนี้ให้แล้วเสร็จภายในสามวัน
มาตรา 17 พนักงานเจ้าหน้าที่และผู้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้ไม่ต้องรับผิดทั้งทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางวินัย เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ในการระงับหรือป้องกันการกระทำผิดกฎหมาย หากเป็นการกระทำที่สุจริต ไม่เลือกปฏิบัติ และไม่เกินสมควรแก่เหตุหรือไม่เกินกว่ากรณีจำเป็น แต่ไม่ตัดสิทธิผู้ได้รับความเสียหายที่จะเรียกร้องค่าเสียหายจากทางราชการตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่	

พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548	ร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ....
มาตรา 18 ผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนด ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามมาตรา 9 มาตรา 10 มาตรา 11 หรือมาตรา 13 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	**มาตรา 17** ผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนด ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามมาตรา 9 มาตรา 10 มาตรา 11 หรือมาตรา 13 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

3. ผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากร่างพระราชบัญญัติ

1) สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
2) สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม
3) สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
4) สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม
5) สำนักงานปลัดกระทรวงการต่างประเทศ
6) สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
7) สภาความมั่นคงแห่งชาติ
8) สำนักข่าวกรองแห่งชาติ
9) กรมการปกครอง
10) กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
11) กองบัญชาการกองทัพไทย
12) กองทัพบก
13) กองทัพเรือ
14) กองทัพอากาศ
15) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
16) สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
17) สำนักงานศาลปกครอง
18) สำนักงานศาลยุติธรรม

19) สำนักงานอัยการสูงสุด

20) ประชาชน

4. ประเด็นเพื่อรับฟังความคิดเห็น

1. ท่านเห็นด้วยกับการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยให้ใช้บังคับตลอดระยะเวลาที่นายกรัฐมนตรีกำหนด แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันประกาศ ตามร่างมาตรา 5 วรรคสอง หรือไม่ อย่างไร

2. ท่านเห็นด้วยกับการกำหนดให้นายกรัฐมนตรีต้องดำเนินการให้ได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎร ภายในเจ็ดวันนับแต่วันประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยต้องเสนอแผนการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน เหตุผล มาตรการและข้อกำหนดต่อสภาผู้แทนราษฎร ตามร่างมาตรา 5 วรรคสาม หรือไม่ อย่างไร

3. ท่านเห็นด้วย ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องขยายการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินกำหนดให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ต้องดำเนินการให้ได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎร เพื่อขยายระยะเวลาออกไปอีกเป็นคราว ๆ ละไม่เกินสามสิบวัน ตามร่างมาตรา 5 วรรคสี่ หรือไม่ อย่างไร

4. ท่านเห็นด้วยกับการกำหนดให้กรณีหากจะประกาศสถานการฉุกเฉินอีกครั้งภายหลังการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเดิมสิ้นสุดลง โดยจะดำเนินการประกาศน้อยกว่าระยะเวลาสามวันจะกระทำมิได้ ตามร่างมาตรา 5 วรรคแปด หรือไม่ อย่างไร

5. ท่านเห็นด้วยกับการกำหนดให้ภายในระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับตั้งแต่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน หากยังคงมีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินอยู่ ให้บุคคลสามารถยื่นคำร้องต่อศาลปกครองสูงสุดเพื่อวินิจฉัยว่าสถานการณ์ฉุกเฉินยังคงดำรงอยู่ให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวัน ตามร่างมาตรา 5 วรรคเก้า หรือไม่ อย่างไร

6. ท่านเห็นด้วยกับการกำหนดระยะเวลาในการควบคุมตัวบุคคลที่ต้องสงสัยตามประกาศในร่างมาตรา 11 (1) โดยสามารถควบคุมตัวได้ไม่เกินสี่สิบแปดชั่วโมง และการจับกุมและควบคุมตัวบุคคลดังกล่าวจะต้องไม่กระทบกระเทือนต่อสิทธิของญาติที่จะได้เข้าเยี่ยมบุคคลนั้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ตามร่างมาตรา 12 หรือไม่ อย่างไร

6. ท่านเห็นด้วยกับการกำหนดให้ข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำตามร่างพระราชบัญญัตินี้ให้ไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง และให้ผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ตามร่างมาตรา 16 หรือไม่ อย่างไร

7. ท่านเห็นว่าพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 มีปัญหาในทางปฏิบัติหรือไม่ อย่างไร และการเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้จะช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้หรือไม่ เพียงใด

8. ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี)

5. ระยะเวลาและวิธีการการรับฟังความคิดเห็น

5.1 กรอบระยะเวลาดำเนินการสำหรับการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบ จำนวน 73 วัน นับตั้งแต่วันที่ 11 ตุลาคม ถึงวันที่ 22 ธันวาคม 2566

5.2 วิธีการรับฟังความคิดเห็น

(1) รับฟังผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภาและส่งประเด็นไปรับฟังความคิดเห็นจากผู้ได้รับผลกระทบโดยตรง

(1.1) ระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น นับตั้งแต่วันที่ 17 ตุลาคม ถึงวันที่ 15 ธันวาคม 2566

(1.2) ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th

(1.3) ส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง ประกอบด้วย

1. สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
2. สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม
3. สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
4. สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม
5. สำนักงานปลัดกระทรวงการต่างประเทศ
6. สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
7. สภาความมั่นคงแห่งชาติ
8. สำนักข่าวกรองแห่งชาติ
9. กรมการปกครอง
10. กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
11. กองบัญชาการกองทัพไทย
12. กองทัพบก
13. กองทัพเรือ
14. กองทัพอากาศ
15. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
16. สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
17. สำนักงานศาลปกครอง
18. สำนักงานศาลยุติธรรม
19. สำนักงานอัยการสูงสุด
20. ประชาชน

(2) การรับฟังความคิดเห็นด้วยวิธีการอื่น

การสัมภาษณ์ หรือการเชิญให้เข้าร่วมชี้แจงหรือแสดงความคิดเห็น

การสัมภาษณ์ผู้สมัครให้ความเห็นทางกฎหมาย โดยส่งหนังสือเชิญทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 71 คน และเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ **ด้วยแอปพลิเคชัน Zoom** จำนวน 12 คน

6. สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

6.1 ข้อมูลทั่วไปผู้ร่วมแสดงความคิดเห็น

6.1.1. จากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th โดยมีเข้าชมจำนวน จำนวน 1,981 คน และมีผู้แสดงความคิดเห็นจำนวน 186 คน

1) เพศ

ชาย จำนวน 164 คน (88.17%)

หญิง จำนวน 20 คน (10.75%)

2) ช่วงอายุ

20 หรือต่ำกว่า จำนวน 5 คน (2.69%)

21 - 30 จำนวน 53 คน (28.49%)

31 - 40 จำนวน 105 คน (56.45%)

41 - 50 จำนวน 16 คน (8.60%)

51 - 60 จำนวน 3 คน (1.61%)

61 ขึ้นไป จำนวน 1 คน (0.54%)

3) ระดับการศึกษา

ประถมศึกษา หรือต่ำกว่า (จำนวน 28 คน) (15.05%)

มัธยมศึกษา/ปวช./ปวส. จำนวน 57 คน (30.65%)

ปริญญาตรี จำนวน 92 คน (49.46%)

สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 7 คน (3.76%)

4) อาชีพ

รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 137 คน (73.28%)

ข้าราชการบำนาญ จำนวน 1 คน (0.54%)

ค้าขาย/ทำธุรกิจส่วนตัว จำนวน 12 คน (6.45%)

เกษตรกร จำนวน 2 คน (1.08%)

รับจ้าง จำนวน 16 คน (8.60%)

นักเรียน/นักศึกษา จำนวน 9 คน (4.84%)

อื่น ๆ โปรดระบุ จำนวน 7 คน (3.76%)

สรุปความคิดเห็นของประชาชน ประชาชน จำนวน 37 คน (20%) เห็นสมควรให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ผ่านเป็นกฎหมาย ส่วนประชาชน จำนวน 145 คน (78.38%) ไม่เห็นสมควรให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ผ่านเป็นกฎหมาย และงดออกเสียง จำนวน 3 คน (1.63%)

6.1.2 จากการส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง

หน่วยงานที่แสดงความคิดเห็น จำนวน 10 หน่วยงาน ได้แก่

1. สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
2. สำนักงานปลัดกระทรวงการต่างประเทศ
3. กรมการปกครอง
4. กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
5. กองทัพเรือ
6. สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
7. สำนักข่าวกรองแห่งชาติ
8. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

9. สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

10. สำนักงานอัยการสูงสุด

6.2 ผลการรับฟัง

ผลการรับฟังผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th และจากการส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง รวมทั้งจัดให้มีการรับฟังด้วยวิธีสัมภาษณ์ผู้ให้ความเห็นทางกฎหมาย สรุปได้ดังนี้

1) ท่านเห็นด้วยกับการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยให้ใช้บังคับตลอดระยะเวลาที่นายกรัฐมนตรีกำหนด แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันประกาศ ตามร่างมาตรา 5 วรรคสอง หรือไม่ อย่างไร

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
ประชาชนจำนวน 37 คน แสดงความคิดเห็น ดังนี้ 1. การประกาศนั้นต้องมีระยะเวลาที่ชัดเจนตลอดช่วงเวลา และระยะเวลาที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ถือว่าเหมาะสม เพราะในสถานการณ์ที่เป็นเหตุฉุกเฉินหากเกินกว่า 30 วัน ควรต้องมีการรายงานต่อสภาผู้แทนราษฎรว่ามีการแก้ไขสถานการณ์ถึงระยะใดแล้ว ***(เว็บไซต์)*** 2. การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยให้ใช้บังคับตลอดระยะเวลาที่นายกรัฐมนตรีกำหนด แต่ต้องไม่เกิน 30 วัน นับแต่วันประกาศ ตามร่างมาตรา 5 วรรคสอง มีความชอบธรรมแล้ว ***(เว็บไซต์)*** 3. เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยมิได้แสดงความคิดเห็นไว้แต่อย่างใด ***(เว็บไซต์)***	ประชาชนจำนวน 145 คน แสดงความคิดเห็นว่าระยะเวลา 3 เดือน ตามที่พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 กำหนดไว้มีความเหมาะสมแล้ว ***(เว็บไซต์)***
1. เนื่องจากแม้การบริหารประเทศในสถานการณ์ฉุกเฉินโดยการใช้กลไกของรัฐหรือการประกาศใช้กฎหมายพิเศษนั้น ยังมีความจำเป็นเพื่อเป็นเครื่องมือของรัฐในการรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองหรือเพื่อขจัดปัดป้องภัยพิบัติร้ายแรงต่อสาธารณะ แต่อย่างไรก็ตาม การใช้อำนาจพิเศษโดยกำหนดระยะเวลาของประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินยาวนานถึง 3 เดือน อาจเป็นการขัดต่อหลักนิติรัฐ หลักสิทธิมนุษยชน	1. เห็นควรให้ใช้ระยะเวลา 3 เดือน ตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ซึ่งเป็นไปตามความจำเป็นและความเหมาะสมต่อสถานการณ์ ตลอดจนเพื่อให้ฝ่ายบริหารสามารถเร่งรัดดำเนินการแก้ไขสถานการณ์ให้เสร็จสิ้น ***(สำนักข่าวกรองแห่งชาติ)*** 2. การกำหนดระยะเวลาประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินควรเป็นกลไกที่ฝ่ายบริหาร

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
และหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ตราบเท่าที่มีการใช้เพียงเท่าที่จำเป็นต่อประชาชน ***(กรมการปกครอง)*** 2. โดยมีความเห็น ดังนี้ 1) ในสถานการณ์ฉุกเฉินย่อมมีความจำเป็นในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีการรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลาง เพื่อความคล่องตัวในการแก้ไขปัญหา 2) เห็นว่ากำหนดระยะเวลาให้ใช้บังคับ 3 เดือนตามกฎหมายฉบับเดิมนั้น มีระยะเวลาในการบังคับใช้ที่นานเกินไป จึงเห็นด้วยให้ใช้บังคับได้ไม่เกิน 30 วัน เนื่องจากประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ***(กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย)*** 3. ตามร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. .... บัญญัติให้การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินมีกำหนดระยะเวลาไม่เกิน 30 วัน หรือการขยายระยะเวลาได้คราวละไม่เกิน 30 วัน (ร่างมาตรา 5 วรรคสอง) นั้น เห็นว่าปัจจุบันพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ไม่มีการบัญญัติกรอบระยะเวลาในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินไว้ การเพิ่มเติมลักษณะดังกล่าว ย่อมส่งผลเป็นการเร่งรัดให้ฝ่ายบริหารแก้ไขสถานการณ์โดยเร็ว อีกทั้ง ระยะเวลาประกาศฉุกเฉินในแต่ละครั้งมีกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจน จึงเห็นว่าเหมาะสมให้มีการกำหนดกรอบระยะเวลาในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน แต่หากสถานการณ์ยังไม่คลี่คลาย ฝ่ายบริหารยังสามารถพิจารณาความจำเป็นในการขยายระยะเวลาต่อไปได้ กสม. จึงเห็นด้วยในประเด็นดังกล่าว ***(สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ)***	กำหนดระยะเวลาที่เหมาะสม ***(สำนักงานอัยการสูงสุด)*** 3. เห็นว่าระยะเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินไม่เกิน 3 เดือนตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 มีความเหมาะสมและเป็นไปตามความจำเป็นของสถานการณ์แล้ว ***(กองทัพเรือ)*** 4. การกำหนดระยะเวลาดังกล่าว เป็นระยะเวลาที่สั้นเกินไปไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงแห่งสถานการณ์ฉุกเฉินที่เกิดขึ้นในห้วงที่ผ่านมา เช่น กรณีสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตั้งแต่มีนาคม พ.ศ. 2563 จนถึงตุลาคม พ.ศ. 2565 (รวมระยะเวลาประมาณ 2 ปี 7 เดือน) และกรณีสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตั้งแต่กรกฎาคม พ.ศ. 2548 จนถึงปัจจุบัน (รวมระยะเวลาประมาณ 18 ปี) ดังนั้น การกำหนดระยะเวลาไว้ไม่เกิน 3 เดือน ตามมาตรา 5 วรรคสอง แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ถือว่ามีความเหมาะสมและพอสมควรต่อการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินแล้ว ***(สำนักงานความมั่นคงแห่งชาติ)*** 5. โดยมีความคิดเห็น ดังนี้ 1) การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามร่างมาตรา 5 วรรคสอง การลดระยะเวลาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เหลือเพียง 30 วัน จากเดิมไม่เกิน 3 เดือนนับแต่วันประกาศ เห็นได้ว่าสถานการณ์ฉุกเฉินนั้น แต่ละสถานการณ์ต้องใช้ระยะเวลาในการควบคุมเหตุ เตรียมการและวางแผน ควบคุมสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างรัดกุม เพื่อมิให้ส่งผลต่อความสงบเรียบร้อยของประเทศชาติและประชาชน

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
4. การลดระยะเวลาในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน จากเดิมที่กำหนดระยะเวลาให้ใช้บังคับ 3 เดือน ลดลงเหลือไม่เกิน 30 วัน มีความเหมาะสมไม่เป็นการกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเกินความจำเป็น ***(กระทรวงการต่างประเทศ)***	2) การแก้ไขมาตรา 5 วรรคสอง ด้วยการแก้ไขระยะเวลาในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินจากเดิมต้องไม่เกิน 3 เดือนนับแต่วันประกาศ เป็นต้องไม่เกิน 30 วันนับแต่วันประกาศ เห็นว่าในสถานการณ์ฉุกเฉินที่กระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรือเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐหรืออาจทำให้ประเทศหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของประเทศตกอยู่ในภาวะคับขันหรือมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา การรบหรือการสงคราม ซึ่งถือว่าเป็นสถานการณ์ฉุกเฉินตามนิยามในร่างมาตรา 4 นั้น ระยะเวลาเพียง 30 วัน ไม่เพียงพอต่อการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นกรณีภัยที่เกิดจากการก่อการร้าย ภัยที่เกิดจากเหตุการณ์ทางธรรมชาติครั้งใหญ่ เช่น สึนามิ น้ำท่วม หรือภัยที่เกิดจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ซึ่งล้วนแต่ต้องใช้ระยะเวลานานที่ไม่อาจคำนวณได้ว่าเหตุการณ์นั้นจะยุติลงเมื่อโด ระยะเวลาเพียงไม่เกิน 30 วัน อาจไม่เพียงพอต่อการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินได้ 3) การกำหนดระยะเวลาไม่เกิน 30 วัน อาจไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ซึ่งถือว่าเป็นสถานการณ์ฉุกเฉิน การกำหนดระยะเวลาไว้ไม่เกิน 3 เดือนถือเป็นระยะเวลาที่ยืดหยุ่นและเหมาะสมกว่าการกำหนดระยะเวลาไว้ไม่เกิน 30 วัน เนื่องจากการกำหนดระยะเวลาแต่ละครั้งจะต้องกำหนดระยะเวลาให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงเพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับสถานการณ์ในขณะนั้น ๆ ***(สำนักงานตำรวจแห่งชาติ)*** 6. เนื่องการกำหนดระยะเวลาเพียง 30 วัน กับการประกาศสถานการณ์ที่มีความร้ายแรงซึ่งมีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐในด้านใดด้านหนึ่งไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ระยะเวลาเพียง 30 วัน ไม่อาจจะเพียงพอควรเป็น 60 วัน หรือคงเดิมคือ 90 วัน ตามที่

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 กำหนดไว้ ***(ผู้ให้ความเห็นร่างกฎหมายผ่านระบบแอปพลิเคชัน Zoom)***

ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีข้อเสนอแนะว่า กรณีที่มีความจำเป็นต้องขยายระยะเวลาจะต้องได้รับมติความเห็นชอบ อาจทำให้ไม่เกิดความต่อเนื่องในการระงับเหตุ และส่งผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

2. ประชาชน มีข้อเสนอแนะดังนี้

1) การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในแต่ละครั้งควรแจ้งให้สภาผู้แทนราษฎรและประชาชนทราบถึงความจำเป็นในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน

2) เห็นควรยกเลิกหน่วยงานความมั่นคงที่เกินความจำเป็น

2) ท่านเห็นด้วยกับการกำหนดให้นายกรัฐมนตรีต้องดำเนินการให้ได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎร ภายในเจ็ดวันนับแต่วันประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยต้องเสนอแผนการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน เหตุผล มาตรการและข้อกำหนดต่อสภาผู้แทนราษฎร ตามร่างมาตรา 5 วรรคสามหรือไม่ อย่างไร

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
ประชาชนจำนวน 37 คน แสดงความคิดเห็นว่า การกำหนดให้นายกรัฐมนตรีต้องดำเนินการให้ได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรภายใน 7 วันนับแต่วันประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยต้องเสนอแผนการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน เหตุผล มาตรการและข้อกำหนดต่อสภาผู้แทนราษฎร มีความชอบธรรม และถือเป็นการถ่วงดุลอำนาจ รวมทั้งเพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ***(เว็บไซต์)***	ประชาชนจำนวน 144 คน แสดงความคิดเห็นว่า สถานการณ์ฉุกเฉินเป็นเรื่องความจำเป็นรีบด่วน การกำหนดให้นายกรัฐมนตรีต้องขอความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรอาจไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ฉุกเฉิน ***(เว็บไซต์)***
1. ทำให้เกิดความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบกระบวนการในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินได้ตั้งแต่การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน	1. เมื่อพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ 2548 เป็นกฎหมายที่ผ่านการพิจารณาอนุมัติของรัฐสภามาแล้ว ประกอบกับ

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
ไปจนถึงขั้นตอนในการกลับสู่สถานการณ์ปกติ ***(กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย)*** 2. เห็นด้วยกับการกำหนดให้นายกรัฐมนตรีต้องดำเนินการให้ได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎร ***(สำนักข่าวกรองแห่งชาติ)*** 3. การใช้อำนาจในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินต้องขอรับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรภายใน 7 วัน เพื่อให้เกิดการถ่วงดุลการใช้อำนาจ โดยกำหนดให้ฝ่ายนิติบัญญัติเป็นผู้ตรวจสอบความชอบในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ***(กระทรวงการต่างประเทศ)*** 4. เนื่องจากเป็นไปตามหลักการตรวจสอบถ่วงดุลอำนาจ เพื่อไม่ให้รัฐบาลประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินโดยที่ไม่มีเหตุผลเพียงพอ และไม่มีการตรวจสอบจากฝ่ายใด ถือเป็นการตรวจสอบถ่วงดุลอำนาจระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหาร ***(ผู้ให้ความเห็นร่างกฎหมายผ่านระบบแอปพลิเคชัน Zoom)***	รัฐสภามีมาตรการในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 151 หรือการตั้งกระทู้ถามตามมาตรา 150 รวมทั้งร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. .... ได้กำหนดมาตรการในการควบคุมการออกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินและการเรียกค่าเสียหายโดยศาลปกครอง ดังนั้น การกำหนดให้สภาผู้แทนราษฎรเข้ามาตรวจสอบการออกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินของรัฐบาล จึงเป็นการให้อำนาจแก่สภาผู้แทนราษฎรในการควบคุมและตรวจสอบที่มากจนเกินไป ส่งผลให้การกำหนดหรือการวางนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินในสถานการณ์ฉุกเฉินของรัฐบาลมีความยุ่งยากและล่าช้า อันมีลักษณะเป็นการเพิ่มขั้นตอนในการดำเนินการที่ไม่จำเป็นและไม่เหมาะสมต่อสถานการณ์ฉุกเฉินที่เกิดขึ้น ***(กรมการปกครอง)*** 2. เนื่องจากสถานการณ์ฉุกเฉินเป็นเรื่องเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยของประเทศและมีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเสี่ยงได้ การกำหนดให้นายกรัฐมนตรีต้องดำเนินการให้ได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรพร้อมทั้งต้องเสนอแผนและมาตรการต่อสภาผู้แทนราษฎรอาจไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ฉุกเฉินที่เกิดขึ้น ***(สำนักงานอัยการสูงสุด)*** 3. เห็นว่าการกำหนดอำนาจฝ่ายบริหารในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินและออกข้อกำหนดต่าง ๆ ตามร่างมาตรา 5 จะเป็นการเพิ่มขั้นตอนการดำเนินการของฝ่ายบริหารในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินซึ่งจำเป็นต้องแก้ไขสถานการณ์ที่เกิดขึ้นให้กลับสู่สภาวะปกติโดยเร็วที่สุดโดยกรอบการดำเนินการตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 มีความเหมาะสม และเป็นไป

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	ตามความจำเป็นของสถานการณ์แล้ว ***(กองทัพเรือ)***
	4. การกำหนดให้นายกรัฐมนตรีต้องดำเนินการให้ได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรภายใน 7 วันนับแต่วันที่ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน หากมิได้ดำเนินการภายในเวลาดังกล่าวหรือสภาผู้แทนราษฎรไม่ให้ความเห็นชอบให้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินสิ้นสุดลง นั้น อาจไม่เหมาะสมกับสภาวการณ์ที่ตกอยู่ในสภาวะคับขัน ซึ่งส่งผลให้สถานการณ์ฉุกเฉินซึ่งเป็นเรื่องเร่งด่วนไม่ได้รับการแก้ไขโดยเร่งด่วนอย่างทันท่วงที อันอาจกระทบต่อความมั่นคงของรัฐได้ ***(กระทรวงมหาดไทย)***
	5. เนื่องจากเป็นการเพิ่มขั้นตอนการดำเนินการ และการปฏิบัติของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง อันจะส่งผลให้การแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินไม่เป็นไปอย่างทันท่วงที เกิดความล่าช้าในการแก้ไขปัญหา และไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงหรือลักษณะของสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความซับซ้อน ไม่สามารถคาดหมายการเกิดขึ้นได้ รวมทั้งไม่สอดคล้องกับความมุ่งหมายของมาตรา 172 แห่งรัฐธรรมนูญ ในการให้อำนาจฝ่ายบริหารในการรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องปัด ภัยพิบัติสาธารณะอย่างทันท่วงทีเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ 6/2565 เรื่องพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 มาตรา 9 (2) และมาตรา 11 (6) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา 26 หรือไม่ ลงวันที่ 1 มิถุนายน 2565 โดยศาลรัฐธรรมนูญมีความเห็นว่า “... เมื่อใดที่เกิดสภาวการณ์อันไม่ปกติ มีเหตุฉุกเฉินหรือการคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงปลอดภัยสาธารณะหากใช้กระบวนการตามกฎหมายหรือการบริหารราชการดังเช่นสถานการณ์ปกตินั้น

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	การแก้ไขหรือป้องกันเหตุฉุกเฉินหรือภยันตรายอันคุกคามนั้นอาจล่าช้าและไม่ทันการณ์ จนกระทั่งการรักษากลไกทางกฎหมายตามหลักนิติรัฐโดยคร่งครัดในสภาวการณ์เช่นนั้น จะกลายเป็นการทำลายระบบกฎหมาย หรือระบอบการปกครองตามรัฐธรรมนูญในที่สุด เนื่องจากไม่อาจป้องกันหรือขจัดเหตุฉุกเฉินร้ายแรงที่คุกคามการดำรงอยู่ของรัฐหรือประเทศชาติได้ จึงเป็นที่ยอมรับกันในระบบกฎหมายอันเป็นสากลว่าในสภาวะสงครามหรือมีภัยคุกคามอย่างอื่นที่ร้ายแรงเทียบเท่ากันแล้ว จำเป็นต้องมีกฎหมายพิเศษเพิ่มอำนาจแก่ฝ่ายปกครองเพื่อบริหารจัดการและบรรเทาสถานการณ์ให้คลี่คลาย...” ***(สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ)*** 6. เนื่องจากตามหลักการแบ่งแยกในการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาได้แบ่งแยกอำนาจอธิปไตยออกเป็นสามฝ่าย คือ ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหารและฝ่ายตุลาการ เพื่อเป็นการถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน โดยฝ่ายนิติบัญญัติมีหน้าที่และอำนาจในการตรากฎหมาย ควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน การให้ความเห็นชอบ ฝ่ายบริหารมีหน้าและอำนาจในการบริหารราชการแผ่นดิน และฝ่ายตุลาการมีหน้าที่และอำนาจในการพิพากษาอรรถคดี เมื่อมีสถานการณ์ฉุกเฉินเกิดขึ้น กรณีย่อมเป็นอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีซึ่งเป็นฝ่ายบริหารในการบริหารสถานการณ์ให้กลับสู่ภาวะปกติโดยเร็ว จึงอยู่ภายในขอบข่ายแห่งหน้าที่และอำนาจและความรับผิดชอบของฝ่ายบริหารที่จะต้องบริหารราชการแผ่นดินให้รอดพ้นจากสภาวะหรือสถานการณ์ฉุกเฉินที่เกิดขึ้นนั้น การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินและการบังคับใช้กฎหมายที่ให้อำนาจในการบริหารสถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อให้ฝ่ายบริหารได้บูรณาการส่วนราชการทุกภาคส่วน ซึ่งส่วนราชการต่าง ๆ

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	ทุกกระทรวง ทบวง กรม หรือแม้กระทั่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ล้วนเป็นองคาพยพที่อยู่ภายใต้ฝ่ายบริหารให้เข้ามาช่วยกันแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินให้ยุติลงและกลับสู่สภาวะปกติได้โดยเร็ว กรณีจึงไม่มีความจำเป็นอย่างใด ๆ ที่จะต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ เพราะอำนาจในการตัดสินใจในทางบริหารราชการแผ่นดินเป็นหน้าที่และอำนาจของนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีซึ่งเป็นฝ่ายบริหารที่จะไปกำหนดแผน หรือกำหนดมาตรการและข้อกำหนดต่าง ๆ นำมาแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน การที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแก่การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินของนายกรัฐมนตรีแล้วย่อมเป็นการเสร็จเด็ดขาดในการใช้อำนาจของฝ่ายบริหารไม่จำเป็นที่จะต้องขอความเห็นชอบต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้ความเห็นชอบแต่อย่างใด เพราะมิเช่นนั้นแล้วจะทำให้อำนาจของสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นฝ่ายนิติบัญญัติไปมีอำนาจเหนือฝ่ายบริหาร กรณีเช่นนี้ย่อมไม่เป็นไปตามหลักการแบ่งแยกอำนาจและการถ่วงดุลอำนาจตามระบอบประชาธิปไตย ***(สำนักงานตำรวจแห่งชาติ)*** 7. การให้นายกรัฐมนตรีขอความเห็นชอบในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินต่อสภาผู้แทนราษฎรภายใน 7 วัน นั้น เห็นว่าเป็นระยะเวลาอันสั้นอาจทำให้เป็นภาระกับฝ่ายบริหารในขณะอยู่ระหว่างการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าให้สถานการณ์กลับไปสู่สภาวะปกติโดยเร็ว ซึ่งอาจใช้ระยะเวลามากกว่า 7 วัน ดังนั้น กสม. จึงไม่เห็นด้วยกับร่างมาตรา 5 วรรคสาม ที่นายกรัฐมนตรีต้องดำเนินการขอความเห็นชอบต่อสภาผู้แทนราษฎรในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินภายใน 7 วัน ***(สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ)***

ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีข้อเสนอแนะดังนี้

1) การที่จะต้องนำแผนเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรอาจจะให้เกิดความล่าช้าในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน และถ้าหากแผนดังกล่าวไม่ได้รับความเห็นชอบก็ต้องยุติการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินทำให้สถานการณ์ฉุกเฉินดังกล่าวไม่ได้รับการแก้ไข

2) ควรเพิ่มเติมเรื่องจำนวนเสียงของสภาผู้แทนราษฎรว่าต้องใช้จำนวนเสียงเท่าใดในการให้ความเห็นชอบในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน

2. สำนักข่าวกรองแห่งชาติ มีข้อสังเกตต่อถ้อยคำ “แผนการแก้ไขสถานการณ์” ซึ่งสามารถตีความได้ว่าเนื้อหาของแผนการแก้ไขสถานการณ์ดังกล่าวจะครอบคลุมถึง (1) เหตุผลในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน (2) มาตรการและข้อกำหนดที่นายกรัฐมนตรีจะนำมาใช้เพื่อแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน และ (3) กระบวนการนำไปสู่การยุติการประกาศ

จากข้อสังเกตข้างต้น จึงไม่เห็นด้วยกับการนำ “เหตุผลในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน” ไปบรรจุอยู่ใน “แผนการแก้ไขสถานการณ์” และไม่เห็นด้วยกับการกำหนดให้นายกรัฐมนตรีต้องนำเสนอมาตรการและข้อกำหนดที่จะนำมาใช้เพื่อแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินต่อสภาผู้แทนราษฎร

3. กระทรวงการต่างประเทศ มีข้อเสนอแนะว่า การกำหนดให้นายกรัฐมนตรีดำเนินการให้ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาภายใน 7 วันนับแต่วันประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน อาจพิจารณากำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมสำหรับกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ในสถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อป้องกันปัญหาในทางปฏิบัติ

4. ประชาชน มีข้อเสนอแนะดังนี้

1) ควรเร่งรัดให้นายกรัฐมนตรีต้องแจ้งต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้ได้รับความเห็นชอบภายใน 48 ชั่วโมง ดีกว่าหรือไม่ เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์

2) เพื่อให้เกิดความรอบคอบในการจัดทำแผนการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเห็นชอบ ควรให้ระยะเวลานายกรัฐมนตรีจัดทำแผนภายใน 10 วัน

3) ท่านเห็นด้วย ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องขยายการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน กำหนดให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ต้องดำเนินการให้ได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎร เพื่อขยายระยะเวลาออกไปอีกเป็นคราว ๆ ละไม่เกินสามสิบวัน ตามร่างมาตรา 5 วรรคสี่ หรือไม่ อย่างไร

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
ประชาชนจำนวน 39 คน แสดงความคิดเห็น ดังนี้ 1. เพื่อให้เกิดการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจ ***(เว็บไซต์)***	ประชาชนจำนวน 143 คน แสดงความคิดเห็นว่า หากมีความจำเป็นต้องขยายการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ซึ่งสถานการณ์

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
2. เพื่อให้เกิดความชอบธรรม ***(เว็บไซต์)*** 3. เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ แต่มิได้แสดงความคิดเห็นไว้แต่อย่างใด ***(เว็บไซต์)***	ฉุกเฉินถือเป็นเรื่องความจำเป็นรีบด่วน การกำหนดให้นายกรัฐมนตรีต้องขอความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรอาจไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ฉุกเฉิน ***(เว็บไซต์)***
1. เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับระบบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ฉุกเฉินในต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศฝรั่งเศส นั้น มาตรา 3 ของรัฐบัญญัติ ลงวันที่ 3 เมษายน ค.ศ. 1955 ได้กำหนดระยะเวลาไว้ 12 วัน และการประกาศต้องกำหนดวันสิ้นสุดและกำหนดพื้นที่ที่ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินไว้ด้วย และการขยายระยะเวลาครั้งที่สองไม่ได้กำหนดระยะเวลาไว้ว่ายาวนานเท่าใด ดังนั้น การที่ร่างมาตรา 5 วรรคสี่ ได้กำหนดให้ขยายระยะเวลาออกไปอีกเป็นคราว ๆ ละไม่เกิน 30 วัน จึงเป็นหลักเกณฑ์ที่มีมาตรฐานในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน อันเป็นการสอดคล้องกับหลักนิติรัฐได้ดียิ่งกว่า มาตรา 5 วรรคสอง ของพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ที่กำหนดให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศขยายระยะเวลาการใช้บังคับออกไปอีกเป็นคราว ๆ ละไม่เกิน 3 เดือน และมีมาตรฐานดียิ่งกว่ามาตรา 3 ของรัฐบัญญัติ ลงวันที่ 3 เมษายน ค.ศ. 1955 ของประเทศฝรั่งเศสอีกด้วย ดังนั้น กรมการปกครองจึงเห็นพ้องด้วยกับการกำหนดเรื่องการขยายระยะเวลาออกไปอีกเป็นคราว ๆ ละไม่เกิน 30 วันของร่างมาตรา 5 วรรคสี่ ***(กรมการปกครอง)*** 2. โดยมีเหตุผล ดังนี้ 1) การขยายระยะเวลาไม่เกิน 30 วัน เพื่อประเมินสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตนั้น	1. การขยายการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 มีความเหมาะสมตามความจำเป็นและสถานการณ์ขณะนั้น เพื่อให้ฝ่ายบริหารสามารถเร่งรัดดำเนินการแก้ไขสถานการณ์ให้เสร็จสิ้น ***(สำนักข่าวกรองแห่งชาติ)*** 2. เห็นว่าการขยายระยะเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินควรเป็นกลไกของฝ่ายบริหาร จึงจะสามารถแก้ไขปัญหา สอดคล้องและทันต่อสถานการณ์ซึ่งถือว่าเป็นสถานการณ์ฉุกเฉิน หากมีการขอความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรจะทำให้เกิดความล่าช้าและไม่อาจแก้ปัญหาที่เกิดสถานการณ์ฉุกเฉินได้ ***(สำนักงานอัยการสูงสุด)*** 3. เห็นว่าการกำหนดอำนาจฝ่ายบริหารในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินและออกข้อกำหนดต่าง ๆ ตามมาตรา 5 จะเป็นการเพิ่มขั้นตอนการดำเนินการของฝ่ายบริหารในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินซึ่งจำเป็นต้องแก้ไขสถานการณ์ที่เกิดขึ้นให้กลับสู่สภาวะปกติโดยเร็วที่สุด โดยกรอบการดำเนินการตามพระราชกำหนดการบริหารราชการณ์ในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 มีความเหมาะสม และเป็นไปตามความจำเป็นของสถานการณ์แล้ว ***(กองทัพเรือ)*** 4. เนื่องจากเป็นการเพิ่มขั้นตอนการดำเนินการและการปฏิบัติของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง อันจะส่งผลให้การแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินไม่เป็นไปอย่างทันท่วงที เกิดความล่าช้าในการแก้ไขปัญหาและไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงหรือลักษณะของสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความซับซ้อน ไม่สามารถ

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
มีความเหมาะสม ทำให้สามารถวางแผนการบริหารราชการเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อเป็นกลไกในการร่วมกันพิจารณาความจำเป็นที่ต้องขยายการประกาศสถาการณ์ฉุกเฉิน 3) ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินให้อำนาจนายกรัฐมนตรีในการออกข้อกำหนดต่าง ๆ ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ของรัฐบังคับใช้มาตรการตามข้อกำหนดที่อาจส่งผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชน ดังนั้น การขยายระยะเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินจึงต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎร เพื่อเป็นการถ่วงดุลการใช้อำนาจ ***(กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย)*** 3. การให้อำนาจนายกรัฐมนตรีขยายระยะเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินโดยขาดการมีส่วนร่วมจากองค์กรนิติบัญญัติ จึงเห็นว่าไม่สอดคล้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย ดังนั้น หากระยะเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินของนายกรัฐมนตรีครั้งแรกสิ้นสุดลง ควรบัญญัติให้การใช้อำนาจขยายระยะเวลาประกาศสถานกรณ์ฉุกเฉินเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาให้ความเห็นชอบ อันจะทำให้สภาผู้แทนราษฎรสามารถตรวจสอบความจำเป็นในการใช้อำนาจพิเศษและพิจารณาถึงสัดส่วนในการใช้อำนาจเพื่อให้ฝ่ายบริหารมีความระมัดระวังการละเมิดสิทธิ ซึ่งถือเป็นกลไกในการตรวจสอบถ่วงดุล (check and balance) ระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารตามหลักการแบ่งแยกอำนาจอันเป็นหลักการพื้นฐานสำคัญของหลักนิติรัฐ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการตามร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ... มาตรา 5	คาดหมายการเกิดขึ้นได้ รวมทั้งไม่สอดคล้องกับความมุ่งหมายของมาตรา 172 แห่งรัฐธรรมนูญ ***(สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ)*** 5. เนื่องจากการประกาศขยายระยะเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินจำต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี แต่การกำหนดให้ได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรโดยขยายระยะเวลาได้คราวละไม่เกิน 30 วัน อาจไม่สอดคล้องและทันต่อเหตุการณ์ อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มขั้นตอนการดำเนินการ ซึ่งอาจทำให้เกิดการติดขัดในการดำเนินการของฝ่ายบริหารที่จะดำเนินการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินให้เสร็จสิ้นเรียบร้อยโดยเร็ว ***(สำนักงานตำรวจแห่งชาติ)*** 6. เห็นว่าการขยายระยะเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินควรเป็นดุลพินิจของฝ่ายบริหารที่จะเป็นผู้กำหนดระยะเวลาในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน เช่น 45 วัน หรือ 60 วัน เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้น และเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบในการขยายระยะเวลาประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินแล้ว ควรเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาเห็นชอบและมีมติในการกำหนดระยะเวลาที่เหมาะสมด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน อันเป็นการตรวจสอบถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน ***(ผู้ให้ความเห็นร่างกฎหมายผ่านระบบแอปพลิเคชัน Zoom)***

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
วรรคสี่ ***(สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ)***	

ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) การได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรอาจจะทำให้เกิดความล่าช้าในการพิจารณา

2) ควรกำหนดให้มีการจัดทำหลักเกณฑ์เพื่อใช้ในการขอขยายการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และควรเพิ่มเติมในเรื่องจำนวนเสียงของสภาผู้แทนราษฎรว่าต้องใช้จำนวนเสียงเท่าใด เพื่อใช้ในการให้ความเห็นชอบในการขยายระยะเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน

2. ประชาชน มีข้อเสนอแนะว่า ในการขอขยายระยะเวลาควรให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการให้ความเห็นชอบด้วย

4) ท่านเห็นด้วยกับการกำหนดให้กรณีหากจะประกาศสถานการฉุกเฉินอีกครั้งภายหลังการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเดิมสิ้นสุดลง โดยจะดำเนินการประกาศน้อยกว่าระยะเวลาสามวันจะกระทำมิได้ ตามร่างมาตรา 5 วรรคแปด หรือไม่ อย่างไร

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
ประชาชนจำนวน 36 คน เห็นด้วยกับเรื่องนี้ เนื่องจากมีความชอบธรรม ***(เว็บไซต์)***	ประชาชนจำนวน 146 คน ไม่เห็นด้วยกับคำถามนี้ แต่ไม่ได้แสดงความคิดเห็นไว้แต่อย่างใด ***(เว็บไซต์)***
	1. แม้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจะดำเนินการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินโดยมีระยะเวลาน้อยกว่า 3 วัน แต่หากมีเหตุที่มีลักษณะเป็นสถานการณ์ฉุกเฉิน อันเป็นการกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนแล้ว ก็สมควรกำหนดให้มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินได้ ดังนั้น กรมการปกครองจึงไม่เห็นพ้องด้วยต่อประเด็นดังกล่าว ***(กรมการปกครอง)***

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	2. เห็นควรให้การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินแต่ละครั้งเป็นไปตามความจำเป็นและข้อเท็จจริง เพื่อให้การบรรเทาแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินขณะนั้นเป็นไปด้วยความเหมาะสม ***(สำนักข่าวกรองแห่งชาติ)***
	3. เนื่องจากสถานการณ์ฉุกเฉินจะต้องพิจารณาว่าเหตุการณ์นั้นเป็นสถานการณ์อันกระทบหรืออาจกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรือเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐหรืออาจทำให้ประเทศหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของประเทศ ตกอยู่ในภาวะคับขันหรือไม่ และเมื่อเหตุการณ์ดังกล่าวสงบลงและนายกรัฐมนตรีได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินสิ้นสุดลง ก็อาจจะมีเหตุการณ์ฉุกเฉินเกิดขึ้นอีก การกำหนดไม่ให้ดำเนินการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินได้ในทันทีทันใดอาจทำให้เกิดการติดขัดในการดำเนินการของฝ่ายบริหารที่จะดำเนินการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินให้เสร็จสิ้นเรียบร้อยโดยเร็ว ***(สำนักงานตำรวจแห่งชาติ)***
	4. ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 172 กำหนดให้คณะรัฐมนตรีเสนอพระราชกำหนดต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาโดยไม่ชักช้า ซึ่งพระราชกำหนดมีลำดับศักดิ์เทียบเท่าพระราชบัญญัติ แต่การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือการขยายระยะเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินมีสถานะเป็นกฎหมายลำดับรองเป็นอำนาจของฝ่ายบริหาร ซึ่งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มิได้กำหนดให้ฝ่ายบริหารต้องเสนอกฎหมายลำดับรองให้รัฐสภาพิจารณา กรณีจึงอาจไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ ***(สำนักงานอัยการสูงสุด)***
	5. เนื่องจากเป็นการกำหนดเงื่อนไขที่ไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงหรือลักษณะของสถานการณ์ฉุกเฉินที่มักจะมีความซับซ้อนและ

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	ไม่สามารถคาดหมายการเกิดขึ้น ระดับความรุนแรงหรือความต่อเนื่องของสถานการณ์ได้ ดังนั้น การกำหนดเงื่อนไขดังกล่าวจะเป็นข้อจำกัดให้ฝ่ายบริหารไม่สามารถตอบสนองหรือแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือภัยคุกคามดังกล่าวได้อย่างทันท่วงที ***(สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ)*** 6. เห็นว่าการกำหนดอำนาจฝ่ายบริหารในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินและออกข้อกำหนดต่าง ๆ ตามมาตรา 5 จะเป็นการเพิ่มขั้นตอนการดำเนินการของฝ่ายบริหารในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินซึ่งจำเป็นต้องแก้ไขสถานการณ์ที่เกิดขึ้นให้กลับสู่สภาวะปกติโดยเร็วที่สุด โดยกรอบการดำเนินการตามพระราชกำหนดการบริหารราชการณ์ในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 มีความเหมาะสม และเป็นไปตามความจำเป็นของสถานการณ์แล้ว ***(กองทัพเรือ)*** 7. เมื่อได้มีการประกาศยุติสถานการณ์ฉุกเฉินแล้ว และในห้วงระยะเวลา 3 วัน อาจจะเกิดเหตุสถานการณ์ฉุกเฉินขึ้นอีก แต่รัฐบาลไม่สามารถประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินได้ในขณะนั้น เนื่องจากต้องพ้นระยะเวลา 3 วัน ก่อน จึงจะประกาศฯ ได้อีกครั้ง จึงทำให้เกิดช่องว่างในระหว่างนั้นที่รัฐบาลไม่สามารถประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งถือเป็นช่องว่างของกฎหมาย ***(ผู้ให้ความเห็นร่างกฎหมายผ่านระบบแอปพลิเคชัน Zoom)***

ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) ควรมีการกำหนดกรอบระยะเวลาที่เป็นมาตรฐานไว้เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความสับสนของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่ และการปฏิบัติหน้าที่อาจไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

2) สถานการณ์ฉุกเฉินคือการเกิดเหตุฉับพลันไม่มีใครคาดคิด ดังนั้น ควรที่จะประกาศได้เลยทันทีหากมีสถานการณ์ฉุกเฉินเกิดขึ้น

5) ท่านเห็นด้วยกับการกำหนดให้ภายในระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับตั้งแต่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน หากยังคงมีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินอยู่ ให้บุคคลสามารถยื่นคำร้องต่อศาลปกครองสูงสุดเพื่อวินิจฉัยว่าสถานการณ์ฉุกเฉินยังคงดำรงอยู่ให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันตามร่างมาตรา 5 วรรคเก้า หรือไม่ อย่างไร

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
ประชาชนจำนวน 38 คน แสดงความคิดเห็นดังนี้ 1. ควรกำหนดให้ศาลปกครองสูงสุดเข้ามาควบคุมการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินว่าสมควรมีอยู่ต่อไปหรือไม่ อีกทั้ง การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินซึ่งมีระยะเวลายาวนานถึง 180 วัน ย่อมกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเป็นอย่างมาก ***(เว็บไซต์)*** 2. เพื่อไม่ให้นายกรัฐมนตรีใช้อำนาจนี้ไปเรื่อย ๆ แต่สถานการณ์ฉุกเฉินนั้นได้ยุติลงไปแล้ว และอาจจะใช้อำนาจนี้กระทำการบางอย่างโดยมิชอบก็ได้ ***(เว็บไซต์)***	ประชาชนจำนวน 142 คน ไม่เห็นด้วยกับคำถามนี้ แต่ไม่ได้แสดงความคิดเห็นไว้แต่อย่างใด ***(เว็บไซต์)***
1. ควรกำหนดให้ศาลปกครองหรือศาลปกครองสูงสุดเข้ามาควบคุมการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินว่าสมควรมีอยู่ต่อไปหรือไม่ อีกทั้ง การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินซึ่งมีระยะเวลายาวนานถึง 180 วัน ย่อมกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเป็นอย่างมาก เช่น ผู้ประกอบการซึ่งได้รับผลกระทบจากมาตรการปิดร้านอาหารหรือสถานประกอบการ เป็นต้น และอาจส่งผลให้หน่วยงานของรัฐสามารถใช้อำนาจตามอำเภอใจหรือใช้อำนาจกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของปัจเจกชนเกินสมควร อันเป็นการกระทบต่อสิทธิมนุษยชนของประชาชน	1. เห็นว่าบุคคลที่ได้รับผลกระทบจากการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ย่อมสามารถใช้สิทธิทางศาลกรณีที่ตนได้รับผลกระทบโดยยื่นคำร้องต่อศาลยุติธรรมเป็นเรื่องที่เหมาะสมและคุ้มครองสิทธิของบุคคลได้ดีอยู่แล้ว การให้ยื่นคำร้องต่อศาลปกครองสูงสุดอาจไม่มีความจำเป็น ***(สำนักงานอัยการสูงสุด)*** 2. เห็นว่าการกำหนดอำนาจฝ่ายบริหารในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินและออกข้อกำหนดต่าง ๆ ตามร่างมาตรา 5 จะเป็นการเพิ่มขั้นตอนการดำเนินการของฝ่ายบริหารในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินซึ่งจำเป็นต้องแก้ไขสถานการณ์ที่เกิดขึ้นให้กลับสู่สภาวะปกติ

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
ดังนั้น กรมการปกครองจึงเห็นพ้องด้วยกับการกำหนดให้ศาลปกครองสูงสุดมีอำนาจวินิจฉัยว่าสถานการณ์ฉุกเฉินยังสมควรดำรงอยู่หรือไม่ตามร่างมาตรา 5 วรรคเก้า ***(กรมการปกครอง)***	โดยเร็วที่สุด โดยกรอบการดำเนินการตามพระราชกำหนดการบริหารราชการณ์ในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 มีความเหมาะสม และเป็นไปตามความจำเป็นของสถานการณ์แล้ว ***(กองทัพเรือ)***
2. เนื่องจากการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน การให้ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาวินิจฉัยว่าสถานการณ์ฉุกเฉินยังคงดำรงอยู่หรือไม่ ถือเป็นกลไกในการตรวจสอบถ่วงดุลระหว่างฝ่ายตุลาการ ฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหาร ซึ่งเป็นหลักการพื้นฐานสำคัญของหลักนิติรัฐ ***(สำนักข่าวกรองแห่งชาติ)***	3. ไม่เห็นด้วยกับการเพิ่มกลไกการตรวจสอบโดยให้ฝ่ายนิติบัญญัติหรือองค์กรอิสระสามารถยื่นคำร้องต่อศาลปกครองสูงสุด เพื่อวินิจฉัยให้สถานการณ์ฉุกเฉินยังดำรงอยู่หรือไม่ เนื่องจากเห็นว่าเป็นการกำหนดบทบังคับให้ฝ่ายนิติบัญญัติหรือองค์กรอิสระ เข้ามาตรวจสอบฝ่ายบริหาร ซึ่งเป็นกลไกที่จะส่งผลกระทบต่อการบริหารสถานการณ์ฉุกเฉินที่เป็นอำนาจเฉพาะของฝ่ายบริหาร อีกทั้ง อาจทำให้การใช้อำนาจของฝ่ายบริหารเพื่อป้องกัน หรือแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินให้ยุติลงโดยเร็วไม่เป็นไปตามความมุ่งหมายของมาตรา 172 แห่งรัฐธรรมนูญ โดยให้อำนาจฝ่ายบริหารในการรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศหรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะอย่างทันท่วงทีเป็นสำคัญ ซึ่งอาจขัดต่อหลักการแบ่งแยกอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ศาลรัฐธรรมนูญ ได้มีคำวินิจฉัยที่ 9/2553 เรื่องศาลปกครองสูงสุดส่งความเห็นเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 211 ว่าพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 มาตรา 16 ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 223 หรือไม่ ลงวันที่ 9 มิถุนายน 2553 โดยศาลรัฐธรรมนูญมีความเห็นว่า “...พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 เป็นกฎหมายที่มีเจตนารมณ์ให้อำนาจฝ่ายบริหารในการบริหารสถานการณ์ที่กระทบต่อความมั่นคง
กสม. พิจารณาแล้วมีความเห็นสอดคล้องกับกลไกที่เพิ่มเติมขึ้นมาดังกล่าว เนื่องจากหากสถานการณ์ฉุกเฉินสิ้นสุดลงแล้ว ฝ่ายบริหารไม่ควรขยายระยะเวลาต่อไปเพียงเพื่ออำนวยความ	
ดังนั้น จึงเห็นควรให้สามารถยื่นคำร้องต่อศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่าสถานการณ์ฉุกเฉินยังคงดำรงอยู่หรือไม่เพื่อเป็นการตรวจการใช้อำนาจของรัฐบาล ทำให้มีการถ่วงดุลจากองค์กรตุลาการ ***(กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย)***	
4. ร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. .... มาตรา 5 วรรคเก้า ให้อำนาจประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือผู้ตรวจการแผ่นดิน รวมถึงประธาน กสม. ยื่นคำร้องต่อศาลปกครองสูงสุดเพื่อวินิจฉัยว่าสถานการณ์ฉุกเฉินยังคงดำรงอยู่หรือไม่ มีลักษณะให้องค์กรอื่นตรวจสอบการใช้อำนาจของฝ่ายบริหารเป็นการเพิ่มเติมจากกฎหมายเดิม โดยศาลปกครองสูงสุดมีหน้าที่วินิจฉัยชี้ขาดภายใน 15 วัน และคำวินิจฉัยมีผลเป็นการยกเลิกการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินได้	
กสม. พิจารณาแล้วมีความเห็นสอดคล้องกับกลไกที่เพิ่มเติมขึ้นมาดังกล่าว เนื่องจากหากสถานการณ์ฉุกเฉินสิ้นสุดลงแล้ว ฝ่ายบริหารไม่ควรขยายระยะเวลาต่อไปเพียงเพื่ออำนวยความ	

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
สะดวกต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ แต่ไม่เป็นไปตามหลักสัดส่วนและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชน ไม่สอดคล้องกับหลักนิติธรรม (The Rule of Law) อันเป็นหลักการสำคัญในการปกครองประชาธิปไตย ดังนั้น การเพิ่มเติมอำนาจนี้จะมีส่วนช่วยให้การใช้อำนาจของฝ่ายบริหารมีความรอบคอบมากขึ้น ***(สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ)*** 5. หากสถานการณ์ฉุกเฉินยังคงดำรงอยู่เป็นเวลา 180 วันต่อเนื่องกัน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือผู้ตรวจการแผ่นดินยื่นคำร้องต่อศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยวินิจฉัยว่าสถานการณ์ฉุกเฉินยังคงดำรงอยู่หรือไม่ เพื่อเป็นการตรวจการใช้อำนาจของรัฐบาล ทำให้มีการถ่วงดุลจากองค์กรตุลาการ ***(กระทรวงการต่างประเทศ)*** 6. การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินมากกว่า 180 วัน ถือว่าเป็นการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่ยาวนานมาก ซึ่งรัฐบาลอาจจะมีเหตุผลแอบแฝงในการใช้อำนาจในส่วนนี้เพื่อดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งโดยมิชอบ เพราะในระหว่างการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินรัฐบาลจะมีอำนาจพิเศษกว่าปกติในการบริหารราชการแผ่นดิน ***(ผู้ให้ความเห็นร่างกฎหมายผ่านระบบแอปพลิเคชัน Zoom)***	ของรัฐ รัฐจึงมีความจำเป็นต้องให้อำนาจฝ่ายบริหารเพิ่มขึ้นบางประการ เพื่อให้เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาในแต่ละสถานการณ์และมีความเป็นอิสระ อันมีลักษณะแตกต่างไปจากการใช้อำนาจบริหารสถานการณ์ในปกติ ทั้งนี้เพื่อให้การแก้ไขสถานการณ์ดังกล่าวยุติไปโดยเร็วและประชาชนได้ใช้ชีวิตอย่างเป็นปกติสุข...” ***(สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ)*** 4. เนื่องจากการวิเคราะห์สถานการณ์ที่เกิดขึ้น ว่ายังคงถือว่าเป็นสถานการณ์ฉุกเฉินอยู่หรือไม่ ซึ่งจะต้องเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการแก้ไขสถานการณ์นั้น คือคณะรัฐมนตรีหรือฝ่ายบริหารที่จะต้องมีอำนาจในการตัดสินใจ เพราะหน่วยงานในส่วนราชการต่าง ๆ ล้วนแต่เป็นองคาพยพที่อยู่ภายใต้การบริหารงานของฝ่ายบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานด้านความมั่นคงที่มีหน่วยข่าวกรองอยู่ในความรับผิดชอบ กรณีจึงควรที่จะอยู่ในอำนาจการตัดสินใจหรือการพิจารณาของฝ่ายบริหารเท่านั้น และประการสำคัญ การให้ศาลปกครองมีอำนาจในการวินิจฉัยว่าสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ถือว่าเป็นสถานการณ์ฉุกเฉินที่ยังคงดำรงอยู่หรือไม่ ย่อมเป็นการใช้อำนาจในทางตุลาการเข้ามามีอำนาจเหนือฝ่ายบริหารไม่เป็นไปตามหลักการถ่วงดุลอำนาจตามระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา ***(สำนักงานตำรวจแห่งชาติ)***

ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีข้อเสนอแนะว่า ควรคำนึงถึงสภาพเหตุการณ์ ข้อเท็จจริง และความเหมาะสมเพื่อนำมาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย

2. กระทรวงการต่างประเทศ มีข้อเสนอแนะว่า การกำหนดให้ศาลปกครองสูงสุดมีอำนาจวินิจฉัยความมีอยู่ของสถานการณ์ฉุกเฉิน และหากศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่าสถานการณ์

ฉุกเฉินนั้นได้สิ้นสุดลงแล้วให้นายกรัฐมนตรียกเลิกการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินนั้น เป็นการให้ศาลปกครองมีอำนาจตรวจสอบการพิจารณาดำเนินการทางนโยบายโดยนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี ซึ่งเป็นการดำเนินการของฝ่ายบริหารโดยแท้ อีกทั้งร่างมาตรานี้ยังขัดแย้งกับร่างมาตรา 16 ที่ไม่ให้นำพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาใช้บังคับกับข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง และการกระทำภายใต้ร่างพระราชบัญญัติฯ นี้

หากร่างพระราชบัญญัติฯ ประสงค์ให้มีการตรวจสอบถ่วงดุลอำนาจทางการบริหารในการตัดสินเรื่องความมีอยู่ของสถานการณ์ฉุกเฉิน อาจพิจารณาแนวปฏิบัติของประเทศอื่น ๆ ที่มีการบังคับใช้กฎหมายลักษณะเดียวกัน อาทิ สหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักร ซึ่งได้กำหนดให้รัฐสภาเป็นกลไกวินิจฉัยความมีอยู่ของสถานการณ์ฉุกเฉิน รวมถึงมีอำนาจเห็นชอบให้ยกเลิกการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินได้

3. ผู้ให้ความเห็นร่างกฎหมายผ่านระบบแอปพลิเคชัน Zoom ได้ตั้งข้อสังเกตว่า หากร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ประกาศใช้บังคับ การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีความจำเป็นต้องประกาศเป็นระยะเวลายาวนานกว่า 180 วัน จะต้องดำเนินการอย่างไร

6. ท่านเห็นด้วยกับการกำหนดระยะเวลาในการควบคุมตัวบุคคลที่ต้องสงสัยตามประกาศในร่างมาตรา 11 (1) โดยสามารถควบคุมตัวได้ไม่เกินสี่สิบแปดชั่วโมง และการจับกุมและควบคุมตัวบุคคลดังกล่าวจะต้องไม่กระทบกระเทือนต่อสิทธิของญาติที่จะได้เข้าเยี่ยมบุคคลนั้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ตามร่างมาตรา 12 หรือไม่ อย่างไร

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
ประชาชนจำนวน 36 คน แสดงความคิดเห็นว่า เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ต้องสงสัยถูกควบคุมตัวเป็นระยะเวลาที่ยาวนานเกินไป และทำให้ญาติของผู้ต้องสงสัยมีสิทธิเข้าเยี่ยมระหว่างที่ถูกควบคุมตัวด้วย ***(เว็บไซต์)***	ประชาชนจำนวน 143 คน ไม่เห็นด้วยกับคำถามนี้ แต่ไม่ได้แสดงความคิดเห็นไว้แต่อย่างใด ***(เว็บไซต์)***
1. เนื่องจากระยะเวลาในการควบคุมตัวบุคคลตามมาตรา 11 (1) ประกอบมาตรา 12 วรรคหนึ่ง ของพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ซึ่งกำหนดว่า “บุคคลผู้ต้องสงสัยตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินฯ จะถูกควบคุมตัวไว้ ณ สถานที่ตามคำสั่งศูนย์อำนวยการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินได้กำหนดไว้	1. ในสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีภัยร้ายแรงต่อความมั่นคงของประเทศ การกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจจับกุมหรือควบคุมตัวบุคคลที่ต้องสงสัยได้ไม่เกิน 48 ชั่วโมง อาจไม่สอดคล้องกับกระบวนการบรรเทาแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน อย่างไรก็ตาม การจับกุมและควบคุมตัวบุคคลที่ต้องสงสัยดังกล่าวจะต้องไม่กระทบกระเทือน

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
ไม่เกินคราวละ 7 วัน แต่หากพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่ายังมีเหตุในการควบคุมตัวต่อเพื่อประโยชน์ในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ร้องขอต่อศาลเพื่อขยายระยะเวลาการควบคุมตัวต่อได้อีก ทั้งนี้ รวมระยะเวลาทั้งสิ้นต้องไม่เกิน 30 วัน เมื่อพ้นระยะเวลา 30 วันแล้วจะต้องได้รับการปล่อยตัว แต่หากจะต้องควบคุมต่อไป ให้ดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไป” ดังนั้น หากเป็นกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่ายังมีเหตุในการควบคุมตัว และเป็นกรณีความผิดอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป ศาลมีอำนาจสั่งขังผู้ต้องสงสัยหลาย ๆ ครั้งติดกันได้ รวมกันทั้งสิ้นสูงสุด 84 วัน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 87 วรรคหก จึงเท่ากับว่าผู้ต้องสงสัยอาจถูกควบคุมตัวไว้ได้นานสูงสุดถึง 114 วัน ทั้งที่ยังไม่มีหลักฐานแน่ชัดว่าได้กระทำความผิดจริงหรือไม่ จึงอาจเป็นการควบคุมตัวผู้ต้องสงสัยไว้นานเกินความจำเป็นและกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนเกินสมควร ในขณะที่หากเป็นผู้ต้องหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถควบคุมตัวไว้ได้เพียง 48 ชั่วโมง นับแต่เวลาที่ผู้ถูกจับถูกนำตัวไปถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน กรมการปกครองจึงเห็นพ้องด้วยกับร่างมาตรา 11 (1) ประกอบร่างมาตรา 12 วรรคหนึ่ง ของร่างพระราชบัญญัตินี้ ที่กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถควบคุมผู้ต้องสงสัยได้ไม่เกิน 48 ชั่วโมง ผู้ต้องสงสัยตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ซึ่งยังไม่มีหลักฐานแน่ชัดว่าได้กระทำความผิดจริงหรือไม่ กลับไม่มีมาตรการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องสงสัยไว้อย่างชัดเจนดังเช่นประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังนั้น

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
พระราชกำหนดฯ จึงควรได้รับสิทธิในกระบวนการยุติธรรมเช่นเดียวกับผู้ต้องหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังนั้น กรมการปกครองจึงเห็นพ้องด้วยกับร่างมาตรา 12 วรรคสอง ที่กำหนดในเรื่องสิทธิของญาติที่จะได้เข้าเยี่ยมผู้ต้องสงสัย ***(กรมการปกครอง)*** 2. เมื่อเกินระยะเวลาที่กำหนดของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ กำหนดให้ดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไป ***(กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย)*** 3. เนื่องจากเป็นการจำกัดอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เท่าที่จำเป็นเพื่อแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน และการกำหนดระยะเวลาการจับกุมและควบคุมตัวบุคคลในกรณีสถานการณ์ฉุกเฉินเป็นสถานการณ์ที่มีความร้ายแรงได้กำหนดให้มีความสอดคล้องกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งห้ามมิให้ควบคุมผู้ถูกจับไว้เกินกว่าจำเป็นตามพฤติการณ์แห่งคดีไม่เกิน 48 ชั่วโมง และการให้สิทธิผู้ต้องหาหรือผู้ต้องขังมีสิทธิได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อญาติได้ตามสมควร ***(กระทรวงการต่างประเทศ)*** 4. เนื่องจากที่ผ่านมาผู้ถูกจับกุมและควบคุมตัวตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ไม่ได้รับอนุญาตให้ญาติหรือบุคคลที่ผู้ถูกจับกุมไว้วางใจ รวมทั้งทนายความเข้าเยี่ยมผู้ถูกจับกุม ซึ่งเป็นการขัดต่อสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานอันชอบธรรมของประชาชนที่ควรจะได้รับ ในการได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมาย รวมทั้งการได้รับการเยียวยาทางจิตใจ นอกจากนี้เห็นชอบกับการกำหนดให้ควบคุมตัวได้ไม่เกิน 48 ชั่วโมง ***(ผู้ให้ความเห็นร่างกฎหมายผ่านระบบแอปพลิเคชัน Zoom)***	สิทธิผู้ได้รับความเสียหายที่จะเรียกร้องค่าเสียหายจากทางราชการตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ แล้วอาจส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติภารกิจเข้าระงับและแก้ไขสถานการณ์ที่มีความร้ายแรงให้กลับสู่สภาวะปกติโดยรวดเร็ว ทันสถานการณ์และมีประสิทธิภาพ อีกทั้งส่งผลต่อความมั่นใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตามกรอบกฎหมายเพื่อประโยชน์ต่อทางราชการและประชาชน โดยกรอบการดำเนินการตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 มีความเหมาะสมและเป็นไปตามความจำเป็นของสถานการณ์แล้ว ***(กองทัพเรือ)*** 4. โดยมีเหตุผล ดังนี้ 1) หากบุคคลผู้ต้องสงสัย กระทำความผิดในสถานการณ์ฉุกเฉินอันเป็นสถานการณ์อันกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนและเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ ซึ่งเจ้าหน้าที่ต้องใช้ระยะเวลาในการควบคุมตัว เพื่อเป็นการป้องกันมิให้บุคคลนั้นกระทำการหรือร่วมมือกระทำการใด ๆ อันจะทำให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรง หรือเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการระงับเหตุการณ์ร้ายแรง 2) สถานะของบุคคลที่เป็นผู้ต้องหาในคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 2 (2) หมายถึง บุคคลที่ถูกหาว่าได้กระทำความผิด แต่ยังมิได้ถูกฟ้องต่อศาล ซึ่งบุคคลที่ตกเป็นผู้ต้องหานั้นย่อมมีการกล่าวหาแล้วว่าเขาเป็นผู้กระทำความผิด สิทธิของบุคคลนั้นย่อมมีสิทธิที่จะให้การหรือไม่ให้การก็ได้ แต่กรณีของบุคคลที่ต้องสงสัยนั้น ยังไม่เป็นผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิด กล่าวคือ ยังไม่ได้ตกเป็นผู้ต้องหา และในบางกรณีของสถานการณ์ฉุกเฉินก็มิได้เกิดจากการกระทำความผิดทางอาญา เช่น กรณีการแพร่ระบาดของโรคต่าง ๆ

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	จนต้องมีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน แต่หากมีความจำเป็นที่ต้องควบคุมตัวบุคคลที่ต้องสงสัยว่าจะมีส่วนให้เกิดการแพร่ระบาดเพื่อซักถามเพื่อหาทางป้องกัน ระงับยับยั้งการเกิดการแพร่ระบาด การควบคุมตัวบุคคลที่ต้องสงสัยนั้นก็มิได้เป็นการควบคุมเนื่องจากการกล่าวหาว่าบุคคลดังกล่าวเป็นผู้กระทำความผิด ดังนั้นการควบคุมตัวไว้เพียง 48 ชั่วโมง ในสถานะของบุคคลที่ต้องสงสัย และเมื่อครบกำหนดแล้วหากจะต้องควบคุมต่อไป ให้ดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญานั้นอาจไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ในการควบคุมตัวบุคคลเพื่อซักถาม ***(สำนักงานตำรวจแห่งชาติ)*** 5. การกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวได้ไม่เกิน 48 ชั่วโมง ตามร่างมาตรา 12 เนื่องจาก เห็นว่าอาจไม่สอดคล้องกับสภาพแห่งสถานการณ์ฉุกเฉินโดยพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 มีเจตนารมณ์ต้องการให้อำนาจกับพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวบุคลคลที่สงสัยในระยะเวลาที่เหมาะสมเพื่อยับยั้งหรือป้องกันการกระทำของบุคคลผู้ต้องสงสัยมิให้กระทำการอันทำให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรง หรือเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการระงับเหตุการณ์ร้ายแรง รวมทั้งมีความจำเป็นต่อกระบวนการซักถามบุคคลที่สงสัยเพื่อขยายผลการสืบสวนในการหาตัวผู้กระทำการหรือผู้ร่วมกระทำการให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงต่อไป สำหรับการคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่ต้องสงสัยในคดีอาญาจะเป็นไปตามหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้วย อาทิ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 อีกทั้ง ได้มีคำแนะนำของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับการพิจารณาคำร้องขอจับกุมและควบคุมตัวบุคคล

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	ตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ประกาศ ณ วันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2554 อีกด้วย ดังนั้น จึงเห็นควรให้คงระยะเวลาจับกุมและควบคุมตัวเป็นไปตามมาตรา 12 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ***(สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ)***

ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีข้อเสนอแนะว่า กรณีมีการควบคุมตัวผู้ต้องสงสัยจำนวนมากแต่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมีจำนวนไม่เพียงพอในการสืบสวนสอบสวน รวบรวมหาพยานหลักฐานได้ทันภายใน 48 ชั่วโมงอาจส่งผลกระทบต่อการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินได้

2. กระทรวงการต่างประเทศ มีข้อเสนอแนะว่า การไม่ระบุสถานที่ควบคุมตัวผู้ต้องสงสัยตามประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรง (ตามร่างมาตรา 11) อาจเปิดช่องให้พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถควบคุมตัวผู้ต้องสงสัยในสถานที่ใดก็ได้และอาจนำไปสู่การควบคุมตัวที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายในช่วง 48 ชั่วโมงแรกของการควบคุมตัว

3. ผู้ให้ความเห็นร่างกฎหมายผ่านระบบแอปพลิเคชัน Zoom ได้ตั้งข้อสังเกตว่า การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในบางครั้ง ซึ่งไม่ใช่เหตุการณ์ทางเมืองที่เกิดขึ้นภายในประเทศ แต่เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากภายนอกประเทศโดยเฉพาะภัยก่อการร้ายจากต่างประเทศ การกำหนดให้ควบคุมตัวเพียง 48 ชั่วโมง อาจจะไม่เพียงพอ ควรกำหนดระยะเวลาการควบคุมตัวให้มากกว่า 48 ชั่วโมง โดยให้แตกต่างจากการควบคุมตัวที่เกิดจากสถานการณ์ฉุกเฉินเกี่ยวกับเรื่องการเมืองภายในประเทศ

7) ท่านเห็นด้วยกับการกำหนดให้ข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำตามร่างพระราชบัญญัตินี้ให้ไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง และให้ผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ตามร่างมาตรา 16 หรือไม่ อย่างไร

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
ประชาชนจำนวน 38 คน แสดงความเห็นว่า หากเจ้าหน้าที่ได้กระทำเกินกว่าเหตุ จนทำให้ประชาชนเกินความเดือดร้อน หรือเสียหาย ควรให้ประชาชนมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ ***(เว็บไซต์)***	ประชาชนจำนวน 142 คน ไม่เห็นด้วยกับคำถามนี้แต่ไม่ได้แสดงความคิดเห็นไว้แต่อย่างใด ***(เว็บไซต์)***

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1. เมื่อการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 เป็นการกระทำทางปกครอง จึงต้องตกอยู่ภายใต้การควบคุมตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายโดยองค์กรภายนอกฝ่ายปกครอง ได้แก่ องค์กรตุลาการ ซึ่งมีหลักประกันความเป็นอิสระ พิจารณาคดีโดยเปิดเผยเปิดโอกาสให้คู่ความทั้งสองฝ่ายนำพยานหลักฐานต่าง ๆ มาสนับสนุนข้อต่อสู้ของตนและหักล้างข้อต่อสู้ของฝ่ายตรงข้ามได้อย่างเต็มที่ และต้องให้เหตุผลประกอบคำพิพากษาของตนเสมอ การควบคุมโดยองค์กรตุลาการจึงเป็นระบบการควบคุมที่ให้หลักประกันแก่ประชาชนได้ดีที่สุด เพื่อป้องกันมีให้ฝ่ายปกครองใช้อำนาจตามอำเภอใจ หรือใช้อำนาจกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของปัจเจกชนเกินสมควร ดังนั้น จึงควรให้บุคคลที่เดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองตามร่างมาตรา 16 เพราะสอดคล้องกับหลักนิติธรรม เนื่องจากเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนให้พ้นจากการใช้อำนาจของรัฐตามอำเภอใจ ***(กรมการปกครอง)*** 2. การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนซึ่งหากมีผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้ก็ควรมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ***(สำนักข่าวกรองแห่งชาติ)*** 3. หากเจ้าหน้าที่กระทำเกินกว่าเหตุ ควรให้ผู้ที่เดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้ มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ***(กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย)*** 4. เห็นด้วยกับการกำหนดให้ข้อกำหนดประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำตามร่าง	1. การกำหนดให้มีการตรวจสอบการดำเนินการตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 มีความเหมาะสมแล้ว เนื่องจากศาลยุติธรรมเป็นศาลที่มีอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีอาญาและคดีแพ่งมีความเชี่ยวชาญในการดำเนินกระบวนพิจารณาและการคุ้มครองสิทธิของบุคคลทั้งทางอาญาและทางแพ่งซึ่งศาลยุติธรรมจะมีความคล่องตัวและสอดคล้องต่อสถานการณ์ฉุกเฉินมากกว่าศาลปกครอง ***(สำนักงานอัยการสูงสุด)*** 2. เห็นว่าการลดอำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ในการจับกุมตัวและควบคุมตัว และการยกเลิกการคุ้มครองพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดฯ พ.ศ.2548 มาตรา 17 ที่กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ต้องรับผิดทั้งทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางวินัย จากการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งนี้ หากเป็นการกระทำที่สุจริต ไม่เลือกปฏิบัติ และไม่เกินสมควรแก่เหตุหรือไม่เกินความจำเป็น โดยไม่ตัดสิทธิผู้ได้รับความเสียหายที่จะเรียกร้องค่าเสียหายจากทางราชการตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่แล้ว อาจส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติภารกิจเข้าระงับและแก้ไขสถานการณ์ที่มีความร้ายแรงให้กลับสู่สภาวะปกติโดยรวดเร็ว ทันสถานการณ์และมีประสิทธิภาพ อีกทั้งส่งผลต่อความมั่นใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตามกรอบกฎหมายเพื่อประโยชน์ต่อทางราชการและประชาชน โดยกรอบการดำเนินการตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 มีความเหมาะสมและเป็นไปตามความจำเป็นของสถานการณ์แล้ว ***(กองทัพเรือ)*** 3. การกำหนดให้การตรวจสอบการใช้อำนาจของกฎหมายดังกล่าวอยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครองมิใช่ศาลยุติธรรมตามมาตรา 16 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการใน

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
พระราชบัญญัตินี้ให้ไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ***(สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ)*** 5. เนื่องจากแม้มาตรา 16 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันจะกำหนดให้ข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำตามพระราชกำหนดนี้ ไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง และกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองก็ตาม แต่เมื่อมีกรณีที่กระทบต่อประชาชน ประชาชนก็สามารถใช้สิทธิในการยื่นคำร้องหรือคำฟ้องต่อศาลแพ่ง การเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถใช้สิทธิต่อศาลปกครองอันเนื่องมาจากการใช้อำนาจตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ซึ่งเป็นการใช้อำนาจทางปกครอง จึงเห็นด้วยที่จะให้มีการใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองดังกล่าว แต่อย่างไรก็ตาม ในการพิจารณาคดีปกครองนั้น ก็เห็นควรให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 เพื่อความละเอียดรอบคอบในการพิจารณาคดีของศาล **(สำนักงานตำรวจแห่งชาติ)** 6. เมื่อพิจารณาการใช้อำนาจตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 เป็นการใช้อำนาจรัฐที่อาจกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนซึ่งเป็นเรื่องทางปกครองโดยแท้แต่มาตรา 16 ของพระราชกำหนดฯ พ.ศ. 2548 บัญญัติมิให้นำกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองและกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองมาใช้บังคับ ดังนั้นการจำกัดอำนาจศาลปกครองไม่ให้เข้าไปตรวจสอบการใช้อำนาจของฝ่ายบริหารหรือฝ่ายปกครองที่ได้กระทำในระหว่างที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน จึงเป็นการจำกัดสิทธิ	สถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ 9/2553 ลงวันที่ 9 มิถุนายน 2553 โดยศาลรัฐธรรมนูญมีความเห็นว่า “...พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 มาตรา 16 บัญญัติให้ ข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำตามพระราชกำหนดนี้ไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง และกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองนั้น เป็นการบัญญัติจำกัดอำนาจการตรวจสอบควบคุมการออกกฎและการกระทำของฝ่ายบริหารของศาลปกครอง โดยมีเจตนารมณ์ให้ฝ่ายบริหารมีอำนาจพิเศษบางประการสำหรับบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน อันเป็นเครื่องมือในการรักษาความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประเทศ และป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมยิ่งกว่าประโยชน์ของปัจเจกชนแต่ละรายในสถานการณ์ฉุกเฉิน อนึ่ง การที่มาตรา 16 แห่งพระราชกำหนดนี้บัญญัติมิให้ข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำตามพระราชกำหนดดังกล่าวอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองก็เพื่อให้รัฐสามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาของบ้านเมืองให้บรรลุผลสำเร็จและเป็นไปตามความจำเป็นของสถานการณ์ ซึ่งเป็นระยะเวลาเพียงชั่วคราวจนกว่าจะมีการประกาศยกเลิกสถานการณ์ฉุกเฉิน จึงมิได้หมายความว่าสิทธิและเสรีภาพของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจะมิได้รับการคุ้มครอง เพราะผู้ได้รับความเสียหายยังสามารถนำคดีเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของศาลยุติธรรมได้ จึงวินิจฉัยว่าบทบัญญัติดังกล่าวมิได้เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีลักษณะจำกัดสิทธิของบุคคลในการนำคดีเข้าสู่กระบวนการตรวจสอบขององค์กรตุลาการแต่ประการใด...” ประกอบกับอาจจะเกิดผลกระทบหรือสร้างภาระต่อผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนหรือ

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
และเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชนในการเข้าถึงและได้รับการพิจารณาพิพากษาคดีอย่างถูกต้องและเป็นธรรม ทำให้ศาลปกครองไม่อาจตรวจสอบฝ่ายปกครองได้ จึงเป็นบทบัญญัติที่ไม่สอดคล้องกับหลักการตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครองของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ดังนั้น เมื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. .... แล้ว ไม่จำกัดอำนาจของศาลปกครองที่จะพิจารณาความเดือดร้อนเสียหายมีสิทธิฟ้องต่อศาลปกครองได้ จึงไม่จำกัดอำนาจศาลปกครองในการตรวจสอบการใช้อำนาจของฝ่ายบริหารหรือการกระทำของฝ่ายปกครองในระหว่างที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน อยู่ในอำนาจการพิจารณาตรวจสอบของระบบศาลที่ถูกต้อง กสม. จึงมีความเห็นสอดคล้องในประเด็นดังกล่าว ***(สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน)*** 7. เห็นว่าระยะเวลาควบคุมตัว 48 ชั่วโมง มีความเหมาะสมสำหรับควบคุมตัวบุคคลที่ต้องสงสัยซึ่งอาจยังไม่ได้เป็นผู้กระทำความผิดอาญา แต่มีเหตุที่ต้องจับกุมและควบคุมตัวเพื่อป้องกันกระทำการหรือร่วมกระทำการใด ๆ อันจะทำให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรงหรือเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการระงับเหตุการณ์ร้ายแรงเฉพาะหน้า ดังนั้น เพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนโดยเฉพาะสิทธิในกระบวนการยุติธรรม จึงมีความเห็นสอดคล้องกับร่างมาตรา 12 ของร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. .... ***(สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ)*** 8. เห็นด้วยกับการกำหนดให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ***(กระทรวงการต่างประเทศ)***	เสียหายในการฟ้องคดีต่อศาลปกครองโดยศาลปกครองไม่ได้มีการจัดตั้งอยู่ในทุกจังหวัด ดังเช่นศาลยุติธรรม ซึ่งปัจจุบันมีการจัดตั้งศาลปกครองทั่วประเทศเพียง 15 แห่ง ***(สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ)***

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
9. เพื่อให้ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายทั้งทางตรงและทางอ้อม จากการกระทำโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายของพนักงานเจ้าหน้าที่ สามารถฟ้องคดีต่อศาลปกครอง เพื่อให้ผู้กระทำผิดได้รับการลงโทษ อันเป็นการเยียวยาและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ***(ผู้ให้ความเห็นร่างกฎหมายผ่านระบบแอปพลิเคชัน Zoom)***	

ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีข้อเสนอแนะว่า ควรเพิ่มคำนิยาม เช่น ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อน เสียหายจากผู้กระทำความผิด หรือหากเกิดจากเจ้าหน้าที่ก็ต้องเป็นกรณีที่เกิดการกระทำที่เกินกว่าเหตุ เป็นต้น

2. กระทรวงการต่างประเทศ มีข้อเสนอแนะว่า กำหนดกรอบเวลาการพิจารณาคดีของศาลปกครองและศาลปกครองสูงสุดเมื่อผู้ที่ได้รับผลกระทบฟ้องคดีต่อศาลซึ่งร่างพระราชบัญญัติฯ กำหนดให้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายใน 3 วันเท่านั้น ซึ่งเป็นระยะเวลาที่อาจสั้นเกินไป ดังนั้น จึงอาจพิจารณาความเหมาะสมในทางปฏิบัติเกี่ยวกับกรอบเวลาดังกล่าว

3. ผู้ให้ความเห็นร่างกฎหมายผ่านระบบแอปพลิเคชัน Zoom มีข้อเสนอแนะว่า ร่างมาตรา 16 วรรคสอง ควรเพิ่มระยะเวลาในการพิจารณาคดีของศาลปกครองสูงสุดจากเดิมที่ต้องวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายใน 3 วัน โดยอาจจะเพิ่มระยะเวลาให้เป็น 7 วัน เป็นอย่างน้อย เนื่องจากระยะเวลา 3 วัน เป็นระยะเวลาที่สั้นเกินไป

8) ท่านเห็นว่าพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 มีปัญหาในทางปฏิบัติหรือไม่ อย่างไร และการเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้จะช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้หรือไม่ เพียงใด

1. ภายหลังการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักร นายกรัฐมนตรีได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ออกข้อกำหนดหลายฉบับ เพื่อเป็นมาตรการในการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) เช่น การห้ามเข้าพื้นที่เสี่ยง การปิดสถานที่เสี่ยงต่อการติดต่อโรค การปิดช่องทางเข้ามาในราชอาณาจักร การห้ามกักตุนสินค้า การห้ามชุมนุม การเสนอข่าว การเตรียมรับสถานการณ์ การดูแลความสงบเรียบร้อย การจัดกิจกรรมต่าง ๆ และกำหนดบทลงโทษ เป็นต้น ซึ่งจากการปฏิบัติงานที่ผ่านมา พบว่าบางมาตรการที่กำหนดไม่สอดคล้องกับบริบทความรุนแรงของ

การแพร่ระบาดของโรคในบางพื้นที่ ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะผู้กำกับดูแลการบริหารราชการส่วนภูมิภาคภายในเขตจังหวัด ไม่อาจออกมาตรการให้แตกต่างจากข้อกำหนดที่ออกตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 เพื่อให้เป็นไปตามบริบทของแต่ละพื้นที่ที่มีความรุนแรงของการแพร่ระบาดแตกต่างกัน

เมื่อประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินแล้ว มีการกำหนดให้กำลังเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือน หรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร ร่วมกันป้องกัน แก้ไข ปราบปราม ระงับยับยั้ง ฟื้นฟู หรือช่วยเหลือประชาชน ซึ่งในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ได้มีการออกข้อกำหนดออกตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 หลายฉบับ มีมาตรการจำนวนมาก ซึ่งส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่เกิดความสับสน กล่าวคือ บางมาตรการที่กำหนดใช้เป็นการทั่วไปทั้งประเทศ เกิดการตีความโดยการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ ทำให้ไม่มีเอกภาพของการปฏิบัติ ส่งผลให้มาตรการเดียวกันถูกบังคับใช้ต่างกัน และอาจส่งผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน นอกจากนี้ การสื่อสารมาตรการควบคุมโรคไปยังประชาชนยังขาดความชัดเจน สร้างความสับสนและความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน เช่น มาตรการปิดสถานที่ มาตรการควบคุมการจัดกิจกรรม และมาตรการผ่อนคลายให้เปิดสถานที่ เป็นต้น

การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) เป็นมาตรการที่ออกมาเพื่อให้หน่วยงานของรัฐและประชาชนปฏิบัติตาม แต่ยังขาดมาตรการหรือแผนการให้ความช่วยเหลือเพื่อบรรเทาผลกระทบอันอาจเกิดจากการบังคับใช้มาตรการของรัฐต่อประชาชน ซึ่งจะส่งผลต่อความสมัครใจในการให้ความร่วมมือของประชาชนต่อมาตรการที่รัฐบังคับใช้ เช่น กรณีการออกมาตรการปิดร้านอาหารหรือสถานประกอบการบางประเภทโดยไม่มีมาตรการเยียวยามารองรับ ทำให้เจ้าของกิจการต้องเลือกระหว่างการปฏิบัติตามกฎหมายกับความอยู่รอดของกิจการ ซึ่งหากภาครัฐประกาศใช้มาตรการทางกฎหมายพร้อมกับแผนการบรรเทาความเดือดร้อน เพื่อให้ประชาชนเชื่อมั่นว่าการปฏิบัติตามคำสั่งของรัฐจะทำให้ตนไม่เดือดร้อนจนเกินไป และในขณะเดียวกันก็จะเป็นการช่วยเหลือสังคมให้ผ่านพ้นวิกฤตการณ์ที่รุนแรงไปได้ ย่อมเป็นการผสานประโยชน์ของเอกชนและมหาชนด้วยความยินยอมพร้อมใจกันทุกฝ่าย

พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 มีลักษณะเป็นกฎหมายกลางที่ให้อำนาจแก่รัฐในการป้องกัน ยับยั้ง และแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินเป็นการทั่วไป โดยในห้วงที่ผ่านมา รัฐได้มีการใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ เพื่อแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน 3 กรณี ได้แก่ 1) กรณีสถานการณ์ชุมนุมทางการเมืองที่มีการใช้ความรุนแรง 2) กรณีสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) และ 3) กรณีสถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการใช้อำนาจของรัฐในเรื่องการควบคุมตัวบุคคลในสถานการณ์ฉุกเฉินกรณีที่เป็นสถานการณ์ฉุกเฉินอย่างร้ายแรง ตามมาตรา 11 (1) ที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวบุคคลที่สงสัยว่าจะเป็นผู้ร่วมกระทำการให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉินเท่านั้น ซึ่งมิใช่ผู้ต้องหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ส่งผลให้อาจเกิดกรณีการใช้อำนาจในลักษณะจับกุมผู้ต้องสงสัยจำนวนมากโดยไม่มีมาตรฐาน

เพื่อนำตัวมาซักถาม อันเป็นการกระทบสิทธิของประชาชนเกินความจำเป็นและไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ตามความเป็นจริง ***(กรมการปกครอง)***

2. พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 ไม่มีปัญหาในทางปฏิบัติ ขณะที่ร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. .... มีการแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อหาเกี่ยวกับการนำฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายตุลาการ มาตรวจสอบถ่วงดุล ซึ่งจะนำมาซึ่งความชอบธรรมในการใช้อำนาจของฝ่ายบริหารมากขึ้น และเป็นการเพิ่มหลักคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ***(สำนักข่าวกรองแห่งชาติ)***

3. พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ถือว่ามีกลไกในการตรวจสอบฝ่ายบริหารในการดำเนินการตามพระราชกำหนดอยู่พอสมควรแล้ว แต่การเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ อาจจะกระทบต่อกลไกของฝ่ายบริหารและอาจจะไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ฉุกเฉิน ด้วยสถานการณ์ฉุกเฉินเป็นเรื่องจำเป็นเร่งด่วนที่มิอาจหลีกเสี่ยงได้ รัฐธรรมนูญจึงบัญญัติให้เป็นอำนาจของฝ่ายบริหารที่จะสามารถดำเนินการได้ แต่การนำกลไกในภาวะปกติมาใช้กับการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินอาจเป็นการไม่เหมาะสม ***(สำนักงานอัยการสูงสุด)***

4. การปรับปรุงกฎหมายให้เหมาะสมกับสถานการณ์ จะช่วยส่งเสริมเสรีภาพของประชาชน และให้อำนาจเจ้าหน้าที่ของรัฐในการบังคับใช้กฎหมายอย่างสมดุล ภายใต้หลักนิติรัฐและหลักนิติธรรม ***(กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย)***

5. พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดมาตรการในการบริหารราชการสำหรับสถานการณ์ฉุกเฉินไว้เป็นพิเศษ เพื่อให้รัฐสามารถรักษาความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยและการรักษาสิทธิและเสรีภาพของประชาชนทั้งปวงให้กลับสู่สภาวะปกติได้โดยเร็ว ซึ่งสถานการณ์ฉุกเฉินเป็นสถานการณ์เกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐ อันนำไปสู่ความไม่สงบเรียบร้อยภายในประเทศ จนทำให้ประชาชนได้รับอันตรายหรือเดือนร้อนจนไม่อาจสามารถใช้ชีวิตอย่างเป็นปกติสุข และไม่อาจแก้ไขปัญหาด้วยการบริหารราชการในรูปแบบปกติได้ บทบัญญัติของพระราชกำหนดฯ พ.ศ. 2548 ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันจึงมีความเหมาะสมและไม่มีปัญหาในทางปฏิบัติ ***(กองทัพเรือ)***

6. นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันการบังคับใช้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 แบ่งเป็น 3 ลักษณะ ประกอบด้วย การแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ การแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินในพื้นที่กรุงเทพมหานคร กรณีการชุมนุมทางการเมือง และการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินทั่วราชอาณาจักร กรณีการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ซึ่งการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว มีความเหมาะสมและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังจะเห็นได้จากฝ่ายความมั่นคงและส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง มีการบูรณาการการทำงานและสามารถควบคุมสถานการณ์หรือจำกัดความเสียหายของสถานการณ์ฉุกเฉินให้อยู่ในวงจำกัดได้อย่างทันท่วงที ทั้งนี้ เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นการเพิ่มกลไกการตรวจสอบถ่วงดุลการใช้อำนาจของฝ่ายบริหารที่ไม่สอดคล้องกับความจำเป็นและความเร่งด่วนในการบริหารสถานการณ์ฉุกเฉิน อีกทั้ง

อาจทำให้การใช้อำนาจของฝ่ายบริหารเพื่อป้องกันหรือแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินให้ยุติลงโดยเร็ว ไม่มีประสิทธิภาพและไม่สอดคล้องตามเจตนารมณ์ มาตรา 172 ของรัฐธรรมนูญ ***(สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ)***

7. เห็นว่าพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ยังไม่มีปัญหาในทางปฏิบัติ ***(สำนักงานตำรวจแห่งชาติ)***

8. พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 มีปัญหาในทางปฏิบัติ เพราะบางกรณีเจ้าหน้าที่กระทำเกินกว่าเหตุ ผิดหลักสิทธิมนุษยชน มีการใช้อำนาจตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 คุกคามประชาชนและละเมิดสิทธิมนุษยชน รวมทั้งปิดกั้นการแสดงออกของประชาชน นายกรัฐมนตรีสามารถประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินได้ตามอำเภอใจ โดยไม่ผ่านความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชน และเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จะสามารถช่วยแก้ปัญหาที่ผ่านมาได้

ส่วนความคิดเห็นของประชาชนบางส่วนเห็นว่า พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ไม่มีปัญหาในทางปฏิบัติ สามารถช่วยแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยยกตัวอย่างเหตุการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ซึ่งรัฐบาลได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อควบคุมโรคระบาดดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนทำให้ได้รับความชื่นชมจากองค์กรระหว่างประเทศ

นอกจากนี้ ประชาชนบางคนเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ แต่ไม่ได้แสดงเหตุผลประกอบความเห็นไว้แต่อย่างใด ***(ประชาชน)***

9. พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 โดยเจตนารมณ์ต้องการใช้บังคับกับสถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา (อำเภอจะนะ อำเภอเทพา อำเภอนาทวี และอำเภอสะบ้าย้อย) แต่ปรากฏว่าเมื่อเกิดเหตุการณ์ทางการเมือง รัฐบาลได้ใช้พระราชกำหนดฉบับนี้มาใช้ในการแก้ไขสถานการณ์ทางการเมือง ซึ่งทำให้ประชาชนถูกจำกัดสิทธิและเสรีภาพในการชุมนุม ทั้งที่สิทธิและเสรีภาพดังกล่าวเป็นสิทธิที่รัฐธรรมนูญให้การรับรอง โดยการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในแต่ละครั้ง รัฐบาลมีทัศนคติต่อประชาชนว่าเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องที่อันตรายอย่างมาก

เห็นด้วยกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เนื่องจากมีกลไกและมาตรการในการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจของฝ่ายบริหาร โดยมีการลดอำนาจฝ่ายบริหารและเพิ่มอำนาจฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายตุลาการในการตรวจสอบถ่วงดุลการใช้อำนาจของฝ่ายบริหาร โดยกำหนดให้สภาผู้แทนราษฎรมีสิทธิเห็นชอบกับการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในแต่ละครั้ง และกำหนดให้ศาลปกครองสูงสุดสามารถตรวจสอบความชอบในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน อีกทั้งกำหนดให้ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย เนื่องจากข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำตามร่างพระราชบัญญัตินี้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ด้วย ***(ผู้ให้ความเห็นร่างกฎหมายผ่านระบบแอปพลิเคชัน Zoom)***

9) ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี)

1. เห็นควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ เพื่อกำหนดมาตรการต่าง ๆ ที่ครอบคลุมในทุกมิติ เนื่องจากในปัจจุบันมีภัยคุกคามถือกำเนิดขึ้นหลากหลายรูปแบบ ไม่เพียงแต่ภัยคุกคามด้านความมั่นคงเท่านั้น ยังมีภัยคุกคามทางด้านสาธารณสุข ด้านเศรษฐกิจ ด้านเทคโนโลยี ฯลฯ เนื่องจากการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม จะเกิดสำนึกร่วมกันในการแก้ไขปัญหาภัยคุกคามได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ***(กรมการปกครอง)***

2. เห็นควรคงเนื้อหาตามมาตรา 11 วรรค 2 (5) ของพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 เพื่อให้การแก้ไขปัญหาทันต่อสถานการณ์ฉุกเฉิน ***(สำนักข่าวกรองแห่งชาติ)***

3. เห็นว่าการออกพระราชกำหนดโดยฝ่ายบริหารเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา 172 ซึ่งกำหนดให้ฝ่ายบริหารสามารถตราพระราชกำหนดได้ในกรณีเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะ และในการตราพระราชกำหนดให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนที่ไม่อาจหลีกเสี่ยงได้ การยกเลิกพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 แล้วยกร่างเป็นพระราชบัญญัติตามที่ผู้ยกร่างได้เสนอมานั้น อาจไม่สอดคล้องและเป็นไปตามเจตนารมณ์ตามรัฐธรรมนูญ แม้การตราพระราชกำหนดจะเป็นอำนาจของฝ่ายบริหารแต่ก็มีการตรวจสอบถ่วงดุลโดยรัฐสภาและศาล ซึ่งจะเห็นได้จากบทบัญญัติในมาตรา 172 ของรัฐธรรมนูญที่บัญญัติให้คณะรัฐมนตรีเสนอพระราชกำหนดนั้นต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาโดยไม่ชักช้าและหากพระราชกำหนดนั้นขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญก็มีอำนาจที่จะวินิจฉัยถึงความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของพระราชกำหนดนั้นได้ กรณีจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีกลไกให้ฝ่ายบริหารดำเนินการเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติเป็นสำคัญ ซึ่งจะแตกต่างจากสภาวะปกติทั่วไปที่การออกกฎหมายจะต้องดำเนินการผ่านกระบวนการทางนิติบัญญัติคือรัฐสภา ***(สำนักงานอัยการสูงสุด)***

4. เห็นควรเพิ่มเติมบทบัญญัติของมาตรา 17 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ซึ่งมีเจตนารมณ์เพื่อคุ้มครองการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่กระทำโดยสุจริต ไม่เลือกปฏิบัติ และไม่เกินสมควรแก่เหตุหรือไม่เกินกว่ากรณีจำเป็นในร่างกฎหมายดังกล่าวด้วย เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ภายในสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีลักษณะของความไม่ปกติและมีความซับซ้อน สามารถมีความมั่นใจในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มความสามารถและมีประสิทธิภาพ ***(สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ)***

5. กฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินนั้น ควรเป็นกฎหมายที่มีความครอบคลุมในหลากหลายมิติ และควรเป็นกฎหมายที่ยืดหยุ่นต่อการปฏิบัติการใช้อำนาจของฝ่ายบริหาร เพื่อรองรับการเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินที่เปลี่ยนแปลง หรือการเกิดของสถานการณ์รูปแบบใหม่ ๆ อีกทั้งเพื่อให้อำนาจเจ้าหน้าที่ในการป้องกัน ปราบปราม ระงับยับยั้ง แก้ไข ฟื้นฟู เยียวยาสถานการณ์ให้กลับสู่สภาวะปกติโดยเร็ว และถึงแม้จะมีการจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชนบ้างก็ตาม แต่จะต้องให้

อำนาจในการจำกัดสิทธิดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนส่วนใหญ่หรือผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ฉุกเฉิน ได้รับความปลอดภัย รอดพ้นจากภัยนั้น ๆ และได้รับการเยียวยาที่เหมาะสมซึ่งถือเป็นหน้าที่ของรัฐในการที่ต้องปกป้องดูแลคุ้มครองประชาชนภายในรัฐให้ได้รับความปลอดภัยอันเป็นหลักสากล ***(สำนักงานตำรวจแห่งชาติ)***

6. การให้อำนาจนายกรัฐมนตรีขยายระยะเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินโดยขาดการมีส่วนร่วมจากองค์กรนิติบัญญัติ จึงเห็นว่าไม่สอดคล้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย ดังนั้น หากระยะเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินของนายกรัฐมนตรีครั้งแรกสิ้นสุดลง ควรบัญญัติให้การใช้อำนาจขยายระยะเวลาประกาศสถานกรณ์ฉุกเฉินเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาให้ความเห็นชอบ อันจะทำให้สภาผู้แทนราษฎรสามารถตรวจสอบความจำเป็นในการใช้อำนาจพิเศษและพิจารณาถึงสัดส่วนในการใช้อำนาจเพื่อให้ฝ่ายบริหารมีความระมัดระวังการละเมิดสิทธิ อีกทั้ง ควรให้นายกรัฐมนตรีรายงานผลการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินต่อสภาผู้แทนราษฎรภายหลังการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินสิ้นสุดลง ซึ่งถือเป็นกลไกในการตรวจสอบถ่วงดุล (check and balance) ระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร ตามหลักการแบ่งแยกอำนาจอันเป็นหลักการพื้นฐานสำคัญของหลักนิติรัฐ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการตามร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ... มาตรา 5 วรรคสี่ และวรรคหก สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จึงเห็นสอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติฯ ในประเด็นดังกล่าว ***(สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ)***

7. ประเด็นบางส่วนในเนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. .... ควรพิจารณาเพิ่มเติมทั้งในมิติหลักการ และมิติปฏิบัติ เช่น

1) มาตรา 4 ได้กำหนดคำนิยามของคำว่าสถานการณ์ฉุกเฉินกำหนดไว้ค่อนข้างกว้างและอาจมีปัญหาต่อการตีความว่ากรณีใดบ้างที่กระทบหรืออาจกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรือเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ

2) ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องอาจพิจารณาบริบทของความท้าทายในปัจจุบันและประเด็นด้านความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ (practicality) ประกอบด้วย เพื่อมิให้ร่างพระราชบัญญัติฯ มีข้อบทที่เคร่งครัดจนรัฐบาลไม่สามารถดำเนินการในภาวะฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันท่วงที ***(กระทรวงการต่างประเทศ)***

8. เสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา 6 โดยควรเพิ่มประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นองค์กรรมการในคณะกรรมการบริหารสถานการฉุกเฉินด้วย

เสนอแนะให้นำมาตรา 11 (5) และ (6) ของพระราชกำหนดราชการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 มากำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ หรืออาจจะ ปรับเปลี่ยนเนื้อหาให้มีความเหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และควรนำมาตรา 9 (3) ของพระราชกำหนดราชการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 มากำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ หรืออาจจะปรับเปลี่ยนเนื้อหาให้มีความเหมาะสม

เพื่อให้สามารถเสนอข่าวในบางเรื่องที่ไม่กระทบต่อความมั่นคงของรัฐ หรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนได้

ในระหว่างการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน หากพนักงานเจ้าหน้าที่ได้กระทำละเมิดต่อเด็กหรือเยาวชน ควรมีการเพิ่มบทลงโทษแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ที่กระทำการดังกล่าว และการควบคุมตัวเด็กหรือเยาวชนในระหว่างการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ไม่ควรใช้มาตรฐานเดียวกันกับบุคคลที่บรรลุนิติภาวะแล้ว

ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติม**พระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พระพุทธศักราช** 2457 เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางการเมืองการปกครองที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน ***(ผู้ให้ความเห็นร่างกฎหมายผ่านระบบแอปพลิเคชัน Zoom)***

ส่วนที่ 3 รายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติ

1. ความเป็นมา สภาพปัญหา ความจำเป็นที่จะต้องตราพระราชบัญญัติ

พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับในปัจจุบัน ได้ให้อำนาจนายกรัฐมนตรีในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินและออกข้อกำหนดต่าง ๆ ที่อาจมีผลจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนอย่างเกินสมควรแก่เหตุ และให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ในการใช้บังคับข้อกำหนดที่ออกมา โดยได้รับการละเว้นการตรวจสอบถ่วงดุลโดยสภาผู้แทนราษฎรและองค์กรตุลาการ ส่งผลให้ในทางปฏิบัตินายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีสามารถประกาศและขยายระยะเวลาสถานการณ์ฉุกเฉินออกไปโดยไม่มีองค์กรอื่นใดคัดค้านได้ และพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้บังคับข้อกำหนดจนส่งผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนอย่างเกินความจำเป็น ดังนั้น จึงสมควรต้องกำหนดมาตรฐานในการตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้อำนาจดังกล่าวเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการแบ่งแยกอำนาจตามรัฐธรรมนูญ และสอดคล้องกับหลักนิติรัฐ รวมทั้งพันธกรณีและมาตรการระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน

2. ความสอดคล้องของร่างพระราชบัญญัติ

☑ **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560**

มาตรา 26 “การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย

กฎหมายตามวรรคหนึ่ง ต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง”

มาตรา 28 “บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย

การจับและการคุมขังบุคคลจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

การค้นตัวบุคคลหรือการกระทำใดอันกระทบกระเทือนต่อสิทธิหรือเสรีภาพในชีวิตหรือร่างกาย จะกระทำมิได้ เว้นแต่มีเหตุตามที่กฎหมายบัญญัติ”

มาตรา 30 “การเกณฑ์แรงงานจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ หรือในขณะที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือประกาศใช้กฎอัยการศึก หรือในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงครามหรือการรบ”

มาตรา 32 “บุคคลย่อมมีสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว

การกระทำอันเป็นการละเมิดหรือกระทบต่อสิทธิของบุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ประโยชน์ไม่ว่าในทางใด ๆ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ”

มาตรา 33 “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในเคหสถาน

การเข้าไปในเคหสถานโดยปราศจากความยินยอมของผู้ครอบครอง หรือการค้นเคหสถานหรือที่รโหฐานจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ”

มาตรา 38 “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการเดินทางและการเลือกถิ่นที่อยู่

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือการผังเมือง หรือเพื่อรักษาสถานภาพของครอบครัว หรือเพื่อสวัสดิภาพของผู้เยาว์”

มาตรา 44 “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น”

มาตรา 172 “ในกรณีเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องปัด ภัยพิบัติสาธารณะ พระมหากษัตริย์จะทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติก็ได้

การตราพระราชกำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้”

☑ **หนังสือสัญญาระหว่างประเทศ/ข้อตกลงหรือความตกลงระหว่างประเทศ**

1. ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights)

ข้อ 3 ทุกคนมีสิทธิในการมีชีวิต เสรีภาพ และความมั่นคงแห่งบุคคล

ข้อ 5 บุคคลใดจะถูกกระทำการทรมานหรือการปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีไม่ได้

ข้อ 8 ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาอันมีประสิทธิผลจากศาลที่มีอำนาจแห่งรัฐต่อการกระทำอันล่วงละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐาน ซึ่งตนได้รับตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

ข้อ 9 บุคคลใดจะถูกจับกุม กักขัง หรือ เนรเทศตามอำเภอใจไม่ได้

ข้อ 19 ทุกคนมีสิทธิในอิสรภาพแห่งความเห็น และการแสดงออก ทั้งนี้ สิทธินี้รวมถึงอิสรภาพที่จะถือเอาความเห็นโดยปราศจากการแทรกแซง และที่จะแสวงหา รับ และส่งข้อมูลข่าวสารและข้อคิดผ่านสื่อใด และโดยไม่คำนึงถึงพรมแดน

ข้อ 29 (2) ในการใช้สิทธิและอิสรภาพของตน ทุกคนจะต้องอยู่ภายใต้ข้อจำกัดเพียงเท่าที่มีกำหนดไว้ตามกฎหมายเท่านั้น เพื่อวัตถุประสงค์ของการได้มาซึ่งการยอมรับและการเคารพสิทธิและอิสรภาพอันควรของผู้อื่น และเพื่อให้สอดรับกับความต้องการอันสมควรทางด้านศีลธรรม ความสงบเรียบร้อยของประชาชน และสวัสดิการทั่วไปในสังคมประชาธิปไตย

2. กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิของพลเมืองสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights: ICCPR)

ข้อ 4 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิของพลเมืองสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights: ICCPR) ระบุให้รัฐสามารถใช้มาตรการที่เป็นการเลี่ยงพันธกรณีตามกติการะหว่างประเทศฯ ตามที่จำเป็น (to the extent strictly required) ได้ในภาวะฉุกเฉินสาธารณะ โดยเป็นไปตามเงื่อนไขของกติการะหว่างประเทศฯ และกฎหมายระหว่างประเทศอื่น ๆ โดยข้อ 4 (1) ประกอบ (2) กำหนดให้ในสภาวะฉุกเฉินสาธารณะที่กระทบต่อความอยู่รอดของชาติ รัฐอาจใช้มาตรการที่จำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลได้เพียงเท่าที่จำเป็นตามความฉุกเฉินของสถานการณ์ อย่างไรก็ดี รัฐไม่สามารถนำเหตุผลดังกล่าวมาลดทอนเสรีภาพในการมีชีวิต เสรีภาพจากการถูกทรมาน การห้ามมิให้บุคคลถูกจับกุมตามอำเภอใจและเสรีภาพทางความคิดและศาสนาได้

ทั้งนี้ กติการะหว่างประเทศฯ กำหนดเงื่อนไขในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพในการแสดงออกว่าต้องเป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายและจำเป็นต่อการเคารพสิทธิหรือชื่อเสียงของบุคคลอื่น การรักษาความมั่นคงของชาติ หรือความสงบเรียบร้อย หรือการสาธารณสุขหรือศีลธรรมของประชาชน (ข้อ 19 (3)) และกำหนดเงื่อนไขในการจำกัดสิทธิในการชุมนุมโดยสันติว่าต้องเป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายและจำเป็นสำหรับสังคมประชาธิปไตย เพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงของชาติ หรือความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อย การสาธารณสุข หรือศีลธรรมของประชาชนหรือการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น (ข้อ 21) นอกจากนี้ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน (Human Rights Committee) ได้ระบุในความเห็นทั่วไป (General Comment) ที่ 34 (เรื่อง Article 19: Freedoms of opinion and expression) และที่ 37 (เรื่อง Article 21: the right of peaceful assembly) ว่าการจำกัดสิทธิในเรื่องดังกล่าวต้องเป็นไปตามที่จำเป็นและมีสัดส่วนความพอดี (proportionate)

☑ **ยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ**

ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง

ข้อ 4.1 การรักษาความสงบภายในประเทศ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ข้อ 7 กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ

(3) การบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เท่าเทียม มีการเสริมสร้างประสิทธิภาพการใช้กฎหมาย

ข้อ 8 กระบวนการยุติธรรมเคารพสิทธิมนุษยชนและปฏิบัติต่อประชาชนโดยเสมอภาค

(1) บุคลากรและหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเคารพและยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่พึงได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียม

(2) ทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม มีบทบาทเชิงรุกร่วมกันในทุกขั้นตอนของการค้นหาความจริง

(3) หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทั้งทางแพ่ง อาญา และปกครองมีเป้าหมายและยุทธศาสตร์ร่วมกัน

☑ **แผนการปฏิรูปประเทศ**

ด้านการพัฒนากฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม การปฏิรูปกฎหมายจะมุ่งเน้นการปรับปรุงหรือยกเลิกกฎหมายที่ล้าสมัยและไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยเฉพาะกฎหมายที่สร้างภาระให้แก่ประชาชน รวมถึงการปรับปรุงกฎหมายเพื่อสนับสนุนการลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

3. ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

ร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. .... มีหลักการสำคัญเพื่อปรับปรุงพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ให้มีความสอดคล้องกับหลักนิติรัฐ หลักการถ่วงดุลอำนาจ พันธกรณีและมาตรการระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในหลายประเด็น ซึ่งจะทำให้ประชาชนได้รับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพมากยิ่งขึ้นในระหว่างที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน อีกทั้งการกำหนดให้ฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายตุลาการสามารถตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้อำนาจในการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินของฝ่ายบริหารได้ จะส่งผลให้การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเป็นไปด้วยความรอบคอบและพอสมควรแก่เหตุตามความจำเป็นแห่งสถานการณ์ รวมทั้งชอบด้วยกฎหมาย

4. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

4.1 พระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พระพุทธศักราช 2457

4.2 พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548

4.3 พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551

5. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

5.1 ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

(ไม่มี)

5.2 ผลกระทบต่อสังคม

เป็นผลดีต่อประชาชนทำให้ได้รับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพมากยิ่งขึ้นในระหว่างที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน เพราะร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. .... ได้กำหนดบทบัญญัติให้มีความสอดคล้องกับหลักนิติรัฐ หลักการถ่วงดุลอำนาจ พันธกรณีและมาตรการระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน อีกทั้งการกำหนดให้ฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายตุลาการสามารถตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้อำนาจในการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินของฝ่ายบริหารได้ จะส่งผลให้การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเป็นไปด้วยความรอบคอบและพอสมควรแก่เหตุตามความจำเป็นแห่งสถานการณ์ รวมทั้งชอบด้วยกฎหมาย

5.3 ผลกระทบอื่นที่สำคัญ

เนื้อหาบางมาตราของร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. .... มีลักษณะเป็นการเพิ่มขั้นตอนการดำเนินการ หรือมีกำหนดการเงื่อนไขที่ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ฉุกเฉินซึ่งมีความซับซ้อนและไม่อาจคาดหมายได้ อันจะส่งผลให้การแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินไม่เป็นไปอย่างทันท่วงที รวมทั้งไม่สอดคล้องกับความมุ่งหมายของรัฐธรรมนูญ มาตรา 172 ในการกำหนดให้อำนาจฝ่ายบริหารเพื่อรักษาความปลอดภัยของประเทศ หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะอย่าง

ทันท่วงที และนอกจากนี้ การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือการขยายระยะเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน มีสถานะเป็นกฎหมายลำดับรองและเป็นอำนาจของฝ่ายบริหารโดยแท้ ซึ่งตามรัฐธรรมนูญ มิได้กำหนดให้ฝ่ายบริหารต้องเสนอกฎหมายลำดับรองให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเห็นชอบ กรณีนี้จึงอาจไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ

6. ผลกระทบของร่างกฎหมายที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption Risk Assessment)

6.1 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) ในการกำหนดให้มีระบบคณะกรรมการ

☐ มี ☑ ไม่มี

6.2 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) ในการกำหนดให้มีระบบอนุมัติ อนุญาต

☐มี ☑ ไม่มี

6.3 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) ในการกำหนดให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย

☑ มี ☐ ไม่มี

“**มาตรา 11** ในกรณีที่สถานการณ์ฉุกเฉินมีการก่อการร้าย การใช้กำลังประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำที่มีความรุนแรงกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยในชีวิตหรือทรัพย์สินของรัฐหรือบุคคล และมีความจำเป็นที่จะต้องเร่งแก้ไขปัญหาให้ยุติได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันท่วงทีให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศให้สถานการณ์ฉุกเฉินนั้นเป็นสถานการณ์ที่มีความร้ายแรง และให้นำความในมาตรา 5 และมาตรา 6 วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อมีประกาศตามวรรคหนึ่งแล้ว นอกจากอำนาจตามมาตรา 7 มาตรา 8 มาตรา 9 และมาตรา 10 ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจดังต่อไปนี้ด้วย

(1) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวบุคคลที่สงสัยว่าจะเป็นผู้ร่วมกระทำการให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือเป็นผู้ใช้ ผู้โฆษณา ผู้สนับสนุนการกระทำเช่นว่านั้น หรือปกปิดข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน ทั้งนี้ เท่าที่มีเหตุจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้บุคคลนั้นกระทำการหรือร่วมมือกระทำการใด ๆ อันจะทำให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรง หรือเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการระงับเหตุการณ์ร้ายแรง

(3) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งยึดหรืออายัดอาวุธ สินค้า เครื่องอุปโภคบริโภค เคมีภัณฑ์ หรือวัตถุอื่นใด ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าได้ใช้หรือจะใช้สิ่งนั้นเพื่อการกระทำการหรือสนับสนุนการกระทำให้เกิดเหตุสถานการณ์ฉุกเฉิน

(4) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งตรวจค้น รื้อ ถอน หรือทำลายซึ่งอาคาร สิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งกีดขวาง ตามความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อระงับเหตุการณ์ร้ายแรงให้ยุติโดยเร็วและหากปล่อยเนิ่นช้าจะทำให้ไม่อาจระงับเหตุการณ์ได้ทันท่วงที

(5) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งห้ามมิให้ผู้ใดออกไปนอกราชอาณาจักร เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการออกไปนอกราชอาณาจักรจะเป็นการกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของรัฐหรือความปลอดภัยของประเทศ

(6) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งการให้คนต่างด้าวออกไปนอกราชอาณาจักร ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเป็นผู้สนับสนุนการกระทำให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน ทั้งนี้ โดยให้นำกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองมาใช้บังคับโดยอนุโลม”

“**มาตรา 12** ในการจับกุมและควบคุมตัวบุคคลที่ต้องสงสัยตามประกาศในมาตรา 11 (1) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ร้องขอต่อศาลที่มีเขตอำนาจหรือศาลอาญาเพื่อขออนุญาตดำเนินการ เมื่อได้รับอนุญาตจากศาลแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวได้ไม่สี่สิบแปดชั่วโมง โดยจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นในลักษณะเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ เมื่อครบกำหนดแล้ว หากจะต้องควบคุมตัวต่อไป ให้ดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา”

<u>บทวิเคราะห์</u>

มีบทบัญญัติที่ให้ใช้ดุลพินิจในกรณีมีเหตุอันควรสงสัย/กรณีมีเหตุจำเป็น/กรณีน่าจะเป็นเหตุให้เกิดภัยอันตราย หรือไม่

☑ มี ☐ ไม่มี

<u>ความคิดเห็นเพิ่มเติม</u> : เมื่อพิจารณาถ้อยคำที่ปรากฏในมาตรา 11 และมาตรา 12 ของร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. .... พบว่ามีการใช้ถ้อยคำที่มีความหมายไม่เจาะจง (indefinite legal concepts) ได้แก่ “มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า” “กรณีที่มีเหตุอันควรสงสัย” “บุคคลที่สงสัย” “เท่าที่มีเหตุจำเป็น” และ “ตามความจำเป็น” ซึ่งไม่ได้มีการกำหนดบทนิยามศัพท์ดังกล่าวไว้ และจะเห็นได้ว่าถ้อยคำที่กล่าวมาข้างต้นเป็นถ้อยคำที่ต้องตีความภายหลังจากที่เกิดข้อเท็จจริงขึ้นแล้วเป็นรายกรณีไป ซึ่งถ้อยคำดังกล่าวทำให้พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถใช้ดุลพินิจในการปรับบทกฎหมายให้เหมาะสมกับข้อเท็จจริงเฉพาะกรณีได้ อย่างไรก็ตาม ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดให้มีการตรวจสอบการใช้ดุลพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยมาตรา 16 วรรคสอง บัญญัติไว้ว่า “ผู้ใดได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำตามพระราชบัญญัตินี้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองและให้ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาวินิจฉัยโดยเร่งด่วน ทั้งนี้ให้แล้วเสร็จภายในสามวัน” ซึ่งถือได้ว่ามีการกำหนดกลไกในการตรวจสอบการใช้ดุลพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายแล้ว อันจะเป็นการป้องปรามไม่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ใช้ดุลพินิจโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายกลั่นแกล้งบุคคลใดบุคคลหนึ่งให้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย

6.4 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) ในการกำหนดให้มีการออกกฎหมายลำดับรอง

☑ มี ☐ ไม่มี

“**มาตรา 7 วรรคสอง** การกำหนดให้อำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีตามกฎหมายใดทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามประกาศที่คณะรัฐมนตรีกำหนด”

“**วรรคสาม** ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ และเพื่อปฏิบัติงานตามกฎหมายที่ได้รับโอนมาเป็นอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่ง โดยให้ถือว่าบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้มีอำนาจตามกฎหมายนั้น ในการนี้ นายกรัฐมนตรีอาจมอบหมายให้ส่วนราชการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายนั้นยังคงใช้อำนาจหน้าที่เช่นเดิมต่อไปก็ได้ แต่ต้องปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์ที่นายกรัฐมนตรีกำหนด”

“**มาตรา 11 (7)** ประกาศให้การซื้อ ขาย ใช้ หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งอาวุธ สินค้าเวชภัณฑ์ เครื่องอุปโภคบริโภค เคมีภัณฑ์ หรือวัสดุอุปกรณ์อย่างหนึ่งอย่างใดซึ่งอาจใช้ในการก่อความไม่สงบหรือก่อการร้ายต้องรายงานหรือได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่หรือปฏิบัติตามเงื่อนไขที่นายกรัฐมนตรีกำหนด”

“**มาตรา 15** ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และมีอำนาจหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ทั้งนี้ ตามที่นายกรัฐมนตรีประกาศกำหนด”

<u>บทวิเคราะห์</u>

เมื่อพิจารณาถ้อยคำที่ปรากฏในมาตรา 7 วรรคสองและวรรคสาม มาตรา 11 (7) และมาตรา 15 ของร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. .... พบว่ามีการกำหนดให้ออกกฎหมายลำดับรอง ได้แก่ “ตามประกาศที่คณะรัฐมนตรีกำหนด” “ตามหลักเกณฑ์ที่นายกรัฐมนตรีกำหนด” “ตามเงื่อนไขที่นายกรัฐมนตรีกำหนด” และ “ตามที่นายกรัฐมนตรีประกาศกำหนด” ซึ่งกรณีดังกล่าวถือว่าเป็นกรณีที่มีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดให้มีการออกกฎหมายลำดับรอง เนื่องจากกฎหมายแม่บทไม่อาจเขียนให้ครอบคลุมทุกเรื่องตามสภาพข้อเท็จจริงได้ครบถ้วน จึงบัญญัติแต่เพียงหลักการให้เห็นเจตนารมณ์และให้มีการออกกฎหมายลำดับรองเพื่อกำหนดรายละเอียดให้ครบถ้วนต่อไป อีกทั้งเพื่อให้เป็นไปตามหลักการแบ่งแยกอำนาจโดยภารกิจที่อยู่ในความรับผิดชอบของฝ่ายบริหารโดยตรง ฝ่ายบริหารควรเป็นผู้ตรวจสอบการออกกฎเกณฑ์สำหรับภารกิจนั้น แต่การบัญญัติกฎหมายให้อำนาจฝ่ายบริหารในการออกกฎหมายลำดับรองอาจถูกใช้เป็นเครื่องมือหนึ่งเพื่อให้ดุลพินิจแก่ฝ่ายบริหารในการดำเนินการเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยไม่ต้องผ่านการพิจารณาของฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งถือว่าอาจจะก่อให้เกิดการทุจริต (Corruption) ขึ้นได้ โดยเฉพาะกฎหมายลำดับรองที่กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

ทั้งนี้ การบริหารราชการแผ่นดินในสถานการณ์ฉุกเฉิน ซึ่งเป็นเหตุการณ์ร้ายแรงที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ หรือความสงบเรียบร้อยของประชาชน โดยหากฝ่ายบริหารไม่สามารถใช้อำนาจตามกฎหมายปกติเพื่อระงับยับยั้ง ป้องกัน หรือแก้ไขสถานการณ์ดังกล่าวได้ ดังนั้น ฝ่ายบริหารจึงควรมีอำนาจในการออกกฎหมายลำดับรองบางเรื่องเพื่อให้การแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินซึ่งมีความร้ายแรงสามารถระงับยับยั้ง ป้องกัน หรือแก้ไขสถานการณ์ได้อย่างรวดเร็วและทันท่วงที เพื่อให้สถานการณ์กลับเข้าสู่สภาวะปกติโดยเร็ว อย่างไรก็ตาม แม้ว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จะกำหนดให้ฝ่ายบริหารสามารถออกกฎหมายลำดับรองได้ แต่ก็ได้มีการกำหนดกลไกให้ฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายตุลาการมีอำนาจในการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจของฝ่ายบริหาร โดยกำหนดให้ฝ่ายนิติบัญญัติมีอำนาจในการ

พิจารณาเห็นชอบการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยหากฝ่ายนิติบัญญัติพิจารณาเห็นว่าเหตุผลในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน รวมทั้งมาตรการและข้อกำหนดที่นายกรัฐมนตรีจะนำมาใช้เพื่อแก้ไขสถานการณ์ไม่มีความเหมาะสมหรือกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเกินสมควรแก่เหตุ ฝ่ายนิติบัญญัติอาจมีมติไม่เห็นชอบกับการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินดังกล่าวได้ และนายกรัฐมนตรีต้องยกเลิกการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินนั้น ส่วนฝ่ายตุลาการมีอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยถึงความเหมาะสมและความจำเป็นที่จะต้องมีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินภายหลังจากที่ได้ใช้บังคับมาแล้ว 180 วัน นับแต่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยหากศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่าสถานการณ์ฉุกเฉินนั้นได้สิ้นสุดลงแล้ว นายกรัฐมนตรีต้องยกเลิกการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินนั้น ดังนั้น จึงถือได้ว่ากรณีดังกล่าวได้มีกลไกในการตรวจสอบและป้องกันการออกกฎหมายลำดับรองเพื่อป้องกันมิให้เกิดการทุจริต (Corruption) ไว้อย่างเหมาะสมและเพียงพอแล้ว

6.5 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) กรณีกฎหมายไม่ครอบคลุม

☐ มี ☑ ไม่มี

6.6 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) กรณีกฎหมายคลุมเครือ ซ้ำซ้อน หรือขัดกัน

☐ มี ☑ ไม่มี

6.7 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) กรณีกฎหมายกำหนดโทษ

☐ มี ☑ ไม่มี

7. การกำหนดให้มีระบบอนุญาตอนุมัติหรือการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่

☑ มี ☐ ไม่มี

เหตุผลและความจำเป็น

ในการควบคุมสถานการณ์ฉุกเฉิน ซึ่งเป็นเหตุการณ์ร้ายแรงที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ หรือความสงบเรียบร้อยของประชาชน โดยที่รัฐบาลไม่สามารถใช้อำนาจตามกฎหมายปกติเพื่อระงับยับยั้ง ป้องกัน หรือแก้ไขสถานการณ์ดังกล่าวได้ ดังนั้น เพื่อให้สถานการณ์กลับเข้าสู่สภาวะปกติโดยเร็ว รัฐบาลจึงจำเป็นต้องให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในการควบคุมสถานการณ์ฉุกเฉินสามารถใช้ดุลพินิจดำเนินการในบางเรื่องได้ ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถแก้ไขสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วและทันท่วงที ถึงแม้จะมีการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในบางเรื่อง แต่การจำกัดสิทธิและเสรีภาพดังกล่าวก็เพื่อรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของรัฐและความสงบเรียบร้อยของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา 77 และพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายพ.ศ. 2562 มาตรา 5 และมาตรา 21 (7)

8. การกำหนดให้มีระบบคณะกรรมการ

☑ มี ☐ ไม่มี

เหตุผลและความจำเป็น

ร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. .... ได้กำหนดระบบคณะกรรมการไว้ในกฎหมาย เนื่องจากเป็นกรณีที่มีความจำเป็นต้องใช้ระบบคณะกรรมการ ซึ่งองค์ประกอบของคณะกรรมการประกอบไปด้วยหน่วยงานด้านความมั่นคง เพื่อทำหน้าที่ประเมินและวิเคราะห์สถานการณ์ที่เกิดขึ้นว่ามีเหตุผลความจำเป็นในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือไม่ เพื่อเสนอแนะต่อนายกรัฐมนตรีในกรณีที่มีความจำเป็นต้องประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามมาตรา 5 หรือสถานการณ์ที่มีความร้ายแรงตามมาตรา 11 และในการใช้มาตรการที่เหมาะสมตามร่างพระราชบัญญัตินี้เพื่อป้องกัน แก้ไขหรือระงับสถานการณ์ฉุกเฉินนั้น ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา 77 และพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 มาตรา 5 และมาตรา 21 (6)

9. บทกำหนดโทษ

☐ ไม่มี
☑ โทษทางอาญา
☐ โทษทางปกครอง
☐ โทษปรับเป็นพินัย
☐ โทษอุปกรณ์

เหตุผลและความจำเป็น

ร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. .... มีการกำหนดโทษทางอาญาแก่ผู้กระทำการฝ่าฝืนข้อกำหนด ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามความในร่างพระราชบัญญัตินี้ เนื่องจากการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อข้อกำหนด ประกาศ หรือคำสั่งดังกล่าว จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยของประเทศ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรง หรือมีผลกระทบต่อส่วนรวม ดังนั้น จึงมีเหตุผลอันสมควรในการกำหนดเป็นความผิดอาญาตามความร้ายแรงแห่งการกระทำและเจตนา ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา 77 และพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 มาตรา 5 และมาตรา 21 (8)

ส่วนที่ 4 การเปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างกฎหมาย

คณะกรรมการขับเคลื่อนการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปสู่ภาคประชาชน ได้เปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติทางเว็บไซต์รัฐสภา www.parliament.go.th ตั้งแต่วันที่ 22 ธันวาคม 2566

คณะกรรมการขับเคลื่อนการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปสู่ภาคประชาชน
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ภาคผนวก
รายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผล
การวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจาก
ร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ....
ที่เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25

รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น
และรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจาก
ร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ....
นายรังสิมันต์ โรม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะ เป็นผู้เสนอ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น
และรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติ

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานของร่างพระราชบัญญัติ

๑. ร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ....

☑ กฎหมายใหม่ ☐ แก้ไขเพิ่มเติม ☐ ยกเลิก

๒. หลักการและเหตุผล

๒.๑ หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน

๒.๒ เหตุผล

กฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินฉบับปัจจุบันได้ให้อำนาจนายกรัฐมนตรีในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินและออกข้อกำหนดต่างๆ ที่อาจมีผลจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนและการให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้บังคับข้อกำหนดโดยได้รับการละเว้นการตรวจสอบและถ่วงดุลโดยสภาผู้แทนราษฎรและองค์กรตุลาการ ซึ่งในทางปฏิบัตินายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีสามารถประกาศและขยายระยะเวลาสถานการณ์ฉุกเฉินออกไปโดยไม่มีองค์กรอื่นคัดค้านได้ จึงสมควรกำหนดมาตรการในการตรวจสอบถ่วงดุลการใช้อำนาจดังกล่าว

๓. ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ

☑ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ☐ ประชาชนเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

นายรังสิมันต์ โรม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะ เป็นผู้เสนอ

ส่วนที่ ๒ การรับฟังความคิดเห็นและสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

๑. ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น

กฎหมายการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินฉบับปัจจุบันได้ให้อำนาจนายกรัฐมนตรีในการประกาศและออกข้อกำหนดต่างๆ ในสถานการณ์ฉุกเฉิน ที่อาจมีผลจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเกินสมควรแก่เหตุ และให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ในการใช้บังคับข้อกำหนด โดยขาดการตรวจสอบและถ่วงดุลโดยสภาผู้แทนราษฎรและองค์กรตุลาการ โดยสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑. ยกเลิกพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘

๒. กำหนดคำนิยามศัพท์ “สถานการณ์ฉุกเฉิน” หมายความว่า สถานการณ์อันกระทบหรืออาจกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรือเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐหรืออาจทำให้ประเทศหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของประเทศตกอยู่ในภาวะคับขันหรือมีการกระทำผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา การรบหรือการสงคราม ซึ่งจำเป็นต้องมีมาตรการเร่งด่วนเพื่อรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เอกราชและบูรณา

ภาพแห่งอาณาเขต ผลประโยชน์ของชาติ การปฏิบัติตามกฎหมาย ความปลอดภัยของประชาชน การดำรงชีวิตโดยปกติสุขของประชาชน การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ความสงบเรียบร้อยหรือประโยชน์ส่วนรวม หรือการป้องปัดหรือแก้ไขเยียวยาความเสียหายจากภัยพิบัติสาธารณะอันมีมาอย่างฉุกเฉินและร้ายแรง

๓. กำหนดอำนาจของนายกรัฐมนตรีเกี่ยวกับการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินให้ใช้บังคับตลอดระยะเวลาที่นายกรัฐมนตรีกำหนดแต่ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันประกาศ และให้นายกรัฐมนตรีดำเนินการให้ได้รับความเห็นชอบต่อสภาผู้แทนราษฎรภายในเจ็ดวันนับแต่วันประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยต้องนำเสนอแผนการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินที่แสดงถึงเหตุผลในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน มาตรการและข้อกำหนดที่นายกรัฐมนตรีจะนำมาใช้เพื่อแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน กระบวนการการนำไปสู่การยุติการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินกลับสู่ปกติต่อสภาผู้แทนราษฎร หากไม่ได้ดำเนินการขอความเห็นชอบต่อสภาผู้แทนราษฎรภายในเวลาที่กำหนด หรือสภาผู้แทนไม่ให้ความเห็นชอบ ให้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินดังกล่าวเป็นอันสิ้นสุดลง

การขยายระยะเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ให้นายกรัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ดำเนินการให้ได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรเพื่อขยายระยะเวลาใช้บังคับออกไปเป็นคราวๆ ละไม่เกินสามสิบวัน

การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินระหว่างที่ไม่มีสภาผู้แทนราษฎร ให้นายกรัฐมนตรีดำเนินการให้ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามระยะเวลาที่นายกรัฐมนตรีกำหนดแต่ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันประกาศ ภายหลังมีสภาผู้แทนราษฎรชุดใหม่เข้าปฏิบัติหน้าที่และการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินยังไม่สิ้นสุด ให้นายกรัฐมนตรีดำเนินการให้ได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรโดยทันที

๔. กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารสถานการณ์ฉุกเฉิน และกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานการณ์ฉุกเฉิน

๕. ให้อำนาจนายกรัฐมนตรีออกข้อกำหนดในกรณีที่มีความจำเป็นหรือป้องกัน ประกาศ คำสั่ง หรือแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามหรือรับผิดชอบปฏิบัติงานในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน

๖. กำหนดอัตราโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนข้อกำหนด ประกาศ หรือคำสั่ง

๒. ผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากร่างพระราชบัญญัติ

๑. กระทรวงกลาโหม
๒. กระทรวงการต่างประเทศ
๓. กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๔. กระทรวงมหาดไทย
๕. กระทรวงยุติธรรม
๖. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
๗. อัยการสูงสุด
๘. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
๙. สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
๑๐. สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๑๑. สำนักข่าวกรองแห่งชาติ

๓. ประเด็นการรับฟังความคิดเห็น

๑.สมควรยกเลิกพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ หรือไม่

๒. สมควรให้การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินจะต้องมีระยะเวลาไม่เกินสามสิบวัน หรือไม่

๓. สมควรให้การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีภายในสามวัน และต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรภายในเจ็ดวัน นับแต่วันประกาศ หรือไม่

๔. สมควรให้การขยายระยะเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ต้องได้รับความเห็นชอบคณะรัฐมนตรี และได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎร โดยขยายระยะเวลาได้คราวละไม่เกินสามสิบวัน หรือไม่

๕.สมควรให้กรณีมิได้ดำเนินการให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาภายในเวลาเจ็ดวันนับแต่วันประกาศ หรือสภาผู้แทนราษฎรไม่ให้ความเห็นชอบ ให้การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเป็นอันสิ้นสุดลง หรือไม่

๖. สมควรให้นายกรัฐมนตรีต้องรายงานผลการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินต่อสภาผู้แทนราษฎรภายในสามสิบวันนับแต่การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินสิ้นสุดลง หรือไม่

๗. สมควรกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจจับกุมหรือควบคุมตัวบุคคลได้ไม่เกินสี่สิบแปดชั่วโมง โดยจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นในลักษณะเป็นผู้กระทำผิดไม่ได้ หรือไม่

๔. ระยะเวลาและวิธีการการรับฟังความคิดเห็น

๔.๑ ระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น รับฟังตั้งแต่วันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ รวมระยะเวลา จำนวน ๒๓ วัน

๔.๒ วิธีการรับฟังความคิดเห็น

(๑) ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th

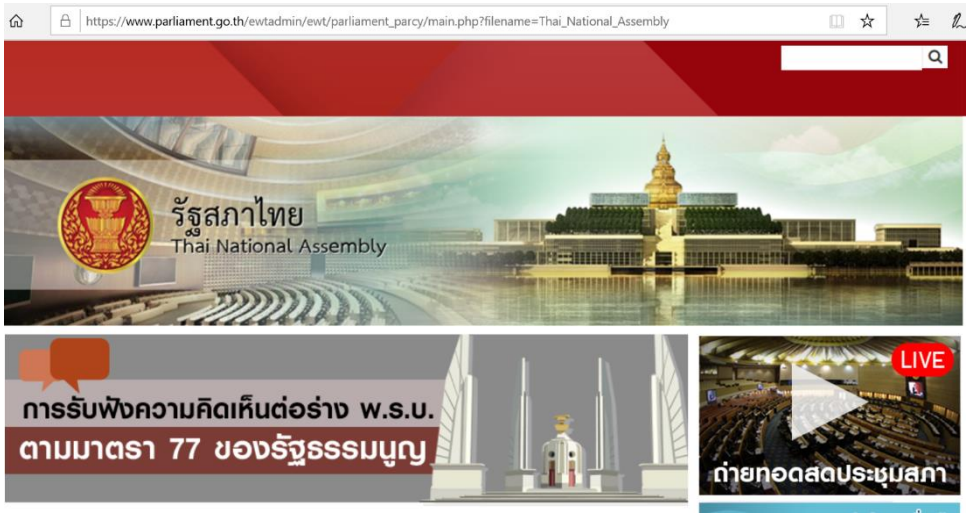

(๒) ส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง ประกอบด้วย

๑. กระทรวงกลาโหม

๒. กระทรวงการต่างประเทศ

๓. กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๔. กระทรวงมหาดไทย

๕. กระทรวงยุติธรรม

๖. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๗. อัยการสูงสุด

๘. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๙. สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

๑๐. สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๑๑. สำนักข่าวกรองแห่งชาติ

๕ สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

๕.๑ ข้อมูลทั่วไปผู้ร่วมแสดงความคิดเห็น

จากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th จำนวน ๒๖๔ ราย

จากการส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง

ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน ที่ได้แสดงความคิดเห็นมี จำนวน ๘ ราย ประกอบด้วย

๑. กระทรวงกลาโหม

๒. กระทรวงการต่างประเทศ

๓. กระทรวงมหาดไทย

๔. อัยการสูงสุด

๕. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
๖. สำนักข่าวกรองแห่งชาติ
๗. สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๘. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๕.๒ ผลการรับฟัง

ผลการรับฟังผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th และจากการส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง สรุปได้เป็นราย ๗ ประเด็นดังนี้

ประเด็นที่ ๑. สมควรยกเลิกพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ หรือไม่

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
กฎหมายฉบับดังกล่าวไม่ทันสมัย ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์สภาวะเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน เมื่อประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินแล้วส่งผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในหลายด้าน **(ประชาชน)**	การยกเลิกพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ ต้องพิจารณา**ว่า**เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจฝ่ายบริหารในการตราพระราชกำหนดเฉพาะกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น การจะใช้กระบวนการตรากฎหมายในภาวะปกติอาจไม่ทันต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีกลไกให้ฝ่ายบริหารเพื่อประโยชน์ประเทศชาติเป็นสำคัญ การยกเลิกร่างพระราชกำหนดดังกล่าวจะสอดคล้องกับเจตนารมณ์ตามมาตรา ๑๗๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือไม่ **(สำนักงานอัยการสูงสุด)** สมควรให้ยังคงใช้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.๒๕๔๘ แต่ควรมีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายบางส่วน **(สำนักข่าวกรองแห่งชาติ)** พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ มีหลักการให้ฝ่ายบริหารใช้เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติให้สามารถยุติสถานการณ์อันเป็นภัยคุกคาม และการใช้บังคับยังไม่มีปัญหาในทางปฏิบัติ และสภาผู้แทนราษฎรในฐานะเป็นฝ่ายนิติบัญญัติสามารถตรวจสอบการใช้อำนาจของฝ่ายบริหารได้ตามรัฐธรรมนูญ การตั้งกระทู้ถาม หรือการอภิปรายเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ จึงควรให้พระราชกำหนดดังกล่าว มีผลใช้บังคับต่อไป **(สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม)**

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	ไม่สมควรยกเลิกพระราชกำหนดฯ แต่ควรแก้ไขเพิ่มในบางมาตราที่ล้าสมัยหรือไม่เหมาะสมกับสภาวการณ์ เนื่องจากพระราชกำหนดดังกล่าวมีเจตนารมณ์ให้รัฐมีมาตรการในการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินไว้เป็นพิเศษ ให้สามารถรักษาความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชนให้กลับสู่สภาพปกติโดยเร็วอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งสามารถแก้ปัญหาที่มีความร้ายแรงซึ่งอาจกระทบต่อเอกราชหรือความไม่สงบเรียบร้อยของประเทศ โดยที่รัฐไม่สามารถแก้ปัญหาดังกล่าวด้วยการบริหารราชการในรูปแบบปกติได้ **(กระทรวงมหาดไทย)** พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ มีความเหมาะสมในการที่รัฐบาลซึ่งเป็นฝ่ายบริหารจะใช้ในการดำเนินการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินซึ่งเป็นสถานการณ์ที่ต้องแก้ไขปัญหาด้วยความรีบด่วน **(สำนักงานตำรวจแห่งชาติ)**

ประเด็นที่ ๒. สมควรให้การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน จะต้องมีระยะเวลาไม่เกินสามสิบวัน หรือไม่

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในแต่ละครั้งควรคำนึงถึงความจำเป็น และพิจารณาถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับการใช้ชีวิตของประชาชนเป็นสำคัญ **(ประชาชน)** พระราชกำหนดฉบับปัจจุบันไม่มีการกำหนดกรอบระยะเวลาในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินไว้หากมีการกำหยดกรอบระยะเวลาให้ชัดเจนมีผลให้ฝ่ายบริหารเร่งรัดในการแก้ไขสถานการณ์โดยเร็ว **(สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ)**	การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินจำเป็นต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี แต่การกำหนดระยะเวลาไม่เกินสามสิบวันอาจไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ซึ่งถือว่าเป็นสถานการณ์ฉุกเฉิน **(สำนักงานอัยการสูงสุด)** การกำหนดระยะเวลาการประกาศให้ประกาศใช้ตามความจำเป็นและความเหมาะสมต่อสถานการณ์ แต่ไม่ควรเกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน **(สำนักข่าวกรองแห่งชาติ)** การกำหนดระยะเวลาไว้ไม่เกิน ๓ เดือน ถือเป็นระยะเวลาที่ยืดหยุ่นและเหมาะสมกว่าการกำหนดระยะเวลาไว้ไม่เกิน ๓๐ วัน เนื่องจากการกำหนดระยะเวลาแต่ละครั้งจะต้องกำหนดระยะเวลาให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริง เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับสถานการณ์ในขณะนั้น

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	(กระทรวงมหาดไทย) เห็นควรให้เป็นไปตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ การแก้ไขระยะเวลา การกำหนดขั้นตอนการดำเนินการการเพิ่มเติมขึ้น อาจทำให้เกิดการติดขัดในการดำเนินการของฝ่ายบริหารจะดำเนินการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินให้เสร็จสิ้นเรียบร้อย**(สำนักงานตำรวจแห่งชาติ)**

ประเด็นที่ ๓. สมควรให้การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีภายในสามวัน และต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรภายในเจ็ดวัน นับแต่วันประกาศ หรือไม่

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินถือเป็นเรื่องสำคัญที่กระทบสิทธิและเสรีภาพของประชาชน จึงสมควรได้รับความเห็นชอบจากหลายฝ่าย **(ประชาชน)** การประกาศใช้และขอขยายเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและแจ้งต่อสภาผู้แทนราษฎรโดยเร็ว **(สำนักข่าวกรองแห่งชาติ)**	การประกาศขยายระยะเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินจำต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี แต่การกำหนดให้ได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎร โดยขยายระยะเวลาได้คราวละไม่เกินสามสิบวัน จะสอดคล้องและทันต่อเหตุการณ์หรือไม่ **(สำนักงานอัยการสูงสุด)** กรณีประเด็นข้อ ๓ ข้อ ๔ และข้อ ๕ เป็นเรื่องที่สำคัญเนื่องจากเป็นการกำหนดมาตรการที่ช่วยในการบริหารราชการในสถานการณ์ที่ไม่ปกติ ซึ่งมีผลกระทบโดยตรงต่อการบริหารราชการแผ่นดินและการดำรงชีวิตของประชาชน จึงสมควรอย่างยิ่งที่การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินจะต้องผ่านการพิจารณากลั่นกรองและได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี แต่กรณีต้องเสนอขอความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎร เป็นการเพิ่มขั้นตอนในการดำเนินการ จึงไม่เหมาะสมและไม่ทันต่อการแก้สถานการณ์ จึงไม่สมควรเสนอให้สภาผู้แทนพิจารณา **(กระทรวงมหาดไทย)** เห็นควรให้เป็นไปตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ การแก้ไขระยะเวลา การกำหนดขั้นตอนการดำเนินการการเพิ่มเติมขึ้น อาจทำให้เกิดการติดขัดแก่ฝ่ายบริหารที่จะแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินให้เรียบร้อย**(สำนักงานตำรวจแห่งชาติ)**

ประเด็นที่ ๔. สมควรให้การขยายระยะเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ต้องได้รับความเห็นชอบคณะรัฐมนตรี และได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎร โดยขยายระยะเวลาได้คราวละไม่เกินสามสิบวัน หรือไม่

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
การขยายเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินถือเป็นเรื่องสำคัญที่กระทบสิทธิและเสรีภาพของประชาชน จึงสมควรได้รับความเห็นชอบจากหลายฝ่าย **(ประชาชน)** การประกาศใช้และขอขยายเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและแจ้งต่อสภาผู้แทนราษฎรโดยเร็ว **(สำนักข่าวกรองแห่งชาติ)** พระราชกำหนดดังกล่าวเป็นการให้อำนาจนายกรัฐมนตรีโยไม่มีข้อจำกัด จึงควรให้องค์กรนิติบัญญัติมีส่วนร่วมเพื่อให้สอดคล้องกับระบอบประชาธิปไตย นายกรัฐมนตรีควรเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาให้ความเห็นชอบ เพื่อตรวจสอบเหตุผลความจำเป็นในการใช้อำนาจพิเศษและพิจารณาถึงสัดส่วนในการใช้อำนาจของฝ่ายบริหาร ให้ฝ่ายบริหารมีความระมัดระวังในการใช้อำนาจ **(สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ)**	ไม่สมควรมีพระราชกำหนดบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน **(ประชาชน)** พระราชกำหนดมีลำดับศักดิ์เทียบเท่าพระราชบัญญัติ มาตรา ๑๗๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้คณะรัฐมนตรีเสนอพระราชกำหนดต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาโดยไม่ชักช้า แต่การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือการขยายระยะเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือการขยายระยะเวลาการประกาศสถานการณ์มีสถานะเป็นกฎหมายลำดับรอง ซึ่งรัฐธรรมนูญมิได้กำหนดให้ฝ่ายบริหารต้องเสนอกฎหมายลำดับรองให้รัฐสภาพิจารณา ดังนั้นการกำหนดให้ต้องเสนอการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือการขยายระยะเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาให้ความเห็นชอบ จะสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือไม่ **(สำนักงานอัยการสูงสุด)** การกำหนดระยะเวลาการประกาศให้ประกาศใช้ตามความจำเป็นและความเหมาะสมต่อสถานการณ์ แต่ไม่ควรเกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน **(สำนักข่าวกรองแห่งชาติ)** กรณีประเด็นข้อ ๓ ข้อ ๔ และข้อ ๕ เป็นเรื่องที่สำคัญเนื่องจากเป็นการกำหนดมาตรการที่ช่วยในการบริหารราชการในสถานการณ์ที่ไม่ปกติ ซึ่งมีผลกระทบโยตรงต่อการบริหารราชการแผ่นดินและการดำรงชีวิตของประชาชน จึงสมควรอย่างยิ่งที่การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินจะต้องผ่านการพิจารณากลั่นกรองและได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี แต่กรณีต้องเสนอขอความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎร เป็นการเพิ่มขั้นตอนในการดำเนินการจึงไม่เหมาะสมและไม่ทันต่อการแก้สถานการณ์ จึงไม่สมควรเสนอให้สภาผู้แทนพิจารณา **(กระทรวงมหาดไทย)** เห็นควรให้เป็นไปตามพระราชกำหนดการ

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	บริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ การแก้ไขระยะเวลา การกำหนดขั้นตอนการดำเนินการการเพิ่มเติมขึ้น อาจทำให้เกิดการติดขัดในการดำเนินการของฝ่ายบริหารจะดำเนินการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินให้เสร็จสิ้นเรียบร้อย**(สำนักงานตำรวจแห่งชาติ)**

ประเด็นที่ ๕. สมควรให้กรณีมิได้ดำเนินการให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาภายในเวลาเจ็ดวันนับแต่วันประกาศ หรือสภาผู้แทนราษฎรไม่ให้ความเห็นชอบ ให้การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเป็นอันสิ้นสุดลง หรือไม่

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
สภาผู้แทนราษฎรเป็นเสมือนผู้แทนของประชาชน เมื่อไม่ได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎร เสมือนประชาชนไม่เห็นด้วย จึงเห็นควรให้การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเป็นอันสิ้นสุดลง **(ประชาชน)**	การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินอาศัยอำนาจตามพระราชกำหนด และพระราชกำหนดถูกตราขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มีเจตนารมณ์ให้ฝ่ายบริหารเป็นผู้ใช้กลไกในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ซึ่งฝ่ายบริหารจะต้องรับผิดชอบต่อสถานการณ์ฉุกเฉินนั้น การกำหนด เงื่อนไขว่าประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินจะเป็นอันสิ้นสุดลง หากมิได้ดำเนินการให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาภายในเวลาเจ็ดวันประกาศหรือสภาผู้แทนราษฎรไม่ให้ความเห็นชอบ จะสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือไม่ **(สำนักงานอัยการสูงสุด)** กรณีประเด็นข้อ ๓ ข้อ ๔ และข้อ ๕ เป็นเรื่องที่สำคัญเนื่องจากเป็นการกำหนดมาตรการที่ช่วยในการบริหารราชการในสถานการณ์ที่ไม่ปกติ ซึ่งมีผลกระทบโยตรงต่อการบริหารราชการแผ่นดินและการดำรงชีวิตของประชาชน จึงสมควรอย่างยิ่งที่การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินจะต้องผ่านการพิจารณากลั่นกรองและได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี แต่กรณีต้องเสนอขอความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎร เป็นการเพิ่มขั้นตอนในการดำเนินการ จึงไม่เหมาะสมและไม่ทันต่อการแก้สถานการณ์ จึงไม่สมควรเสนอให้สภาผู้แทนพิจารณา **(กระทรวงมหาดไทย)** การขอความเห็นชอบตามกรณีดังกล่าวต้องดำเนินการในระยะเวลาที่สั้น อาจทำให้เป็นภาระกับฝ่ายบริหารที่จะต้องแก้ไขปัญหาที่เร่งด่วนในสถานการณ์ฉุกเฉิน **(สำนักงานคณะกรรมการสิทธิ**

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	มนุษยชนแห่งชาติ) เห็นควรให้เป็นไปตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ การแก้ไขระยะเวลา การกำหนดขั้นตอนการดำเนินการการเพิ่มเติมขึ้น อาจทำให้เกิดการติดขัด ในการดำเนินการของฝ่ายบริหารจะดำเนินการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินให้เสร็จสิ้นเรียบร้อย**(สำนักงานตำรวจแห่งชาติ)**

ประเด็นที่ ๖. สมควรให้นายกรัฐมนตรีต้องรายงานผลการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินต่อสภาผู้แทนราษฎรภายในสามสิบวันนับแต่การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินสิ้นสุดลง หรือไม่

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
เมื่อฝ่ายบริหารเป็นผู้ใช้กฎหมาย ก็สมควรได้รับการตรวจสอบจากฝ่ายนิติบัญญัติคือสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา แล้วเปิดเผยผลการดำเนินงานให้ประชาชนได้ทราบข้อมูลข่าวสารและสถานการณ์จริง **(ประชาชน)** เมื่อการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินสิ้นสุดลง รัฐบาลต้องรายงานผลการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินต่อสภาผู้แทนราษฎร เพื่อเป็นการแสดงความโปร่งใส ความชอบธรรม ความรับผิดชอบต่อประชาชนผ่านสภาผู้แทนราษฎร **(สำนักข่าวกรองแห่งชาติ)** สภาผู้แทนราษฎรถือเป็นตัวแทนของประชาชน ดังนั้นการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินและการขยายระยะเวลาบังคับใช้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินมีผลกระทบอย่างมากต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน จึงสมควรรายงานผลการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินต่อสภาผู้แทนราษฎร **(กระทรวงมหาดไทย)** นายกรัฐมนตรีควรรายงานผลการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินต่อสภาผู้แทนราษฎรภายหลังสถานการณ์ฉุกเฉินสิ้นสุดลง ถือเป็นกลไกในการตรวจสอบถ่วงดุลระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหาร ซึ่งเป็นหลักการพื้นฐานสำคัญของหลักนิติรัฐ **(สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ)**	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๕๐ ได้กำหนดกลไกให้ฝ่ายนิติบัญญัติตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดินของฝ่ายบริหารโยให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภามีสิทธิตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรี ในเรื่องใดที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่โดยจะถามเป็นหนังสือหรือด้วยวาจาก็ได้ ดังนั้นการกำหนดให้นายกรัฐมนตรีต้องรายงานผลการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินต่อสภาผู้แทนราษฎร ภายในสามสิบวันนับแต่การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินสิ้นสุดลง จะสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือไม่ **(สำนักงานอัยการสูงสุด)** เห็นควรให้เป็นไปตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ การแก้ไขระยะเวลา การกำหนดขั้นตอนการดำเนินการการเพิ่มเติมขึ้น อาจทำให้เกิดการติดขัดในการดำเนินการของฝ่ายบริหารจะดำเนินการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินให้เสร็จสิ้นเรียบร้อย **(สำนักงานตำรวจแห่งชาติ)**

ประเด็นที่ ๗. สมควรกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจจับกุมหรือควบคุมตัวบุคคลได้ไม่เกินสี่สิบแปดชั่วโมง โดยจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นในลักษณะเป็นผู้กระทำผิดไม่ได้ หรือไม่

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
เพื่อไม่ให้เป็นการละเมิดสิทธิของประชาชน ซึ่งเป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชน และเพื่อควบคุมการละเมิดและใช้อำนาจเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด **(ประชาชน)** พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๑๖ บัญญัติมิให้นำกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองและกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองมาใช้บังคับ เป็นการจำกัดอำนาจศาลปกครองไม่ให้เข้าไปตรวจสอบการใช้อำนาจของฝ่ายบริหารหรือฝ่ายปกครองที่ได้กระทำในระหว่างที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินโดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติการ ซึ่งมีลักษณะเป็นการใช้อำนาจทางปกครองและอยู่ในอำนาจของศาลปกครอง ถือเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชนในการเข้าถึงและได้รับการพิพากษาคดีอย่างเป็นธรรม พระราชกำหนดดังกล่าวมีหลักการไม่สอดคล้องชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง จึงเห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. .... ซึ่งไม่ได้บัญญัติจำกัดอำนาจศาลปกครองไว้ และเห็นด้วยกับระยะเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจจับกุมหรือควบคุมตัวบุคคลได้ไม่เกินสี่สิบแปดชั่วโมง โดยจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นในลักษณะเป็นผู้กระทำผิดไม่ได้ **(สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ)**	ในสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีภัยร้ายแรงต่อความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ การกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจจับกุมหรือควบคุมตัวบุคคลได้ไม่เกินสี่สิบแปดชั่วโมง อาจไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ฉุกเฉิน และตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๘ ได้กำหนดว่าในคดีอาญาให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหา หรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่าบุคคลใดได้กระทำผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำผิดไม่ได้ ซึ่งเป็นหลักการที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องถือปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย หากพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการไม่ชอบด้วยกฎหมาย จะต้องถูกดำเนินการตามกฎหมายและไม่ได้รับความคุ้มครอง **(สำนักงานอัยการสูงสุด)** ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ที่มีอำนาจในการควบคุมตัวบุคคล เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยมีระยะเวลาเจ็ดวัน และไม่ควรปฏิบัติต่อบุคคลที่ถูกจับกุมหรือควบคุมตัวในลักษณะเป็นผู้กระทำความผิด **(สำนักข่าวกรองแห่งชาติ)** พระราชกำหนดดังกล่าวมีเจตนารมณ์เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวบุคคลที่สงสัยในระยะเวลาที่เหมาะสมเพื่อยับยั้งหรือป้องกันการกระทำของบุคคลผู้ต้องสงสัยมิให้กระทำการอันทำให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรง หรือเพื่อให้ความร่วมมือในการระงับเหตุการณ์ร้ายแรง มิได้มีเจตนารมณ์ในการสอบสวนหรือฟ้องคดีบุคคลตามกระบวนการยุติธรรม ดังนั้นระยะเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชกำหนดฉบับนี้จึงมีความเหมาะสม **(กระทรวงมหาดไทย)** เห็นควรให้เป็นไปตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ การแก้ไขระยะเวลา การกำหนดขั้นตอนการดำเนินการการเพิ่มเติมขึ้น อาจทำให้เกิดการติดขัด

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	ในการดำเนินการของฝ่ายบริหารจะดำเนินการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินให้เสร็จสิ้นเรียบร้อย**(สำนักงานตำรวจแห่งชาติ)**

๕.๓ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

(๑) ควรแก้ไขเพิ่มเติมตัวบทกฎหมายบางมาตราที่มีความล่าสมัย หรือไม่เหมาะสม ไม่ทันต่อสถานการณ์ แทนการยกเลิกกฎหมายทั้งฉบับ

(๒) การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน การขยายเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในแต่ละครั้ง ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี และต้องรีบรายงานต่อสมาชิกรัฐสภาทุกครั้งที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ทั้งนี้สมาชิกรัฐสภาสามารถอภิปรายเกี่ยวกับการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินได้โดยไม่ลงมติ

(๓) นายกรัฐมนตรีควรรายงานการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินต่อสมาชิกรัฐสภาในระหว่างการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน และภายในสามสิบวันนับแต่ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินสิ้นสุดลง ทั้งนี้สมาชิกรัฐสภาสามารถอภิปรายได้โดยไม่ลงมติ

ส่วนที่ ๓ รายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ

๑. ความเป็นมา สภาพปัญหา ความจำเป็นที่จะต้องตราพระราชบัญญัติ

กฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินฉบับปัจจุบันได้ให้อำนาจนายกรัฐมนตรีในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินและออกข้อกำหนดต่างๆ ที่อาจมีผลจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนและการให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้บังคับข้อกำหนดโดยได้รับการละเว้นการตรวจสอบและถ่วงดุลโดยสภาผู้แทนราษฎรและองค์กรตุลาการ ซึ่งในทางปฏิบัตินายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีสามารถประกาศและขยายระยะเวลาสถานการณ์ฉุกเฉินออกไปโดยไม่มีองค์กรอื่นคัดค้านได้ จึงสมควรกำหนดมาตรการในการตรวจสอบถ่วงดุลการใช้อำนาจดังกล่าว

๒. ความสอดคล้องของร่างพระราชบัญญัติ

☑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๗๒ “ในกรณีเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะ พระมหากษัตริย์จะทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติก็ได้

การตราพระราชกำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้

๓. ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

ร่างพระราชบัญญัติกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. .... มีผลใช้บังคับเป็นกฎหมายจะทำให้เกิดการตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้อำนาจของฝ่ายบริหารที่จะประกาศใช้บังคับไม่ให้ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเกินความจำเป็น

๔. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีความใกล้เคียงกับพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘

๕. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

ผลกระทบอื่นที่สำคัญ

การจะใช้กระบวนการตรากฎหมายในภาวะปกติอาจไม่ทันต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีกลไกให้ฝ่ายบริหารเพื่อประโยชน์ประเทศชาติเป็นสำคัญ การยกเลิกร่างพระราชกำหนดดังกล่าวอาจไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ตามมาตรา ๑๗๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๖. การกำหนดให้มีระบบอนุญาต อนุมัติหรือการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่

☐ มี ☑ ไม่มี

เหตุผลและความจำเป็น

.....

.....

๗. การกำหนดให้มีระบบคณะกรรมการ

☑ มี ☐ ไม่มี

เหตุผลและความจำเป็น

การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเป็นเรื่องที่สำคัญและเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติเป็นสำคัญการดำเนินงานจึงสมควรมีระบบคณะกรรมการเพื่อให้เกิดการกลั่นกรองอย่างรอบคอบรอบด้านจากหลายภาคส่วนเพื่อให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อฝ่ายบริหารให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล.....

๘. บทกำหนดโทษ

☐ ไม่มี

☑ โทษทางอาญา

☐ โทษทางปกครอง

☐ โทษปรับเป็นพินัย

☐ โทษอุปกรณ์

เหตุผลและความจำเป็น

เพื่อให้ประชาชนปฏิบัติตามข้อกำหนด ประกาศ คำสั่งต่างๆที่ออกใช้บังคับในสถานการณ์ฉุกเฉินให้เป็นไปโดยเรียบร้อย และเกิดประสิทธิภาพ จึงกำหนดโทษไว้เพื่อลงโทษหากกรณีมีผู้ฝ่าฝืน.....

ส่วนที่ ๔ การเปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ

คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ได้เปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและ

รายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ ทางเว็บไซต์รัฐสภา www.parliament.go.th แล้วตั้งแต่วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๓

คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
จากร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร